HALKLARIN DÜŞMANLARI SAVAŞ KIŞKIRTICILARI ÜLKEMİZDE

NATO Bakanlar Konseyi İlkbahar Toplantısı Ankara'da yapıldı. Lunslar, Muskieler, ve diğer emperyalist elebaşılar Ankara'ya doluştular. Savaş kışkırtıcılığının dozu artırıldı. Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığından övgüyle söz edildi ve ''sadakati''nin sürdürüleceği teminatı alındı. Toplantıda konuşan Başbakan Demirel, emperyalizme bağlılık yeminlerini yineledi. Hayrettin Erkmen emperyalistler hesabına "güçlü olmak istediklerini'' söyledi. Toplantıda emperyalist ülke temsilcileri, Türkiye'yi Ortadoğu halklarına ve İran halk hareketine karşı kışkırtma ve kullanma planları çizdiler. Türkiye'nin batılı emperyalistlerin çıkarları için taşıdığı önemi dile getirdiler. Halkımıza ve Ortadoğu halklarına yeni tehditler savruldu. Halkımızın aldatılması amacıyla bol bol ''barış ve birlik''ten söz edildi. Ama Türkiye halkı emperyalist soyguncuların niyetlerini biliyor ve onlardan hesap sormasını da bilecektir.

Yazısı 4. sayfada

ÖZGÜRLÜK
HAFTALIK SİYASİ GAZETE
20 TL 30 Haziran 1980 5

Eren davası Askeri Yargıtayda görüldü

KARAR 15 TEMMUZDA AÇIKLANACAK

19 Mart günü Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından idam cezasına çarptırılan Erdal Eren'in davası Askeri Yargıtay'da ele alınmış 24 Haziran Salı günü yapılan duruşmaya Eren'i savunmak amacıyla çok sayıda avukat katıldı. Eren'in avukatları, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinin kararının hem usul yönünden, hem de esastan bozulmasını istemişlerdir. Sanık avukatları kararın hiçbir ciddi kanıta dayanmadan alındığını, sanık avukatının ve Eren'in duruşma sırasında savunma hakkının kısıtlandığını belirtmişlerdir.

Askeri Yargıtay 3. Dairesi duruşmayı karar için 15 Temmuz tarihine ertelemiştir.

TÜRKİYE HALKI İŞKENCECİLERİN YAKASINI BIRAKMAYACAK!

- Analar, işkenceciler karşı birleşiyorlar
- Belgelerle Türkiye'de işkence gerçeği
- ''Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biri'' ymiş.
- Savcılar ve işkence

Yazıları 8—9 ve 16. sayfalarda

İSTANBUL'DA 1000'İ AŞKIN KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

- Cenazeye katılmak için Ankara'dan 20 otobüs dolusu belediye işçisi İstanbul'a geldi. Cenazeye katılmalarına izin verilmeyen işçiler toplu halde İstanbul Belediye Sarayı'na götürüldü.
- İstanbul Belediye Sarayı Meclis Salonu'nda toplantı yapan belediye çalışanları, slogan attıkları gerekçesiyle toplu halde gözaltına alındı. Sayıları 1500'e varan belediye çalışanları, 6 cemse, 8 belediye otobüsüyle Kasımpaşa karargahına götürüldü.

Kasımpaşa'da faşistler tarafından öldürülen İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı Bülent Demir'in CHP'liler tarafından sahip çıkılmayan cenazesine engellemeler nedeniyle sadece ailesi, yakınları ve mesai arkadaşları katıldı. Cenazeye katılmak için gelen 4 bine yakın devrimci ve yurtsever, mahallenin giriş yollarını tutan polis ve jandarmanın engellemeleri ve CHP'lilerin de tutarsız tavırları yüzünden cenazeye katılamadı; bu arada çok sayıda kişi gözaltına alındı. Öte yandan, sabahın erken saatlerinde Ankara'dan gelen belediye işçileri, geldikleri Belediye Sarayında, İstanbul belediyesi çalışanlarıyla birlikte düzenledikleri toplantıdan sonra topluca gözaltına alındılar. Burada gözaltına alınanların 126'sı dışında diğerleri akşama doğru serbest bırakıldı.

Kasımpaşa'da 23 Haziran günü Hitlerci faşistler tarafından öldürülen İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı Bülent Demir'in cenazesi 25 Haziran günü kaldırıldı. Törenin yapılacağı Kasımpaşa semtine inen tüm yolları kesen ve semte tek bir kişinin girmesine bile izin vermeyen polis ve jandarma birlikleri, aynı zamanda sabahın erken saatlerinden itibaren İstanbul'un tüm giriş ve çıkışlarını kontrol altına aldı. Aynı şekilde, daha önce çeşitli nedenlerle direniş yapılan Şişli ve Levent Otobüs Garajları tüm Parti Merkez ve İlçi binaları da kordon altına alındı.

Sadece Bülent Demir'in ailesi, yakınları ve mesai arkadaşlarının katıldığı cenaze törenine, Ecevit'in direktifi üzerine, hiçbir CHP li parlamenterin gelmediği görüldü.

Sabahın erken saatlerinde Ankara'dan gelen 20 belediye otobüsü dolusu belediye işçisi, önce İstanbul il sınırında bekletildi. Daha sonra İstanbul Belediye Sarayı'na gelen Ankara Belediyesi işçileri, burada İstanbul Belediyesi çalışanları ve diğer illerden gelen belediye işçileriyle birlikte bir toplantı düzenlediler. Bir süre sonra, tek tek dışarıya çıkarılan belediye işçi ve memurları, ''Kahrolsun Faşizm'' sloganını attıkları gerekçesiyle toplu halde gözaltına alındı. Sayıları 1500'e yaklaşan belediye çalışanları, 6 cemse 8 belediye otobüsüyle, Kasımpaşa karargahına götürüldüler.

Cenaze töreni ve CHP yöneticileri

* CHP'nin yöneticileri Bülent Demir'in İstanbul'daki cenaze törenini sıradan bir ''dini tören''e çevirmek için bilinçli bir çaba gösterdiler. Ankara'da olanlardan ''ders'' çıkarmış olacaklar ki, törene parlamenterler dahi gelmedi. Esas önemlisi de, törenin anti-faşist bir gösteriye dönüşeceğini bildikleri için ve bu konuda CHP'yi ''töhmet altında bırakmamak'' için bilinen güçlere ''yardımcı'' oldular. Tören öncesinde, ''kalabalık birikmesine sıkıyönetimin izin vermeyeceğine'' dair propaganda yürüttüler.

* CHP yöneticileri Ankara Belediyesinden gelen 1000 işçi ile İstanbul Belediyesinden katılan 500 işçinin, İstanbul Belediye Sarayında ''muhasara'' altına alınmasını adeta onayladılar. CHP'li bürokratların bir kısmı Bülent Demir'in ''mesai arkadaşları'' olarak cenaze törenine katılırken, Belediye Sarayı —içindekilerle birlikte— fiilen polise teslim edildi.

* Cenaze töreni ''olaysız'' geçtiği için CHP'nin yerel yöneticileri, tören sırasında ve sonrasında ''memnuniyetlerini'' ifade ettiler.

* CHP'nin İstanbul ve çevresindeki il ve ilçe örgütleri ile bazı CHP'li kişi ve kuruluşlar 4 milyon TL karşılığında günlük gazetelerin bir bölümüne tam sayfa ''ölüm'' ilanları verdiler. Ama onlar bu ilanların da dahi cinayeti gerçekleştiren MHP'li faşistleri hedef almaktan, onların ismini geçirmekten, olayın ''faşist cinayet'' olduğunu belirtmekten bilinçli olarak kaçındılar.

Devrimci bir sanatçının portresi: DRİTERO AGOLLİ (1)

Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği Başkanı ve Arnavutluk'un en sevilen yazarlarından biri olan Dritero Agolli, Haziran ayı ortasında Türkiye Yazarlar Sendikası ile bir anlaşma imzalamak için ülkemize geldi. Okuyucularımızın çoğu D. Agolli'yi ''Komiser Memo'' adlı romanı ile tanıyor.

Hem Agolli'yi, hem de onun kişiliğinde devrimci Arnavutluk sanat ve edebiyatını bazı yönleriyle tanıtmak amacıyla hazırladığımız yazı dizisinin ilkini 14. sayfamızda bulacaksınız.

- Yazıişleri müdürümüz tutuklandı.

ÖZGÜRLÜK SUSMAYACAK!

Yazısı 3. sayfada

Ankara Site Yurdu yeniden faşistlerin denetimine verilmek isteniyor.

Yıllardan bu yana faşist çetelerin saldırı üssü olarak kullanılan Site Yurdu yeniden faşist militanların yuvası haline getirilmeye çalışılmaktadır. Ankara'da bulunan ve Türkiye'in en büyük yurt binalarından biri olan Site Yurdu, geçen dönem yurtsever devrimci gençlerin çabaları sonucu faşist çetelerin denetiminden kurtarılmıştı. Daha sonra birçok öğrencinin de yurda gelmeye başlamasıyla birlikte faşistlerin yurt üzerindeki kontrolu kısıtlandı. Bunun sonucu olarak devrimci gençlerin mücadelesiyle yurt temsilciliğinin devrimcilerin ortak listesi kazandı. Bu gelişmeler karşısında Demirel iktidarı yurtta kalan devrimci öğrencilere karşı yeniden saldırıya geçti. Önce yurt yönetimi değiştirildi ve yerlerine MHP'li faşistler atandı. Devrimci öğrencilere sudan bahanelerle cezalar verilerek yurtlardan uzaklaştırılmasına çalışıldı. Ayrıca yurda kayıtlı olmayan faşist militanlar misafir öğrenci statüsü ile yurda alındı. Devrimci öğrencilerin kat hakkı gasbedilerek üç faşist militanın kaldığı her odaya bir de devrimci öğrenci yerleştirildi. Bunun üzerine yurt öğrencileri 20 Haziran günü direnişe geçtiler. Yurt yöneticileri 300 öğrenciyi yurttan atmalarına rağmen direniş sürmektedir. Yurda yeni atanan MHP taraftarı müdür Durak Güzey, sivil faşist çetelerin yardımıyla öğrencileri sindirmeye çalışmaktadır. Bu arada bazı grupların öğrenci gençliğin mücadelesinden yan çizerek birkaç parlamentere bel bağlamayı öğütledikleri bildirilmektedir.

Ankara Şeker Fabrikasında meydana gelen iş kazası üzerine işçiler işi bıraktı

Ankara Şeker Fabrikasında 17 Haziran günü meydana gelen bir iş kazasından sonra fabrikanın bu bölümünde çalışan, tüm işçiler işi bırakarak direnişe geçtiler. Yarım gün süren direniş sırasında patronun tutumu protesto edildi. Olay iş kazası sonucu yaralanan işçinin esas çalıştığı işten başka bir yerde çalışmaya zorlanması sonucu meydana geldi. 8 metre yükseklikte hiçbir güvenlik önlemi alınmadan kaynak yapmaya zorlanan işçi ayağının kaymasıyla düştü ve ağır şekilde yaralandı. 8 metre yükseklikten düşen işçi uzun süre komada kaldı ve yüzünün bir yanı tanınmaz hale geldi. Ankara Şeker Fabrikası işçileri kazadan sonra yaptıkları açıklamada fabrikada iş güvenliği için hiçbir önlemin alınmadığını, iş güvenliği için gerekli olan en temel araçlardan korkuluk, gözlük, eldiven bile olmadığını belirttiler. İşçiler, ayrıca birçok kişinin patronun isteği üzerine kadrosu dışındaki yerlerde çalıştırıldığını, bu uygulamanın tecrübesiz işçilerin kaza sonucu ağır yaralanmasına neden olduğunu söylediler. Fabrikada yetkili sendika olan Şeker—İş yöneticileri geçmiş olaylarda olduğu gibi bu iş kazasında da patrona karşı hiçbir tavır almadılar.

Pendik Tersanesi açılıyormuş (!)

1938'lerden bu yana sürüp giden bir hikaye, bugünlerde yeni bir aşamaya girecek. Pendik Tersanesi 1 Temmuz günü sözde açılıyor! Kuruluş çalışmalarına 42 yıl önce başlanan tersane, bugüne kadar bütün emperyalist tekellerin ve komprador patronların ilgisini çekmiş ve tersanenin adı yolsuzluk söylentileri ile birlikte anılır olmuştur. Gemi yapımcılığı veya tersane işletmeciliği alanında faaliyet gösterip de Pendik yağmasına katılmayan tek bir uluslararası tekel ya da komprador kalmamıştır. İlgililerin 1 Temmuz'da "açılacağını" bildirdikleri tersane, bugün, bir kısmı monte edilmiş, bir kısmı hâlâ sandıklarda bekleyen tezgahlar ve HİSAR-BANK'ın sahibi Çavuşoğlu—Kozanoğlu firmasının milyarlarca lira vurgun vurarak yarım bıraktığı kocaman bir havuz çukurundan ibarettir. Yatırımın sahibi olan Denizcilik Bankasının gemi yapımının havuzda mı, kızakta mı olacağına hâlâ karar veremediği, melez projelerin her gün değiştiği bir aşamada açılacağı ilan edilen tersane gerekli işçi, teknisyen ve mühendis kadrosuna bile sahip değildir.

Ankara Gülveren'de faşist saldırılar yoğunlaşıyor

Ankara'nın Gülveren semtinde faşist çetelerin halka yönelik saldırıları yoğunlaşmaktadır. Gülveren halkı, faşist çetelere, polisin de yardımcı olduğunu iddia etmektedir. Bu saldırılardan biri de 18 Haziran günü gerçekleşmiş ve başlarında Adnan Göksu, Hasan Turgut, Necati, Ramazan ve Satılmış adlarında faşistlerin bulunduğu bir grup faşist, biri beş yaşlarında bir kız çocuğu olmak üzere üç kişiyi yaralamışlardır. Bildirildiğine göre MHP'lilerin semte yönelik saldırıları aynı semtte devriye görevi yapan ve 06 AA 448 plakalı arabayla gezen polis ekibinin yardımıyla gerçekleşmektedir. Semt halkı ekipteki polislerin bütün saldırılardan haberdar olduğunu ve saldırganlarla birlikte dolaştıklarını söylemektedirler.

Grev ertelemeleri sürüyor

Bakanlar Kurulu toplantılarının en önemli gündem maddelerinden biri grevler olmaya devam ediyor. Geçtiğimiz hafta içinde de AP iktidarı, aldığı bir dizi kararla Ankara'daki bir kısım otellerde, PTT ve TPAO işyerlerinde ilan edilmiş olan grevleri birer ay süreyle erteledi.

Hükümet, Büyük Ankara, Stad ve Marmara otellerinde alınan grev kararlarını "milli güvenlik" gerekçesi ile erteledi. Hükümetin, otellerdeki grevleri erteleme kararı tam da Turizm Bakanı B. Küntay'ın "turizm mevsiminde turizm işyerlerindeki grevleri yasaklayacakları ve bunun için bir yasa tasarısı hazırladıkları" açıslamasının arkasına geldi. Böylece hükümet, fiilen grev hakkını ortadan kaldırma faaliyetini parça parça sürdürmeyi deniyor.

Gene AP hükümeti, PTT işletmesi Genel Müdürlüğünün bütün işyerlerinde alınan grev kararını "milli güvenlik" gerekçesi ile erteledi. Aynı şekilde TPAO'ya bağlı yedi işyerindeki grevler de durduruldu.

Sendika ağaları ise hükümetin grev erteleme kararlarına kuzu kuzu boyun eğdiler. Onların bir kısmı grev erteleme kararları karşısında sadece Danıştay'a başvuracaklarını açıklamakla yetindiler.

Böylece, Demirel hükümeti, son 7,5 aylık iktidarı döneminde en fazla grev erteleyen hükümet ünvanını kazandı. Demirel hükümeti işbaşına geldiği günden bu yana, 38 grevi ertelemiş bulunuyor. Bu grevlerden 16 grev 90 gün, 10 grev de 30 gün süreyle ertelendi.

Ayakkabı İmalatçıları: "İflasın eşiğindeyiz"

Geçtiğimiz hafta gazetemize bir açıklama yapan bir grup ayakkabı imalatçısı küçük esnaf, son zamların, tekellerin azgınca sömürüsünün ve hükümetin 1 Temmuz tarihinden başlamak üzere almış olduğu faiz oranlarının serbest bırakılması kararının kendilerini çok güç durumda bıraktığını ve binlerce küçük esnafı ve ailelerini yıkımın eşiğine getirdiğini söylediler. Esnaflar, ayakkabı üretiminde kullanılan tüm hammaddelerin bir iki tekelin denetiminde olduğunu belirterek tekel kârlarının artmasının, ekonomik bunalımın ayakkabı üreticilerini iflasla karşı karşıya getirdiğini açıkladılar. Esnaflar, yeniden geçen yıl olduğu gibi tekellere karşı direnişe geçebileceklerini de sözlerine eklediler. Bilindiği gibi geçtiğimiz yıl İstanbul'da çok sayıda ayakkabı üreticisi esnaf, tekellerin baskı ve sömürüsünün artmasıyla üretimi durdurarak direnişe geçmişlerdi.

Sağlık emekçilerinin yan ödemeleri kesiliyor

Tam gün tazminatı alan sağlık emekçilerinin yan ödemelerinin kesilmesi ve tazminatlarının maaşlarla birleştirilerek vergilendirilmesi için hükümet tarafından yürütülen çalışmalar son günlerde hızlandı. Bazı yerlerde ise tam gün tazminatlarının kesilmesi uygulamaya sokuldu.

Sayıştay'ın tazminatların maaşla birlikte vergilendirilmesi yönündeki kararından sonra şimdi de AP hükümeti aynı yönde bir kararname yayınladı. 18 Haziran tarihli resmi gazetede yayınlanan hükümet kararnamesi Temmuz başından itibaren uygulanacak. Kararnameye göre 100 bine yakın sağlık emekçisinin maaşından her ay 3 bin ila 6500 lira kesinti yapılacak.

Yan ödemelerin kesilmesi ve tazminatların maaşlarla birlikte vergilendirilmesi sağlık emekçileri arasında tepkiyle karşılanmaktadır. 100 bine yakın sağlık emekçisi, fiyat artışlarının hızla yükseldiği bir dönemde, maaşlarından kesinti yapılmasını haklarına yapılan bir saldırı olarak görmekte ve buna karşı çıkmaktadırlar.

İstanbul-Alibeyköy'de 2,5 yaşındaki bir çocuk öldürüldü

Geçtiğimiz günlerde İstanbul—Alibeyköy'de, "terörist" kovaladıklarını söyleyen polislerin Karadolap Mahallesi Saya Yokuşu'nda rastgele ateş açması sonucu, anasının kucağında bulunan 2,5 yaşındaki Cengiz Coşkun vurularak öldürüldü. Medet Coşkun adlı kadın ise yaralandı. Olay sonrasında emniyet yetkilileri bir açıklama yaparak "çocukla annesinin teröristler tarafından vurulduğunu" söylediler. Oysa mahalle halkı, Cengiz Coşkun'un polis tarafından vurulduğunu bildirmektedir. "Teröristlere karşı" savaştığını söyleyen polis, böylece "başarılı bir operasyon" daha yapmış oluyordu!

Ders kitaplarına % 400 zam yapıldı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından orta dereceli okullarda 1980—1981 öğretim yılında okutulacağı açıklanan ders kitaplarına % 400'e varan oranda zam yapıldı.

İşçi ve emekçi çocuklarının okuyabilmesinin koşullarının son derece zor olduğu, fiyat artışlarının son hızla yükseldiği böyle bir dönemde kitap fiyatlarının % 400'e varan oranda artırılması, emekçi çocuklarının okuma olanaklarını tamamen ortadan kaldırmaktadır. AP hükümetinin işçi sınıfı ve emekçi kitlelere saldırısının bir parçası olan bu durum, emekçi kitlelerin cehalete sürüklenmesini amaçlamaktadır. Sömürü ve zulmün ayakta kalması için, kitlelerin olup bitenleri bilmemesi, okuyup yazmaması gerekiyor! Kağıda, kitaplara üst üste yapılan zamlarla sağlanmak istenen de budur. Kitap zamları, daha eğitim sürecinin başlangıcında emekçi çocuklarının elinden okuma olanaklarını çekip almaktadır. Politikası "her şey burjuvazi ve gericilik için!" olan hükümetin yapacağı elbette bu olacaktı.

Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde devrim şehitleri anıldı

Yurt dışında çalışan devrimci işçiler üç senedir devrim şehitlerini anmayı bir gelenek haline getirdiler. Bu sene devrimciler Hollanda, Avusturya, İsviçre, Belçika, Almanya'nın Gelsenkirchen, Duisburg, Darmstad, Ulm, Hagen, Batı Berlin, Bielefeld şehirlerinde devrim şehitlerini anma geceleri düzenlediler. Gecelere toplam 7 bin kadar Türkiyeli ve diğer uluslardan emekçiler, işçiler, öğrenciler katıldı.

Gecelerde sunulan etkinliklerin çoğunluğu işçiler tarafından hazırlandı. Programda tiyatro, Türkçe ve Kürtçe marşlar, türküler, şiir ve müzikle birlikte slayt ve film gösterileri yer aldı. Tiyatro oyununda Türkiyeli işçilerin yanı sıra Alman işçiler de rol aldı.

Tek Gıda-İş, Tukaş işçilerini satmaya hazırlanıyor

Manisa'nın Turgutlu ilçesinde OYAK'a bağlı TUKAŞ fabrikasında çalışan 130 kadrolu, 600 mevsimlik işçinin tüm taleplerini gözardı eden Tek Gıda—İş sendikası yeni toplusözleşme döneminde de işçileri satmaya hazırlanıyor. İşçilerin 3000—5000 lira gibi gülünç ücretlerle çalıştığı işyerinde 600 işçi yılın 10—11 ayı işyerinde bulunmalarına rağmen geçici statü ile çalışıyorlar. Yine Tek Gıda—İş ağalarının patronla uzlaşması sonucu işyerinde askeri disiplin uygulanıyor. İşyerinde sigara içilmesi, iki kişinin aynı anda tuvalete gitmesi bile yasak. Mevsimlik işçilerin yılda ancak 72 saat izinleri bulunuyor ve bu sürede de işçilerin ücretlerinden kesinti yapılıyor. Türk—İş'e bağlı Tek Gıda—İş geçen toplusözleşmede 50 lira ücret zammı, 50 kuruş kıdem zammı ve bir defaya mahsus olmak üzere 400 lira bayram ikramiyesi gibi gülünç sayılabilecek koşullarda imzaladığı toplusözleşmeyi bu yıl da aynen yenilemek istiyor. TUKAŞ işçileri ise en az 600 lira ücret zammı, yılda iki kez 6 bin liralık ikramiye, 12 bin lira yakacak parası ve her bayramda ikramiye ve 20 lira kıdem zammı talep ediyorlar. İşçiler 3 bin liralık ücretlerin derhal yükseltilmesini, yenilemeyecek kadar kötü çıkan yemeklerin düzeltilmesini ve işyerindeki baskının sona ermesini istiyorlar.

DİSK Kongresi toplandı

DİSK'in 7. Genel Kurulu 25 Haziran'da İstanbul'da toplandı. 468 delegenin katıldığı kongrede Doğu Avrupa ülkelerinden ve özellikle de Sovyetler Birliği'nden çok sayıda konuğun bulunması dikkati çekti. Ülkemizdeki revizyonist partilerin çok sayıda temsilcisinin de katıldığı genel kurulun ilk günleri bu davetlilerin tümü birbirine benzer konuşmalarıyla geçti. Genel Kurula özellikle Sovyet revizyonistlerinin denetimindeki DSF ve Amerikancı sendikacılığın yönetimindeki Dünya İş Federasyona yetkililerinin de katıldığı gözlendi. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ilk gün yaptığı genel kurulu açış konuşmasında DİSK'in ve yönetimin faşizme karşı mücadelede ve sendikal birliğin sağlanması konularında başarısız olduğunu söyledi. Gazetemiz baskıya hazırlandığı sırada DİSK Genel Kurulu sürmekteydi.

Kırkısrak köylüleri ağaların işgalindeki meralara el koydular.

Yıllardan beri toprak ağalarının işgali altında bulunan Kayseri'nin Kırkısrak köyü çevresindeki yaylalara köylüler el koydular. Kırkısrak köyü çevresindeki, Küçük Çandır, Kır ve Körtebodık yaylaları uzun süreden beri toprak ağalarının işgali altında bulunmaktaydı ve bu durum hem köy muhtarı hem de ilçe yöneticileri tarafından başlangıçtan bu yana desteklenmekteydi. 14 Haziran günü köyün devrimci gençlerinin öncülüğünde gerçekleştirilen bir toplantıda köylüler, yaylalara sahip çıkılmasını ve toprak ağalarının baskı ve zulmüne karşı mücadele edilmesi kararı aldılar. Bu toplantıda köyün muhtarı "ben sizin değil, kendimin muhtarıyım" diyerek gerçekte toprak ağalarının adamı olduğunu gösterdi. Toplantıda alınan

karara uygun olarak köylüler, ağalar tarafından özel mülkleri haline getirilen meralara tüm köylülerin hayvanlarını yaydılar. Köylüler önce Çandır ve Kır yaylalarına sürülerini çıkardılar. Bazı gericiler buna tepki gösterdiyse de bunlar etkisiz hale getirildi. Körtebodık yaylasına gelindiğinde muhtar ve adamlarının kışkırtmasıyla çevrede eşkiya olarak bilinen bazı kişiler 17 Haziran'da köylüleri ve sürülerini kurşun yağmuruna tuttular. Sürülerini ve canlarını korumak isteyen köylüler bu saldırıya silahla karşı koydu. Sekiz saat süren silahlı çatışma sonucu ağaların beslemeleri yayladan kaçmak zorunda kaldılar. Daha sonra muhtarın ve ağaların ihbarı sonucu köye gelen jandarma birliği de köylülerin tutarlı tutumu sonucu geri çekildi. Bu gelişmeler üzerine muhtar 80 kişiyi jandarmaya ihbar etti.

Yazıişleri müdürümüz tutuklandı

ÖZGÜRLÜK SUSMAYACAK!

Yazıişleri Müdürümüz R. Yücetürk 27 Haziran 1980 Cuma günü İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı tarafından "devlete hakaret", "komünizm propagandası" vb.. gerekçesiyle tutuklandı.

Son sayımızın baskı hazırlıklarının sürdürüldüğü bir sırada gazetemizin çıkan sayılarıyla ilgili olarak askeri savcılığa çağrılan yazıişleri müdürümüz, yapılan sorgusundan sonra tutuklanmıştır.

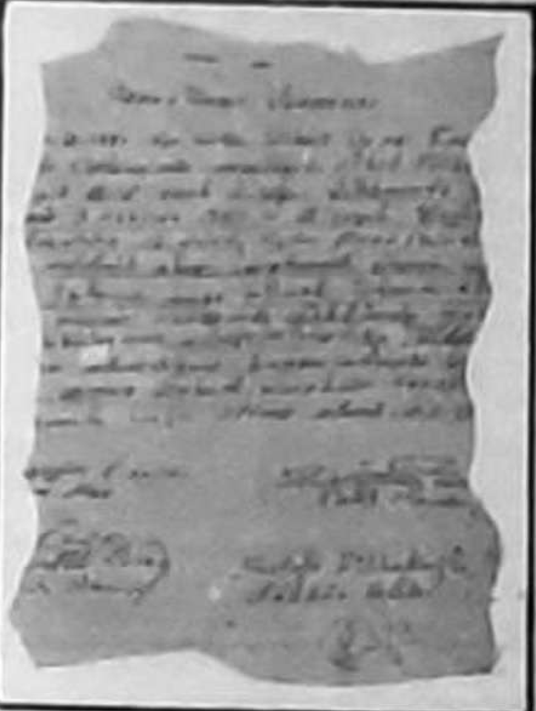
ÖZGÜRLÜK, devrimci-demokrat her sesin susturulmaya çalışıldığı bir dönemde halkın, gözü, kulağı, sesi olabilmek; devrimci bir ses olmak ve gerçekleri geniş emekçi kitlelerine ulaştırabilmek amacıyla çıkmaktadır.

ÖZGÜRLÜK başından beri bu görevini yerine getirmeye çalışırken çeşitli zorluklara, engellere ve baskılara göğüs görmek zorunda kalmıştı. Yazıişleri müdürümüzün mevcut yasaların bile çiğnenerek tutuklanması, gazetemiz üzerindeki baskılara bir yenisinin eklenmesidir. Bu, basının "hür" olduğu "sansür edilemeyeceği" şeklinde her gün tekrarlanan demagojinin gerçek anlamını da sergilemektedir. Bu, özgürlük isteyen seslere tahammülsüzlüğün bir göstergesidir.

Özgürlük Susturulamaz!

R. Yücetürk Serbest Bırakılsın!

Gazetemize yönelik yasadışı baskılar sürüyor

Polisin ve diğer güvenlik güçlerinin gazetemizin dağıtımını ve satışını engellemeye yönelik çabaları sürmektedir. Geçtiğimiz haftalarda "ÖZGÜRLÜK"ün sıkıyönetim tarafından yasaklandığı ya da mahkemece toplattırıldığı" gerekçesiyle herhangi bir resmi yazı veya tutanak olmadan polisin gazetemize el koymasına ek olarak şimdi de yine polis birçok ilde gazetemizi "incelemek amacıyla(!)" bayilerden toplamaktadır. Örneğin yukarıdaki zabıt varakasından da anlaşılabileceği gibi Arhavi'de bir kitapçı dükkanında bulunan 12 adet ÖZGÜRLÜK gazetesi polis tarafından "incelenmek" amacıyla el konulmuştur. İncelenmek amacıyla bir gazetenin bütün nüshalarına el konduğu ilk defa görülmektedir. Oysa ne yasalarda ne de uygulamada böyle bir gerekçeyle yayın toplatılabileceği bulunmaktadır.

Tüm ülkelerdeki işsiz sayısı 455 milyon..

Kapitalist-revizyonist ülkelerde işsiz soranının 455 milyona ulaştığı açıklandı. Kapitalist-revizyonist sistem kendi yapısından kaynaklanan buhranlarının bir parçası olarak insanları açlığa ve işsizliğe mahkum ediyor. Uluslararası Çalışma Örgütü yetkilileri dünyada çalışabilecek durumda olan 1 milyar 215 milyon kişiden, yaklaşık 455 milyonunun işsiz olduğunu bildirdi.

Uluslararası Çalışma Bürosu yetkililerinin verdiği bilgiye göre dünyada iş talebi her yıl ortalama % 1,8 artıyor. Bu oran emperyalist sisteme bağımlı ülkelerde % 2,5'e kadar yükseliyor. Ancak emperyalist-revizyonist sistem içinde işsizliğe çözüm bulunamıyor.

İzmir Tekel'de işçilerin can güvenliği tehlikede

İzmir Tekel İşletmelerinde işçi sağlığına yönelik hiç bir tedbir alınmamasının ağır sonuçlarından biri de 13 Haziran günü yaşandı. Tekel Merkez İşletmesinde çalışan 2 bin mevsimlik işçiden 500'ü 13 Haziran Cuma günü zehirlendi. İşçilerden 50'sinin durumu ağırdır. Olay deponun işveren tarafından ilaçlanmasının ardından havalandırma yapılmadan işçilerin çalışmaya zorlanmasıyla meydana geldi. Zehirlenme olayından sonra bir açıklama yapan Tekel Müdürü, olayın nedenini havaların sıcak ve işçilerin moralinin bozuk olmasına bağladı. 500 işçinin zehirlenmesine neden olan olay karşısında İşyerinde yetkili Tek Gıda—İş Sendikası da hiçbir tepki göstermedi ve patronun açıklamasını yeterli gördü.

İzmir Tekel işletmelerinde işçi sağlığı ve işgüvenliği için hiçbir önlem alınmamaktadır. İşyerleri bakımsız ve sağlığa aykırı koşullar içindedir. Depolar temiz değildir. Yemekler kalitesiz ve çoğu zaman bozuktur. İşçiler ağır balyaları sırtlarında

taşıdıklarından ve yüksek bölmelere yerleştirdiklerinden dolayı can güvenlikleri tehlikelidir. Nitekim geçtiğimiz yıllarda birçok işçi yüksekten düşen balyaların altında ezilerek yaşamlarını yitirmişlerdir.

Dev-Yolcu olduğu söylenen bir provokatör, devrimci bir genci öldürdü

Dev—Yolcu olduğu bildirilen bir provokatör, Havza Lisesi'nin kantininde devrimci bir genci silahla vurarak öldürdü. 11 Haziran günü meydana gelen olayda ölen Bayram Demiralp, 16 yaşında bir lise öğrencisidir. Olay, Dev-Yolcu olduğu bildirilen provokatörün lise kantininde elindeki silahla oynarken Bayram Demiralp tarafından uyarılması üzerine meydana geldi. Bayram Demiral, sözkonusu kişiye kantinde oturan onlarca kişinin içinde tabancayla oynamasının bir kazaya yol açacağını bildirdi. Ancak provokatör, bu uyarı üzerine silahını Demiralp'in üzerine çevirerek ateşledi. Bayram Demiralp aldığı kurşun yarasıyla olay yerinde yaşamını yitirdi. Dev-Yolcu olduğu bildirilen bir provokatör tarafından katledilen Bayram Demiralp bir süre önce Trabzon'da faşistler tarafından öldürülen Yurt—Da Şubesi sahibi Kitapçı Mustafa Demiralp'in yeğenidir. Günlük basın ve bu arada Demokrat gazetesi olayın faşistler tarafından gerçekleştirildiğini ve katillerin kimliklerinin tespit edilemediğini açıklamıştı.

Çorum'da Faşist saldırılar sürüyor

Mayıs ayı sonunda ve haziran ayı başında faşist saldırılara karşı gerçekleşen Çorum direnişinden sonra sivil faşist çeteler yeniden Çorum halkına yönelttikleri saldırıları artırmışlardır. Sivil faşist çeteler birçok emekçi ve devrimciyi pusu kurarak kurşunlamaktadırlar. Son olarak 19 Haziran günü Halil Baş adlı devrimci bir genç, faşist çetelerin saldırısına maruz kalmış ve 5 kurşun yarası alarak ağır yaralanmıştır. Halin Baş'a yönelen saldırganların elebaşılığını 45 yıl hapis cezasına hükümlü cezaevi kaçağı Adnan Menderek Baran adlı faşist militan çekmiştir.

Bu arada Çorum'da polisin baskısının yoğunlaştığı bildirilmektedir. Birçok emekçi evlerinden "ifadesini alacağız" gerekçesiyle karakollara götürülmekte ve işkenceye çekilmektedir. İşkence yapılan kişilerin asılsız iddialarla suç yüklenmek istendiği de söylenmektedir. Ayrıca sorgulamanın Ankara'dan gelen özel bir polis ekibi tarafından yapıldığı bildirilmektedir.

Başyazı

Faşist saldırılara karşı tutum

M. YILDIZ

Bütün halka yönelik olarak sürdürülen faşist saldırı ve cinayetler son zamanlarda bazı CHP'lileri, CHP yerel yöneticilerini de içine alacak şekilde genişledi. Son birkaç ay içinde birçok CHP il ve ilçe başkanı faşist caniler tarafından katledildi. Adana ve Kayseri il başkanlarından sonra geçtiğimiz hafta içinde de Türkeşçi faşistler, İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı ve CHP ilçe yöneticilerinden Bülent Demir'i sokak ortasında öldürdüler. Nevşehir'de sivil faşist çeteler Z. Tekinel'in cenaze törenine katılan halkı ve CHP parlamenterlerini kurşun yağmuruna tuttular.

Aslında faşist odakların CHP'lilere ve bazı CHP yerel yöneticilerine karşı yürüttükleri saldırılar ve bunların bir kısmının katledilmesi, genelde Türkiye halkına, ilerici, devrimci ve demokratlara karşı yürütülen saldırıların bir parçası ve halkasıdır. Faşist saldırı, cinayet ve katliamlar anti-faşist demokrasi kabarışını ezmenin, mevcut rejimi güçlendirmeye çalışmanın, bütünüyle dikensiz bir gül bahçesi yaratmanın bir unsurudur. Fakat faşist cinayet odaklarının cinayetlerinin reformist aydınlara ve CHP'lilere de yönelmesinin daha özel bir amacı vardır. Onlar kendi yollarını onaylamayan, buna karşı çıkan reformist aydınları ve CHP'lileri öldürerek bir yandan genel bir sindirme ve baskı altına alma politikası izlerken, bir yandan da kendi "çizgilerini" onaylamayan insanlara gözdağı vermeye çalışmaktadırlar. Geçmişte Abdi İpekçi ve Karafakioğlu gibi burjuva-liberaller, birçok burjuva reformist aydın ve pek çok demokrat aydın bunun için faşist namluların hedefi haline gelmiştir. Bugün de bu namlular, devrimcilerin, demokratların ve yurtseverlerin yanında CHP'lilere, CHP il ve ilçe yöneticilerine, bir kısım CHP'li reformiste çevrilmiştir. Hitlerci faşist elebaşıları bir yandan gözüne kestirdikleri CHP'lileri öldürtürken, bir yandan da CHP'lilere "kardeşlik ve barış çağrısı" yapmaktadırlar. Burada Türkeş'in ve diğer eli kanlı katillerin amacı, anti-faşist direnişi zayıflatmak ve reformizmin etkilediği insanları faşizmin etkisine çekmeye çalışmaktır.

Ülkenin birçok yerinde işçiler, köylüler, halk gençliği faşist saldırı ve katliam girişimlerine karşı korken ve Türkeşçi faşistleri mahalle ve semtlerden söküp atarken, bu eylemlere zayıf da olsa yer yer CHP'liler de katılmaktadır. CHP tabanı cinayetlere karşı tepki duymakta ve bunu bazı yerlerde kısmi de olsa çeşitli biçimlerde dile getirmektedir. Faşist baskı ve teröre ve reformist barikatlara karşın, öldürülen CHP'lilerin cenaze törenlerine binlerce, onbinlerce insan katılmakta ve bunlar faşizme karşı sloganlar atmaktadır. Birçok mahalle ve semtte, reformizmin faşizme karşı eylemlerin önüne barikat kurduğunu gören ve kavrayan ve CHP'ye oy vermiş pek çok emekçi, devrimcilerle birleşmekte, faşist saldırılara karşı durmaktadır. Çorum örneğinde olduğu gibi.

Fakat Ecevit ve CHP reformistleri, halkın ve CHP tabanının faşizme ve faşist saldırı ve cinayetlere karşı tepkisini yumuşatmak, halkı ve tabanı faşist saldırılarla baş başa bırakmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Onlar, bütün enerjilerini mevcut rejimi güçlendirmeye, halkı faşist saldırılara kuzu kuzu boyun eğmeye çağırmaya harcamaktadırlar. Son Küçük Kurultay bunun en açık bir örneğidir. CHP'nin 22 aylık iktidarı bunun henüz taze bir örneğidir. Ecevit ve reformistler Türkeşçi faşistlerin saldırıları karşısında, CHP'lileri ve halkı resmi güçlere sığınmaya, egemen sınıfların siyasi iktidarının unsurlarını birbirinden ayırmaya, bilinen güçleri bütünüyle aklamaya çalışmaktadır. O güçler ki Hitlerci faşistlerin saldırılarına yol açmaktadır. Öldürülen insanların cenaze törenlerinin yapılmasına dahi izin verilmemekte, son İstanbul örneğinde olduğu gibi, bini aşkın insan bunun için gözaltına alınmaktadır.

Bugün sivil faşist çetelerin ölüm kusan namlularının hedefi içinde yer alan CHP'liler, CHP'nin reformist siyasetine karşı açıktan tavır almadıkça, faşizme karşı devrimci siyaset etrafında toplanmadıkça yaşamlarını yitirmekten kurtulamayacaklardır. Oturup reformist şeflerinin öğütlerini dinleyerek faşizme karşı, faşist saldırı ve cinayetlere karşı mücadele edilemez, cinayet ve katliamlar önlenez. Öğütlerle, teslimiyet çağrıları ile faşist saldırganlar durdurulamaz. Faşist saldırıları durdurmanın yolu ona karşı mücadeleden geçer. Çorum halkı mücadele ettiği için faşistlere unutamayacağı bir ders verdi. Birçok şehirde mahalle ve semtlerde faşist saldırılara karşı direndiği için, buralara faşistler adım atamamaktadır. Tersine, teslimiyetçiliğin olduğu yerlerde, faşizmin karşısında geri çekilindiği, sivil faşist çeteler güçlenmiş, saldırganlaşmıştır.

CHP'liler ve CHP'ye oy verenler, CHP reformizminin yolunu terk edip, faşizme karşı doğru devrimci bir platform etrafında birleşildiği zaman, faşist saldırıların püskürtüleceğini görmelidirler.

ÖZGÜRLÜK

NATO İlkbahar Toplantısı Ankara'da yapıldı

HALKLARIN DÜŞMANLARI SAVAŞ KIŞKIRTICILARI ÜLKEMİZDE

"NATO Başkanlar Konseyi İlkbahar Toplantısı" 25 Haziran günü Ankara'da başladı. Toplantı nedeniyle Ankara, emperyalist ülke temsilcileriyle doldu. 13 NATO ülkesinin dışişleri bakanlarının katıldığı toplantı, ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie'nin başkanlığında, Demirel'in yaptığı açışı konuşmasıyla başladı.

NATO Bakanlar Konseyi Toplantısı nedeniyle Ankara'nın birçok cadde ve sokağı trafiğe kapatılır ve terör estirilirken, toplantının yapıldığı binanın civarında bulunan kamu kuruluşları 3 günlüğüne tatil edildi.

- EMPERYALİSTLERLE VE SOSYAL–EMPERYALİSTLERLE YAPILMIŞ BÜTÜN KÖLELİK ANLAŞMALARI İPTAL EDİLMELİ, ONLARA VERİLMİŞ BÜTÜN İMTİYAZLAR KALDIRILMALI
- NATO'DAN ÇIKILMALI
- ÜLKEMİZ TOPRAKLARI ÜZERİNDE TEK BİR EMPERYALİST BİRLİK VE ÜS BIRAKILMAMALIDIR

NATO TOPLANTISI NASIL BİR ORTAMDA YAPILIYOR?

NATO Bakanlar Konseyi Toplantısı, genel olarak emperyalistlerin, özel olarak NATO ve Varşova Paktlarının ve bu paktların elebaşıları ABD ile Sovyet sosyal-emperyalistleri arasındaki çelişki ve çatışmaların yoğunlaştığı, emperyalist elebaşıların dillerinden "savaş", "askeri müdahale" sözlerinin eksik olmadığı bir dönemde Türkiye başkenti Ankara'da yapılıyor.

NATO toplantısı, bu askeri kuruluşu, militarist bir vurucu güç olarak dünya halklarına karşı kullanan ABD emperyalistlerinin, Ortadoğu'da hegemonyasının sarsılmaya başladığı, İran halk hareketinin, ABD uşağı faşist Şah diktatörlüğünü alaşağı ettiği bir dönemde yapılıyor. İran'dan boşalan yerin de, Türkiye tarafından doldurulması için, batılı emperyalistlerin "kendilerine sadık" bu "saygın" ülkeyi bir yol geçen hanına çevirdikleri, leş kargalarının peş peşe ülkemiz topraklarına üşüştükleri bir dönemde, başkent Ankara'da kamu kuruluşları tatile sokularak Lunslar, Muskieler toplantı düzenlemektedirler.

Bugün, başta ABD ve Sovyet sosyal-emperyalistleri olmak üzere emperyalistler hızlı bir savaş hazırlığı içindedirler. Bir yandan "silahsızlanma" yaygaralarıyla halklar aldatılmaya, halkların anti-emperyalist bilinci köreltilmeye çalışılırken, öte yandan yüzlerce, binlerce milyar dolarlık harcamalarla yeni nükleer silahlar yapılmakta, emperyalistler, gelirlerinin büyük bir kesimini silahlanmaya ayırmaktadırlar. Azgın bir biçimde silahlanan emperyalistlerin aralarındaki çıkar çatışmaları da büyümekte, örneğin NATO üyesi Almanya, İngiltere gibi ülkelerin ABD ile olan çıkar çatışmaları derinleşmektedir. NATO toplantısı, bu emperyalist kuruluşun kendi içindeki çatışmaları sözde de olsa "azaltmak" amacını da taşıyor. Nitekim, toplantıda konuşanlar, toplantının bu yönü ve amacı üzerinde önemle durdular.

Savaş kışkırtıcılığının ve silahlanmanın alabildiğine yoğunlaştığı, başta ABD ve Sovyetler olmak üzere emperyalistlerin, işçi sınıfını ve halkları tehdit ettiği, Afganistan'ın Sovyetlerce işgal edildiği, Çin sosyal-emperyalistlerinin NATO üyesi ülkeleri, en başta da ABD'yi ve Uzakdoğu'da Japonya'yı yeni bir emperyalist savaş için kışkırttığı, batılı emperyalistlerin sözde Afganistan halkının haklarını savunmak, ama gerçekte Ortadoğu'daki çıkarlarını sağlama bağlamak için gerici propagandayı yoğunlaştırdığı bir dönemde biraraya gelen emperyalist akbabalar, kendi aralarındaki çekişmelere bir "çözüm" bulmaya çalıştılar. NATO ittifakının "güçlendirilmesi gerektiğinden", pakt üyesi ülkelerin kendi aralarındaki "birlikteliklerini pekiştirmeleri gerekliliğinden" uzun uzun söz edildi. NATO'nun güçlendirilmesi için neler yapılabileceği üzerinde duruldu. NATO Genel Sekreteri Luns, toplantının amaçlarını sıralarken, "NATO'nun güney kanadını güçlendirmek istediklerini" söyledi. ABD Dışişleri Bakanı Muskie "doğu ve batı ilişkilerinin gerginleştiği bir dönemde biraraya geliyoruz" diyerek, diğer ülkelerin ABD'ye karşı daha fazla teslimiyetçi olmaları ve ABD'nin yönlendiriciliğinin NATO'da daha da pekiştirilmesine evet demelerini istedi.

TOPLANTI TÜRKİYE'NİN EMPERYALİZME BAĞIMLILIĞININ PEKİŞTİRİLDİĞİ BİR ORTAMDA TOPLANDI

Ankara'da yapılan NATO Bakanlar Konseyi Toplantısının en önemli konularından biri de kuşkusuz Türkiye'nin emperyalizme, özellikle de ABD emperyalizmine olan bağımlılığının pekiştirilmesiydi. "NATO'nun güney kanadının güçlendirilmesi"nden sık sık söz eden emperyalist ülke sözcüleri, bu güçlendirmenin ancak "Türkiye'nin sadakati ile mümkün olabileceğini" de sözlerine eklediler. Onlar, Türkiye'nin, kendilerinin çıkarlarının bekçiliğini yapmasının ne denli önem taşıdığını belirterek, Türkiye'nin Ortadoğu'da halklarına karşı "kullanılması"nın planlarını çizdiler.

Toplantıda konuşan NATO Genel Sekreteri Luns toplantının Türkiye'de yapılmasının "Türkiye'nin Ortadoğu'daki genel gelişmeleri ve İran olaylarını olumsuz karşıladığını gösterdiğini" ve "Türkiye'nin batıyla dayanışmasını ortaya koyduğunu" söylerken de "Biz Türkiye'nin ekonomik ve askeri yönden güçlü olmasını istiyoruz" diyordu. Edmund Muskie, Türkiye üzerinde oynanan emperyalist oyunları açıkça ifade ettiler. Biri, Türkiye'nin İran halkının mücadelesine karşı, ABD'nin ve onun başını çektiği batılı emperyalistlerin çıkarlarını savunması gerekliliğini dile getirdi ve Türkiye'nin de bunu anladığını, bunun bir kanıtının da NATO toplantısının Türkiye'de yapılması olduğunu söyledi. Diğeri, Türkiye'nin emperyalistler hesabına güçlendirilmesini istediklerini ifade etti. Yine Luns, "Türkiye'nin sadakatini takdirle karşıladıklarını" ifade ederek Türkiye egemen sınıflarının ve onların hükümetlerinin, Türkiye'yi emperyalizme peşkeş çekmelerini övdü.

NATO toplantısının ABD emperyalizminin Türkiye'deki çıkarlarının tam anlamıyla teminat altına alınmasının ve ABD'ye istediği zaman Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Ortadoğu halklarına müdahale etme hakkının verilmesinden başka bir anlama gelmeyen, Türkiye'yi emperyalistler arası bir savaşta, savaş arenası haline getirecek olan SİA'nın (Savunma İşbirliği Anlaşması) imzalanmasının ardından Ankara'da yapılmasının da özel bir önemi vardır. ABD emperyalistlerinin elebaşılarından Muskie, Ankara'ya gelmişken, SİA'da gizli kalan ve iki ülke kamuoyundan saklı tutulan maddelerin de kesinliğe bağlanmasını sağlamak için hükümet yetkilileri ile gizli toplantılar düzenledi. SİA'da gizli tutulan ek maddelerle ABD'ye siyasi ve askeri olarak dilediği gibi hareket etme serbestisi verilmekteydi. NATO toplantısında bu kölelik anlaşmasının imzalanmasının ne denli övgüye layık olduğunu Muskie üstü örtülü olarak dile getirdi.

Toplantıya katılan ve toplantıda açış konuşması yapan Demirel, Türkiye halkının çıkarlarını emperyalistlere peşkeş çekmekteki kararlılıklarını dile getirdi. "Bölgemizdeki son gelişmeler, barış ve güvenlik aracı olarak, ittifakımızın vazgeçilmez rolüne daha da önem kazandırmaktadır" diyen Demirel, emperyalistler hesabına üzerlerine düşeni yapacaklarını anlattı.

Amerika'dan çok... Amerikancılar

NATO Bakanlar Konseyi'nin İlkbahar Toplantısının Ankara'da yapılması üzerine bütün Amerikancılar bir kez daha Amerikan emperyalistlerine ve diğer batılı emperyalistlere sadakatlerini birer "konuksever" olarak dile getirmekte kusur etmediler. Gazete sütunları, radyo mikrofonları ve TV ekranları üç-dört gün boyunca Amerikancılık kusup durdu. Hatta bir kısım siyasiler ve gazetelerin köşe yazarları bu konuda birbirleri ile neredeyse yarışa girdiler.

Fakat Amerikan emperyalistlerine açıktan ve en çok övgü düzenlerin başında Başbakan Demirel ve TİKP Başkanı D. Perinçek geliyor. Başbakanın bu konudaki hizmetleri Amerikalı dostları tarafından zaten takdir ediliyor. Amerikalı "dostları" D. Perinçek'in "TİKP Başkanlık Kurulu Bildirisi"ni dikkatle okumuşlardır herhalde. Dikkate alınacağını ve değerlendirileceğini de biliyoruz. Çünkü D. Perinçek'in Amerikalı dostlarına hizmetleri saymakla bitirilemez.

DEMİREL : USTAM NEREDE BEN ORADA

Demirel NATO Bakanlar Konseyi açış konuşmasında, batılı emperyalistler arasındaki çelişkileri ele alarak, Alman ve Fransız emperyalistlerinin ABD emperyalistlerinin dediğine boyun eğmelerini söyledi. ABD'nin dediklerinin yapılmasını söyledi. Sömürüden doğan çelişkilerin "ittifakı zayıflattığı", "ittifak içinde birliğin sağlanmasını" söyledi.

Demirel ayrıca "Orta Avrupa'ya orta menzilli füzelerin yerleştirilmesi" isteğine Avrupalı emperyalistlerin itiraz etmemesini istedi. Bunun "ittifakı zayıflatacağını" tekrarladı.

D. PERİNÇEK : USTAMIN DEDİĞİ GİBİ

NATO Bakanlar Toplantısı üzerine TİKP Başkanlar Kurulu imzası ile bir bildiri yayınlandı ve bildiriyi günlük Aydınlık gazetesi aynen yayınladı.

Bildiride: NATO içindeki bölünme ve çatışmalar kastedilerek batılı emperyalistlere şöyle öğüt veriliyor: "Sovyetler Birliği'ne cesaret veren bölünme ve parçalanmalar alt edilmeli, en geniş barış cephesi gerçekleştirilmelidir". "Avrupa, saldırganı caydırmak için orta menzilli füzelerle donatılmalı, bu konudaki tereddütleri yenmelidir"

TİKP Amerikan emperyalistlerinin ve diğer batılı emperyalistlerin Ortadoğu halklarını daha iyi ve tepki toplamadan sömürmesi ve bu bölgedeki batılı emperyalist egemenliğinin zayıflamaması için "dostlarına" öğüt veriyor: "NATO ülkeleri içinde toplanmış bulunan batılı ülkelerin Ortadoğu'da kararlı ve akıllı siyasetler izlemeleri, dünyanın geleceği açısından büyük önem taşımaktadır."

TİKP, sözü Türkiye'ye getirdiği zaman da şunu söylemektedir: "NATO değişen dünya durumu nedeniyle (...) bir savunma örgütü niteliği kazanmıştır. (...) TİKP, NATO'dan (...) ayrılışa karşıdır. Bugün Türkiye'nin NATO'dan ayrılması için, kampanya yürütenler, ülkemizin bağımsızlığına hizmet etmemektedirler."

8 Nisan 1979'da İzmirde yapılan bir gösteri.

28 yılda Köprülerin altından çok sular aktı

Türkiye, NATO'ya 1952 yılında üye oldu. Ve ilk kez 1960 yılında İstanbul'da yine ülke sıkıyönetim altındayken ilk kez NATO Bakanlar Konseyi toplantısı düzenlendi. Bu kez yine sıkıyönetim altında, Türkiye'nin NATO üyesi olmasından 28 yıl, ülkemizde düzenlenen ilk NATO Konseyi toplantısından 20 yıl sonra önemli bir NATO toplantısı Türkiye'de yapılıyor. Ama bu kez koşullar çok daha değişik. Bu değişikliklerin başında özellikle son 15 yılda emperyalizme ve NATO'ya karşı mücadele deneyleri ile dolu bir tarihi sürecin yaşanmış olması geliyor.

Elbette Türkiye halkının emperyalizme karşı mücadele tarihi çok daha gerilere, bu yüzyılın başlarına kadar uzanıyor. Ama 1960'lardan sonra ABD'ye ve onun patronu olduğu NATO'ya karşı mücadelenin tarihimizde özel bir yeri bulunuyor.

1960'ların ortalarında öğrenci gençliğin, işçilerin, kent emekçilerinin her mücadelesi mutlaka NATO'yu hedef aldı. Mayıs 1967'de başlayan Ortadoğu Savaşı ve ABD'nin ve NATO'nun bu savaşa müdahale etme istekleri Türkiye'de NATO'ya yönelik büyük gösterileri de beraberinde getirdi. 1967 yılının Haziran ayında ABD ve NATO'yu hedef alan ilk büyük kitle gösterisini aynı yılın sonbahar aylarında bir biri peşi sıra yapılan açlık grevleri, gösteriler, toplantılar takip etti. Aynı yılın Aralık ayında ilk kez "NATO'ya Hayır" kampanyası açıldı.

1968 yılı NATO'ya ve ABD'ye karşı Türkiye halkının ve gençliğinin mücadelesinin daha üst aşamalara yükseldiği bir dönem oldu. Mart 1968'de çeşitli devrimci demokratik gençlik örgütleri "NATO'dan Çıkma" kampanyası başlattı. NATO'nun elebaşısı ABD'nin 6. Filosu Türkiye'nin tüm limanlarından kovalandı. Dolmabahçe'de Deniz Gezmiş, Cihan Alptekin gibi gençlik önderlerinin önderliğinde yurtsever gençliğimiz Amerikan 6. Filo'ya bağımlı Amerikan askerlerini denize döktü.

1969 yılında Türkiye yeniden anti-emperyalist gösterilere sahne oldu. 17 Şubat'ta İstanbul Taksim'de büyük kitle gösterisinde yine ABD ve NATO lanetlendi. Aynı yılın Aralık ayında 6. Filo'nun gelişi vesilesiyle İzmir'de NATO karargahı önünde düzenlenen gösteride ABD'lilere ait arabalar yakıldı.

Örnekler çoğaltılabilir. İşte Türkiye halkı emperyalizme ve NATO'ya karşı böyle mücadelelerden geçip geliyor. Ve işte bu nedenle Ankara'da yapılan NATO Konseyi toplantısında hangi planlar yapılırsa yapılsın bunlar, Türkiye halkının anti-emperyalist barikatlarına çarpmadan yol alamayacaklardır.

İŞÇİLERE KARŞI

Ortak saldırı programı açıklandı

● Başbakanlık Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu geçtiğimiz hafta içinde "işverenlere" gönderdiği bir "mektup"ta, işçi haklarının kısıtlanması ve ücretlerin dondurulması için ortak saldırı ilkelerini sıraladı.

Türkiye işçi sınıfının büyük bir çoğunluğu toplusözleşme görüşmelerine hazırlanırken, birçok özel sektör kuruluşunda ve KİT'lerde toplusözleşme görüşmeleri kapıya dayanmışken ve birçok yerde de grev ve direnişler sürerken, hükümet "işverenlere" bu konularda izlemesi ve uygulaması gereken ilkeler ile ilgili olarak geçtiğimiz hafta bir "mektup" gönderdi.

Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Yardımcısı eski MESS Başkanı Turgut Özal imzası ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve Türkiye Odalar Birliği'ne gönderilen ve geçtiğimiz hafta içinde günlük gazetelerin bir kısmında yayınlanan "mektup"ta hem KİT'lerde ve hem de özel kuruluşlarda toplusözleşmelerle ilgili olarak Başbakanlık Toplusözleşmeler Koordinasyon Kurulu'nun 'ulusal düzeyde' tespit ettiği ilkeler şu şekilde sıralanmaktadır:

hükümler yer almayacak, bir önceki toplusözleşmede, böyle hükümler mevcutsa bunlara istişari bir şekil verilecektir. (Yönetime müdahale eden, üretim planlaması, üst düzeyde sevk ve idare vb. gibi hususlar anlaşılmalıdır.)

2. Daha önceki sözleşmelerde yer alan hükümler dışında, ek yükümlülükler getirebilecek yeni maddelere (kalemlere) yer verilmeyecektir.

3. Kıdem tazminatına esas süreler artırılmayıp, aynen muhafaza edilecek, yeni işe alınan işçilerin kıdem tazminatı her yıl için 30 gün olacaktır.

4. Sözleşme süresi 2 yıldan az olmayacaktır.

5. Yıllık ücretli izin süreleri yükseltilmeyecektir.

6. Haftalık çalışma saatleri daha aşağıya indirilmeyecektir."

"Mektup"ta bunlara ek olarak, toplusözleşmelerde işçilere "fazla hak verilmemesi" belirtilmekte ve ücretlerin mümkün olduğu kadar düşük tutulmasına çalışılması istenmektedir.

Böylece hükümet işçi sınıfına karşı saldırı politikasını daha açık bir biçimde ve 'ulusal çapta' uygulanacak şekilde ortaya koymuştur. Buna göre, işçilerin yeni haklar almasının engellenmesinin yanında eski haklar da kısılmaya, toplusözleşme görüşmeleri bütünüyle askıya alınmaya çalışılmaktadır. Daha da önemlisi, bu "mektup" ile saldırıları sadece ekonomik alanda değil, esas olarak siyasi alanda sürdürmeye çalışacağını belirtmektedir.

Başbakanlık Koordinasyon Kurulu, saldırıların daha yoğun bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve "sonuç" almak için, mevcut baskı mekanizmasını yetersiz görmekte ve "işverenlerin örgütlenmesini" istemektedir. "Mektup"ta "özel sektör kuruluşlarının en kısa zamanda kendi işkollarındaki işveren sendikalarına katılmalarının yararlı olacağı" belirtilmekte ve "işveren sendikaları bulunmayan işkollarında ise sendikalaşmaya gidilmesi" istenmektedir. Hükümet, sendikalar yasasında yapmak istediği değişikliklerle işçi sınıfının kazanılmış bütün haklarını fiilen yok etmeye çalışırken, komprador tekellere yeni "örgütler" kurması için yol göstermektedir. Hükümet bununla, aynı zamanda, bütün işkollarında "Grup sözleşmelerine" gidilmesi, bütün işkollarında bu politikanın benimsenmesini sağlamaya çalışmaktadır.

Egemen sınıflar ve onların siyasi temsilcileri işçi sınıfına karşı bu politikayı hayata geçirebilecekler midir, sendika ağaları işçi sınıfına bu politikayı benimsetebilecek midir?

Bunu zaman gösterecektir. Geleceği belirleyecek olan egemen sınıfların ve onların hükümetlerinin politikası ve niyetleri değildir.

İşçi hakları ve sendika ağaları

Egemen sınıflar ve faşist AP iktidarı işçi haklarına yönelik saldırıları yeni boyutlara ulaştırdı. Hükümet, Eşel—Mobil Yasa Tasarısını yasallaştıramayınca Başbakanlık Toplusözleşmeler Koordinasyon Kurulu aracılığı ile, yasa tasarısında yer alan hükümleri uygulamaya özel bir önem verdi. Grevleri erteleme kararları üst üste bindirildi. Komprador patronlar, toplusözleşmelerde işçilerin kazanmış olduğu hakları geri almak ve işçileri açlığa mahkum etmek için büyük bir çaba içindeler. Başbakanlık Toplusözleşmeler Koordinasyon Kurulu'nun, son olarak "işverenlere" gönderdiği "mektup"ta belirttiği ilkeler bu saldırıların yeni bir halkasını oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde bu baskı ve saldırılar daha da artacaktır.

Bütün bu gelişmeler karşısında sendika ağaları işçi sınıfını oyalamak ve burjuvazinin politikasını hayata geçirmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Daha çok KİT'lerde yetki sahibi olan Türk-İş'e bağlı sendikalar ve Türk-İş ağaları toplusözleşme görüşmelerinin yürütüldüğü bu dönemde işçileri tamamen safdışı bırakarak el altından hükümetle "pazarlıklar" yürütmektedirler. Ve özellikle de sorunu, sadece ekonomik alanla sınırlamaya çalışmaktadırlar. Onlar el altından işçileri satmak, işçi haklarını bütünüyle ortadan kaldırmayı hedefleyen egemen sınıfların politikasını uygulamaya hazırlanmaktadırlar. Bunda gönüllüdürler. Fakat bunun için işçileri oyalama, işçi sınıfını bu politikanın uygulanmasına kısmen de olsa "ikna etme" çabasındadırlar. Çünkü, aynı zamanda, sınıfı kendi kontrollerinde tutmak da "zorundadırlar". Bunun için de satışı parça parça yapmak, işçi sınıfını ve işçi haklarını "fazla tepki toplamadan" burjuvaziye peşkeş çekmek istemektedirler.

Bunun yanında, bugün sürmekte olan grevlerin, bu grevler içinde DİSK'in sendika ağalarının işlevi ortadadır. Sendika ağalarının işçi sınıfı ve işçi grevleri karşısında oynadığı rol, küçük bazı farklılıklarına karşın aynıdır.

İşçi sınıfının burjuvazinin saldırıları karşısında haklarını koruması ve yeni haklar kazanarak ileriye doğru gitmesi, sendika ağalarının birliği ile değil, tersine sendika ağalarını tecrit ederek kendi birliğini gerçekleştirmesi ile mümkün olacaktır.

Ankara Belediyesi İşçileri

"Belediye ve Genel-İş ağalarının oyuncağı olmayacağız"

Ankara Belediye işçileri, sık sık ücret ve sosyal haklarının zamanında ödenmemesi nedeniyle, Belediye yöneticileri ve Genel-İş'in ağaları ile karşı karşıya gelirler. Resim yine böyle bir eylemde 18 Eylül 1979 tarihinde belediye işçilerinin Genel-İş Ankara Merkezini işgallerini gösteriyor.

Ankara Belediyesine bağlı Fen İşleri, Temizlik İşleri, Park ve Bahçeler, Tansa müdürlükleri işyerlerinde çalışan işçiler, iki aydır sosyal hak ve ücretlerini alamadıkları için 2 Haziran günü direnişe geçtiler.

2 Haziran günü başlayan direniş, son yıllarda hemen her büyük belediyede birkaç ayda bir tekrarlanan direnişlerden biri olarak başladı. Ama bu kez işçiler: "Bizim ücretlerimizi ödemeyen Belediye ile bir alıp veremediğimiz yok. Belediyenin parası olsa ücretlerimizi öder. Hükümet belediyeye para versin, ya da belediye vergilerini artıracak yasayı meclisten geçirsin ki, belediye de bizim ücretlerimizi kolayca ödesin" gibi reformist vaazlara kulak asmadılar. Doğrudan belediye ve Genel-İş ağalarını da hedef aldılar.

İşçiler şunu söylüyorlardı: "Her birkaç ayda bir belediye para yok diyerek bizlerin maaş ve sosyal haklarını ödemez. Ama her nasılsa, direnişin anında etkisini göstereceği, EGO işçilerinin, su işçilerinin ücretlerini ödeyecek parayı her zaman bulur, bize de buyurun direnin der. Üstelik bizden yanaymış gibi bir havaya girer. Ama artık uyandık, belediye ve Genel-İş ağalarının oyuncağı olmayacağız. Onların hükümetle aralarındaki çelişmelerde bizi kullanmalarına izin vermeyeceğiz."

Böylece işçiler arı kovanına çomak sokmuş olmalı ki; Genel-İş ağaları işçilere ateş püskürmeye başladı. İşçilerin düzenledikleri toplantıları dağıtmaya, ileri işçileri işten atmak, sürmekle tehdit etmeye koyuldu. Bu da olmayınca işi işçilere silah çekmeye kadar vardırdılar.

Devrimci Sendika Muhalefeti içinde birleşen belediye işçileri direnişin doğru bir çizgiye çekilmesinde belirleyici bir rol oynadılar. Bir yandan belediye ve Genel-İş ağalarının amaçlarını sergilerken, bir yandan da bütün belediye işçilerini birleşmeye ve belediye işçileri üstünde oynanan oyuna karşı tek vücut karşı çıkmaya çağırdı.

Direniş sırasında yayınlanan DSM imzalı bildiri şöyle diyor:

"İşveren metrolar yaparken, körüklü otobüs alırken, şenlikler ve törenler düzenlerken para buluyor da, bizim ücretlerimizi ödemek için niçin para bulamıyor. İşveren ve sendika ağaları bizimle alay etmektedir. Onlar istedikleri zaman işçileri direnişe itmekte, istedikleri zaman da para bularak direnişe son verdirmektedirler. Bu oyuna son verdirmeliyiz. Bunu da ancak tüm belediye işçileri birleşerek, yek vücut patronun, sendika ağalarının karşısına çıkarak yapabiliriz."

DSM'nin bu çağrısı işçiler ve belediye memurları arasında yankı buldu. ASU ve EGO'dan birçok işçi ve memur (Belediye bu bölümlerde ücretleri her zaman zamanında öder) iş bırakarak direnişe geçen bölümlerdeki işçileri ziyarete gittiler. Yapılan toplantılara katılarak dayanışmalarını dile getirdiler.

Ankara Belediyesi EGO işçileri bir başka direnişte

TUTUKLU AİLELERİ DAVUTPAŞA CEZAEVİ ÖNÜNDE PROTESTO GÖSTERİSİ YAPTI

24 Haziran'da Davutpaşa kışlası önünde gösteri yapan tutuklu yakınları

Davutpaşa kışlasında bulunan askeri cezaevinde kalmakta olan devrimci tutukluların ailelerinin, çocukları için getirdikleri yemeklerin cezaevi idaresince içeri alınmaması tutuklular ve aileleri tarafından tepkiyle karşılandı. Cezaevi idaresinin kararını protesto eden tutuklular açlık grevine başlarken aileleri de cezaevi önünde direnişe geçtiler.

24 Haziran Salı günü görüşe gelen devrimci tutukluların yakınlarının ellerinde bulunan yemeklerin geri çevrilmesi üzerine direnişe geçen görüşmeciler cezaevi önündeki caddeyi trafiğe kapattılar. Yolu trafiğe kapatarak direnişe geçen ana-babalar "Kahrolsun Faşizm" diye haykırarak olayı protesto ettiler. Olay yerine gelen polis ekipleri çok sayıda kişiyi tartakladı. Bu arada tutukluların ana-baba ve yakınlarından bazılarının gözaltına alındığı görüldü.

Sabahın erken saatlerinde başlayan olaylar, daha sonra güvenlik güçlerinin tutuklularla görüşmeye gelen yakınlarına yönelik tehdit ve saldırılarının artmasıyla sürdü. Ancak tüm ihtar ve tehditlere rağmen ana ve babalar direnişi sürdürdüler. Direnişin kararlılığı karşısında cezaevi yönetimi tutuklu yakınları arasından seçilen dört temsilciyi tutuklu devrimcilerle görüştürdü. Temsilcilerin bir saat süren görüşmesinden sonra tutuklu yakınları arasından seçilen bir temsilciyle birlikte Nizamiye duvarına çıkan görevli bir binbaşı "Çocuklarınız görüş istemiyor. Onların şartı getirdiğiniz yemeklerin içeri alınması. Buna izin veremem. Onlar da cezaevi yemeklerini yemeyeceklerini söylediler" açıklamasını yaptı. Aileler, temsilcinin de açıklamayı onaylaması üzerine direnişe son verdiler. Devrimci tutuklular ise başlattıkları açlık grevini talepleri yerine getirilinceye kadar sürdüreceklerini açıkladılar.

Öte yandan direniş yapan ailelerin yanı sıra aynı cezaevinde bulunan İGD'li tutukluların aileleri cezaevi yönetiminin uygulamaları çocuklarınca kabullenildiği için tutuklularla görüşme yaptılar.

Olaylardan sonra devrimci tutukluların aileleri direniş sırasında çocuklarına içerde bile işkence edildiğini, tüberkülozlu hastalara ilaç olarak aspirin verildiğini belirttiler. Ana ve babalar ayrıca, cezaevi içinden silah sesleri duyduklarını, çocuklarına 28 Nisan günü de ateş açıldığından yaşamlarından endişe ettiklerini ifade ettiler.

Bir sınıf işbirliği belgesi:

DİSK'İN 7.GENEL KURUL RAPORU

● DİSK 7. GENEL KURUL RAPORU ŞU MARKSİST GERÇEĞİ ÇARPICI BİR BİÇİMDE DOĞRULADI : YA PROLETARYA İDEOLOJİSİ, YA BURJUVA İDEOLOJİSİ; YA MARKSİZM YA REVİZYONİZM. ÜÇÜNCÜ BİR YOL YOK. RAPOR BOYUNCA DİSK AĞALARI (BAŞTÜRK KLİGİ) TKP İLE BİR AYRI ÇİZGİSİ KOYMAYA ÇALIŞIYOR, AMA TKP'YE KARŞI ÇIKTIĞI HER KONUDA ONUNLA AYNI ÇİZGİDE AMA İKİ ADIM ARKASINDA YÜRÜYOR

DİSK'in 7. Kongre raporu geçtiğimiz günlerde yayımlandı. 600 sayfalık büyük boy bir kitap olarak yayımlanan rapor, DİSK'in faaliyetinden çok DİSK'in çeşitli kademelerinde görev alan, çeşitli revizyonist fraksiyonların görüşlerinin bir karmaşasını oluşturuyor.

Bir bütün olarak ele alındığında, rapor ülkemiz ve dünyanın içinde bulunduğu durumun revizyonist bir tahlili ve DİSK yönetiminin bir savunmasından ibaret. Revizyonist, reformcu tespitleri devrim ve sosyalizm lafları arkasına saklayan rapor, yürüyen sendikal mücadeleyi ve DİSK'in faaliyetine ilişkin Baştürk'ün demeçleri ile süslenmiş bir laf yığını ötesinde ciddi bir değerlendirmeden şiddetle kaçınıyor.

DÜNYA VE TÜRKİYE'DE DURUM

7. Genel Kurul Raporunda iki ayrı bölüm olarak ele alınan bu konu her bakımdan revizyonizmin en pespaye tezlerinin alt alta sıralanışı.

Dünya'nın bugünkü durumu ile ilgili olarak DİSK ağalarının söz etmediği hiçbir konu yok. Emperyalist-kapitalist sistemin buhranı, çeşitli ülkelerde mücadelenin gelişimi konusunda DİSK ağaları sosyal-emperyalistlerin ve TKP'nin propaganda broşürlerindeki tüm bilgileri derlemişler. Üstelik, genel bir durum tahlili yapmakla da yetinmeyip, Güney Afrika'dan Porto Riko'ya, Venezüela'dan Afganistan'a her ülkenin ''devrimcilerine'' ''yol göstermiş''. DİSK ağaları bu ara sosyal-emperyalist işgal altında olan Etiyopya ve Afganistan'ı da ''özgürlüklerine kavuşturmuş!'' Ama bu birazçık ''dünya barışını'' da bozmuş!

Kongre raporu bu konudaki görüşünü Baştürk'ün DİSK Başkanlar Konseyi Toplantısındaki konuşmasından aktarmış. Baştürk şöyle diyor:

Emperyalizmin dünyada yumuşamayı yok edici, halkları birbirine kırdırıcı, savaş kışkırtıcısı politikası, Afganistan yönetiminin çağrısı üzerine Sovyet askerlerinin Afganistan'a girmesinin, Afganistan'daki son gelişmelerin temel nedenidir. Ancak temel nedeninin bu olmasına rağmen sonuçları açısından bu olay dünya çapında barışı olumsuz yönde etkilemiştir'' (DİSK 7. Kongre Raporu, s. 4) (abç)

Bütün bu revizyonist tezlerin arkasından da sosyalist sistemin ne kadar ''güçlendiğine'' ilişkin ''istatistiklerle'' revizyonist sistemin derinleşen buhranı gizlenmeye çalışılıyor.

Türkiye'de duruma ilişkin olarak Rapor komprador-feodal ekonominin en göze batan yanlarına karşı çıktıktan sonra, kendisi KİT leri düzelterek, sanayinin montaja yönelik yapısını değiştirerek kooperatifçilik ve devletçilikle ülkenin kalkınabileceğini iddia ediyor. Rapor, Ecevit'in ''uydu kent leri'' ile de konut sorununu çözüme bağlıyor. Kısaca bu bölüm, 1960 sonlarında ülkemizde yaygın olan sosyalizm (devletçilikle sosyalizm aynı görülürdü) ve emperyalizm (montaj sanayii ve NATO'dan ibaret) anlayışlarının bugüne uyarlanmış bir ifadesi.

BİR SINIF İŞBİRLİĞİ BELGESİ OLARAK DİSK 7. GENEL KURUL RAPORU

DİSK'in 7. Kongre Raporu DİSK ağalarının çeşitli dönemlerde düzenle nasıl bir uyum içinde olduğunun ''belgelerini'' de açıklamış. Kuşkusuz rapor bu belgeleri bir özeleştiri olarak değil, sendika ağalarının başarısı olarak sunuyor. Seçimlerde CHP ile yapılan işbirlikleri, faşizme karşı mücadelede işçileri nasıl mücadelenin dışında tuttukları sergileniyor. ''20 Mart Faşizme İhtar Eylemi'' bütün rapor boyunca olmadığı kadar abartılarak tüm başarısızlıkların üstüne bir şal gibi örtülmeye çalışılıyor. Reformcu ''demokratik platform oluşturma çabaları'' ise, başarısız bir girişim olarak geçiştiriliyor.

1 Mayıs 1979 ve 1 Mayıs 1980 son derece güç koşullarda kutlanan 1 Mayıslar olmaları, 1 Mayıslar karşısında hükümetlerin ve sıkıyönetimlerin tavırları nedeniyle DİSK yönetiminin sınıf hareketine yaklaşımının önemli bir kıstası olmuştur.

Bilindiği gibi 1979 1 Mayısında CHP hükümetine güvenen DİSK ağaları ''1 Mayıs'da 1 Mayıs Alanında'' sloganını atmışlar ve her şart altında DİSK'in ''1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanında'' olacağını söylemişlerdi. Ama hükümetten yüz bulamayınca, işçileri mücadeleye çağıracak yerde ''Biz DİSK Yürütme olarak 1 Mayıs Alanında olacağız'' diyerek kendilerini tutuklattırarak ''namuslarını kurtarmaya'' çalışmışlardı.

Rapor 1979 1 Mayısını şöyle değerlendiriyor:

''O günkü koşullar altında 1 Mayıs'ın 1 Mayıs Alanında kutlanmak istenmesindeki temel amaç, var olan demokratik hakların kullanılmasıydı. 1 Mayıs'ın 1 Mayıs Alanında kutlanmasının izni gerçekte siyasal iktidarın bir sorunuydu. Ancak siyasi iktidar DİSK'in bu konuda muhatabı olmaktan kaçınarak sorunu basit bir idari karara indirgeyerek işçi sınıfını askerle karşı karşıya bırakmak istemiştir..... Bütün bu baskı ve uygulamalar, 1979'un Türkiye'de gerçek anlamıyla 1 Mayıs'ın mücadeleci özüne uygun olarak yaşanmasını engelleyememiş.... 1 Mayıs 1979'da sokağa çıkma yasağı konmasıyla tüm İstanbul 1 MAYIS ALANI olmuştur.'' (DİSK 7. Genel Kurul Raporu, s. 217–218)

Aktarılan bu pasaja bizim bir şey söylememize gerek yok. DİSK'in CHP için yaydığı hayalleri, sıkıyönetime bakışını, daha da önemlisi 1 Mayıs'ın ne olduğu konusundaki kavrayışını bütünüyle yansıtıyor.

Rapor 1 Mayıs 1980'i de aynı bakış açısından değerlendiriyor ve DİSK'in 1 Mayıs 1980'i ''1 MAYIS 1980 ÖZÜNE UYGUN BİR BİÇİMDE YAŞANMIŞTIR'' diyor. 1 Mayıs 1980'in kutlanışına DİSK'in katkısı herkesçe yakinen bilindiği için burada bir şey demiyoruz.

TARİŞ DİRENİŞİ NEDEN YENİLMİŞ?

Tariş direnişini kırmakta tüm öteki sendika ağalarından daha hevesli davranan DİSK ağaları bu ihanetlerini şu gerekçe arkasına saklanarak gizlemeye çalışıyor:

''Tariş olayları temelinde sendikal hareketimizin örgütlülük durumunu yansıtan bir ayna görünümündedir. Sendika örgütlerimizin zayıflığı, sendikal organların üyelerle güven ilişkisi içinde bağlantısının zayıflığı bu olaylarda açıkça görülmüştür. İşyerinde sendikal demokrasinin uygulanmasında ortaya çıkan aksaklıkların yanı sıra, sol hareketin dağınık ve bölünmüşlüğünün sonucu olarak, işyerinde görülen farklı siyasetlerin olayları yorumlama ve kendi anlayışı doğrultusunda, sendikal disiplini çiğneyerek girıştiği davranışlar TARİŞ olaylarının diğer bir gerçeği olarak yorumlanabilir.''

Ve tabi ufak tefek teknik eksiklikler dışında DİSK ağalarının izlediği sınıf işbirlikçisi çizginin belirleyici rolüne hiç değinilmiyor ve Rapor, bu önemli direnişten dersler çıkarılmasını geleceğe bırakarak geçiyor.

BAŞTÜRK KLİGİ VE TKP

DİSK'in yönetimini ele geçiren Baştürk kliği TKP'yi, onun DİSK içindeki yıkıcı faaliyetlerini teşhir ederek puan toplamaya çalıştı. Ama bir süre sonra bu eleştiriler kısıldı. Daha sonra da özellikle 1980 başından itibaren DİSK yöneticileri TKP'nin mücadeleyi geri çekme taktiğini tamamen benimseyerek onunla aralarındaki farkı iyice azalttılar.

Ama rapor incelendiğinde daha açıkça görülüyor ki DİSK'in yöneticileri ile TKP li ağalar arasında süren çatışma hiçbir zaman esasa ilişkin olmamıştır. Nasıl ki, TKP'li ağalar DİSK ağalarını eleştirirken onların mücadele karşısındaki tavırlarını değil, kendileri ile olan ilişkilerini esas almışlarsa, Baştürk kliğinin de TKP ağalarına yönelttiği eleştiriler hiç bir zaman onların izlediği mücadele çizgisini esas almıyor. Tersine onda her zaman anlaşıyorlar, ama ''ah şu TKP'liler bir de disipline uysa!'' Nitekim raporun çeşitli yerlerinde TKP'ye yönelik eleştirilerin hemen tamamı ''disiplin''le ilgili.

İşte birkaç örnek:-

''1 Mayıs 1978'deki disiplinsizliği nedeniyle özeleştiri yapma gereğini bile duymayan belli siyasetin izleyicisi örgütün sorumsuzluğunun devamı üzerine... İGD ile ilişkilerin askıya alınmasına karar vermiştir... Bu karar daha sonra İGD yöneticilerinin sözlü olarak bu hataları tekrarlamayacakları konusunda söz vermeleri üzerine kaldırılmıştır.''

(DİSK 7. Genel Kurul Raporu, s. 155)

''DİSK'i bölmeye çalışanlar, 1 Mayıs 1978'de kullanılmak üzere kendilerine verilen ve ancak yazılı talebe rağmen DİSK'e iade edilmeyen, DİSK görevli göm leklerîyle İZMİR'de de devrimci özü boşalmış, sıradan bir gösteri düzenlemişlerdir. 1 Mayıs 1978'de ortak kararları ve disiplini bozup vb....'' (DİSK 7. Genel Kurul Raporu, s. 219)

DİSK AĞALARI VE İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL BİRLİĞİ

Rapor DİSK ağalarının işçi sınıfının sendikal birliğinden ne anladığını çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor.

Bilindiği gibi Baştürk kliği TKP'li revizyonist sendika ağalarının sendikal demokrasiyi ayaklar altına alan, kitle eylemlerinde devrimci-demokrat akımlara karşı takındığı düşmanca tavrını eleştiriyordu. Ama gerçekte DİSK ağaları TKP'li revizyonistlerden daha demokrat değillerdi. Nitekim 1978 1 Mayısında ve daha sonraki gösteri ve toplantıları proleter devrimcilere, yurtsever devrimci kitle örgütlerine yasaklayarak ne kadar demokrasi yanlısı olduğunu gösterdi. DİSK ağaları gerici, sarı dediği sendika ağalarına gösterdiği hoş görüyü işçi sınıfının çıkarlarının gerçek savunucularına, proleter devrimcilere ve DSM'lere göstermedi. Her temel konuda olduğu gibi, işçi sınıfının sendikal birliği konusunda da ulusal ve uluslararası revizyonist sendikacıların açtığı yoldan yürüyerek ''faşist sendikalar dışında'' (ki; MHP'nin başında olduğu sendikalar dışında bütün sendikalar kastediliyor) ''tüm sendikaları tekellere karşı güç ve eylem birliğine'' çağırdı. Öyle ki daha dün, patron sendikası, sarı sendika dedikleri sendikaları sınıf sendikası ilan ettiler.

DİSK ağalarının bu tavrı Rapor'da çok sistemli bir biçimde konmuş: Önce, uluslararası planda DSF (**)nin işçi sınıfının sendikal birliğine ilişkin revizyonist tezleri konmuş, buna dayanılarak Türkiye'de işçi sınıfının sendikal birliği, her soydan sendika ağasının birliği olarak şekillendirilmiş.

Anlayışa yön veren bir temel olduğu için DSF'nin DİSK raporunda aktarılan konuya ilişkin tespitini buraya alıyoruz:

''Çeşitli sendikal örgütler arasındaki eylem birliği deneylerinin de ortaya koyduğu üzere işçilerin değişik ideolojik, dinsel, siyasal ya da felsefi görüşlere sahip olmaları, birliğin oluşturulmasını engellememelidir. Dünya görüşleri ve eylem anlayışları bakımından bu sendikalar arasında var olan farklar, ortak hedefler uğruna biraraya gelmeye engel olmamalıdır... Sendikalar ayrıca işverenler, hükümetler ve siyasal partiler (dikkat edilirse partiler arasında hiçbir ayrım yapmıyor, proletarya partisine karşı da bağımsızlık savunuluyor—Özgürlük) *karşısında bağımsızlıklarını korumalıdır... Bugün (sendikaların) ideolojik ve politik ayrılıklar, yapısal farklılıklar artık aşılmaz engeller olmaktan çıkmıştır.''* (DSF'nin Nisan 1978'de Prag'da toplanan 9. Genel Kurulu'nun Politika ve Eylem belgesi, DİSK 7. Genel Kurulu, Raporu s. 46)

DİSK ağalarının son günlerdeki tüm ağalara (rengi ve cinsi ne olursa olsun) birlik çağrılarının kaynağı işte revizyonist sendikacılığın uluslararası merkezinin bu ''yol gösterici'' kararlarıdır.

Uluslararası ve ulusal planda revizyonist sendikacılıkla bu ölçüde içli dışlı olan DİSK ağaları, sınıf sendikacılığına karşı hoşgörü ile bakamazlardı. Nitekim DİSK raporunda sınıf sendikacılığı kastedilerek şöyle deniyor:

''Bugün kapıdaki tehlike anarko-sendikalizmdir (anarko sendikalizmden kasıt sınıf sendikacılığıdır)... *sendikalarla dolaysız siyasal eylem yapmaya kalkışan, tek başına genel grevle iktidar olunabileceğini ileri süren* (bunları kim söylemişse).. *anarko sendikalizm, sendikaların örgütsel işleyişini yok saymakta... sık sık ortaya çıkan uzlaşmacı, sağ anlayıştan kaynaklanan hatalar, anarko-sendikalizmi körüklemektedir. Küçük, ama etkin anarko-sendikalist gruplar, tabanın yeterince eğitilmemesi ve DİSK'in tabanın karar ve söz sahibi olması ilkesinin uygulanmaması nedeniyle işyerlerini karıştırmaya yetmekte, toplusözleşme görüşmeleri ve grevlerde etkili olabilmektedir. Anarko-sendikalizmi yeşertebilecek maddi temeller ortadan kaldırmaya yönelik kesin ve ciddi önlemleri almak zorundayız''* (DİSK 7. Genel Kurul Raporu, s. 263)

Bir bütün olarak rapor ele alındığında bile DİSK ağaları hiçbir konuda bu derecede kesin tutum aldığı bir konu yoktur. Bu da olsa olsa, tüm diğer sendikacılık akımlarının özünde aynı dünya görüşünün, burjuvazinin dünya görüşünün ürünü olmasındandır.

DİSK 7. Genel Kurul Raporu şu Marksist gerçeği çarpıcı bir biçimde doğruluyor: Ya proletarya ideolojisi, ya burjuva ideolojisi, ya Marksizm ya revizyonizm. Üçüncü bir yol yok. Rapor boyunca DİSK ağaları (Baştürk kliği) TKP ile bir ayrım çizgisi koymaya çalışıyor, ama TKP'ye karşı çıktığı her konuda onunla aynı çizgide ama iki adım arkasında yürüyor. Çünkü aynı burjuva temele sahipler. Özellikle bu DİSK ağalarının reformculuğu aşmaya kalktıkları bölümlerde görülüyor. ''CHP'li, ''reformcu'' sendikacılar olmanın kompleksinden bir türlü kurtulamayan DİSK ağaları yerli yersiz ''sosyalist'', ''sınıf sendikacısı'' olduklarını tekrarlıyorlar, sorunlara işçi sınıfının bakış açısıyla baktıklarını söylüyorlar. Ama bunu kanıtlamaya kalktıkları her yerde revizyonizm bataklığına saplanıyorlar.

(*) 600 sayfalık bir kitap olarak yayımlanan rapordaki bütün görüşleri burada eleştirmek mümkün değil. Bu nedenle biz bu yazımızda sadece bazı ana çizgilere değineceğiz.

(**) DSF: Dünya Sendikalar Federasyonu, revizyonist sendikacılığın uluslararası merkezi

DİSK Kongresi ve Öncü'nün açmazı

Son aylarda ÖNCÜ adında 15 günlük siyasi bir dergi yayınlanmaya başlandı. Bu derginin 3. sayısında "proletarya sosyalistleri" DİSK'in 7. Genel Kurulu vesilesiyle DİSK konusundaki "görüşlerini" özetlemişler. Sergilenen görüşler daha önce çeşitli kereler eleştirilen reformcu-revizyonist kırması görüşleri olmakla birlikte, Öncü, bunları yeni "incilerle" süslemiş.

Öncü'nün devirdiği çamları burada bir bir kaldırmayı amaçlamıyoruz. Öncü'nün eleştirisine ayrılan yer bütün olarak Özgürlük'ün sayfalarına bile sığmaz. Bu nedenle biz burada sadece yazının kendi içindeki tutarsızlığını ve Öncü'nün açmazını sergilemekle yetineceğiz.

"VERİLMİŞ Mİ" "ALINMIŞ MI?"

Öncü, taraftarlarının kafasını açmak için olacak (çünkü başka türlü konuya böyle bir tartışmayla girmenin hiçbir anlamı yok), konuya grev ve toplusözleşme hakkının işçilere burjuvazi tarafından "verilmiş mi" yoksa "alınmış mı" bir hak olduğunu tartışarak başlıyor? Konuyu "ele alış" biçimi Öncü'nün mantığının çarpıcı bir açıklaması olduğu için DİSK tahliliyle doğrudan ilgili olmadığı halde burada bu bölüm üstünde de duracağız.

Öncü şöyle diyor:

"1963'e gelindiğinde Türkiye işçi sınıfının grev ve toplusözleşme haklarını almak için yoğun, ciddi bir mücadelesinden bahsetmek mümkün değildir. Ancak, kimileri bunu çok ters bir biçimde yorumlamakta ve grev ve toplusözleşme haklarını kapsayan 274–275 sayılı yasaların 'alınmamış ve fakat verilmiş" haklar olduğunu iddia ediyorlar" (abç) (*)

Yazdıklarına bakılırsa Öncü yazarları sanki tersini iddia ediyormuş gibi gelir. Ama hayır, onlar da aynen "kimileri" gibi yorumluyor. Ama ancak kendilerine has bir oportünizmle. Evet Öncü aynen şöyle diyor:

"Oysa 274–275 sayılı yasalar gerçekten oligarşi tarafından 'verilmiş' yasalar olsa bile, bu, oligarşinin uluslararası deneylerden de büyük ölçüde yararlanarak, Türkiye işçi sınıfının gelişen kendiliğinden mücadelesini iyi gözlemesi, gelişen mücadelenin eninde sonunda ve çok uzak olmayan bir gelecekte grev hakkı için büyük bir mücadeleyi başlatacağını görebilmesinden dolayıdır." (abç)

Sınıflar mücadelesine diyalektik materyalist bakış açısı ancak böyle olabilir! Bunu da ancak Öncü'nün iki lafın başı kendine proletarya sosyalisti adını yakıştıran yazarları başarabilir! Peki bay oportünist yazarlar, işçiler bu hak için mücadele etmiyorlardı da, 200 bin kişinin katıldığı Saraçhane mitingine kim katıldı? 1961 Anayasasına grev ve toplusözleşme hakkını koyduran kimdi? 1959'dan 1963'e kadar birçok grev yasal olmamasına rağmen gerçekleşmemiş mi idi, birçok toplusözleşme henüz yasası yokken zaten yapılmıyor mu idi? Burjuvazi, 274–275 sayılı yasayı bu fiili durumu kendi açısından "disipline" sokmak için çıkarmak zorunda kalmadı mı? Bütün bu sorulara Öncü'nün cevabı olumsuzdur. Ona göre burjuvazi ileri görüşlülüğünden, "bu hakları işçiler benden nasıl olsa alacak, bari ben vereyim" diyerek vermiştir. Aynı anlayışa göre, burjuvazi biraz bilinçlenirse sosyalizmin kaçınılmaz olduğunu görecek ve "şu sosyalizmi işçiler nasıl olsa kuracak, varsın ben onlardan önce sosyalizmi kurayım da erkeklik bende kalsın" diyebilir? Neden olmasın, her şeye kadir burjuvazi istediğini "alıp" istediğini "verdiğine" göre bunu da yapar!

"Öncü, işçi sınıfına bu haklar verilmiştir diyenleri neden eleştiriyor, kendi de aynı şeyi söylüyor". Ama Öncü'nün konuya ilişkin söyledikleri bundan ibaret değil. Mantık silsilesinin tamamlanması için 15-16 Haziran'a kadar uzanmak gerek. Çünkü işçiler ancak "15–16 Haziran 1970 yılında bu hakları almışlar". Öncü, uzun uzun 15–16 Haziran'ı anlattıktan sonra bölümü şöyle bitiriyor:

"Böylece aradan 7 yıl geçtikten sonra 1963'de 'verilen' haklar (grev ve toplusözleşme hakkı kastediliyor—Özgürlük) *o gerici yapıları ile 'alınmış' haklara dönüştüler!"*

Gerçekten Öncü bize söyleyecek hiçbir şey bırakmayacak kadar kendisini perişan ediyor: Grev, toplusözleşme hakkını burjuvazi nasıl olsa işçiler bunu alacak diye 1963'de "vermiş", işçiler de onu 1970'de hak ederek "almış" (!) Pes doğrusu!

İşte bu eklektik mantık DİSK değerlendirmesinde de aynen var: Şimdi, Öncü'nün DİSK değerlendirmesini yorumsuz olarak Öncü'den alıntılarla izleyelim.

DİSK NASIL BİR SENDİKADIR?

"DİSK'in Kuruluş Bildirgesi ve bu Kuruluş Bildirisinin ısrarla savunduğu Anayasanın eksiksiz, tastamam uygulamasıdır. Kısaca DİSK yönetiminin sosyal kurtuluştan anladığı 'kalkınma' idi ve 'kalkınmadan' anladığı ise DPT tarafından kamu sektörünün ağır bastığı bir planın, işçilerin de yürütümüne katılması ile uygulanması idi..... Görüldüğü gibi —DİSK'in artık TÜRK–İŞ tarafından uygulanması mümkün görülmeyen, bir başka deyişle DİSK'in artık kendisinin uygulamayı düşündüğü politikanın ana hedefi 'işçilerin toplum içinde kendilerine uygun olan refah seviyesine ulaştırılmasıdır'. Bu, reformizmin en açık belirtisidir. Sınıflar arası barış, uzlaşmanın en açık ifadesidir ve işte DİSK' in kuruluşunda onun yönetimine egemen olanların dünya bakışları bud r... Bugün Maden-İş'in en belirgin tavrı olan işçileri grev yerlerinde devrimci hareketten soyutlama taktiği o günlerde DİSK sendikalarının hemen hepsinde geçerli olan taktikti." (abç)

Alıntılardan açıkça anlaşılacağı gibi, Öncü, DİSK'e yön veren, onun çizgisini belirleyen Kuruluş Bildirgesini az çok doğru bir biçimde yorumlayarak "sınıflar arası barışın en açık ifadesi" olarak niteliyor. Ancak Öncü'nün DİSK hakkında söyledikleri bununla da kalmıyor: Öncü, DİSK'in ağalarını, kurucularını "kaşarlarmış hainler" olarak niteliyor ve DİSK ağaları için "al birini vur ötekine, ortaya çıkacak olan reformizmin pisliğidir" diyor.

HEM REVİZYONİST BİR MERKEZ HEM SINIF SENDİKASI

Öncü politik planda DİSK'in CHP reformculuğu ve TKP revizyonizminin peşine takılmakla, 12 Mart ve Kıbrıs olaylarında egemen sınıfların politikasını desteklemekle, genel olarak işçi sınıfının eylemini pasifize etmekle suçluyor. Ama okuyucunun tam da DİSK'i burjuva sendikacılık akımlarının bir merkezi olarak suçlayacağını sandığı bir anda Öncü, kıvrak bir oportünizmle DİSK'i sınıf sendikası ilan ederek şöyle diyor:

"Bütün bunlardan sonra, proletarya sosyalistleri Türkiye işçi sınıfının birliğini DİSK'te, DİSK'e bağlı sendikalarda görmektedir. Türkiye işçi sınıfının birliği uğruna proletarya sosyalistleri DİSK'i ve DİSK'e bağlı tüm sendikaları göz bebekleri gibi korumak zorundadırlar. vb."

Bir sendikanın kurucuları, yöneticileri, bugüne kadar sendikal eylem içindeki oynadığı rol, özellikle de çizgisi için bunca şey söylendikten sonra insanın böyle bir sonuca varması için, ya söylediklerini laf olsun diye söyleyen bir entellektüel geveze ya da korkunç bir oportünist olması gerekir. Öncü yazarlarının entellektüel gevezeliği kabul etmeyeceğini sanıyoruz. Ama oportünizmlerine kimse söz edemez. Ama Öncü'nün şanssızlığı da burada, Marksizm-Leninizm karşısına oportünizmle çıkmak. Bunun için de her konuda olduğu gibi, burada da bir bölümde söylediğini diğerinde inkar etmek, lanetlediği, hain olarak suçladığı reformcuları, revizyonistleri devrimci, sosyalist olarak kabul etmek zorunda kalıyor.

Oysa artık sendikal hareketle ilgilenen iyiniyetli her kişi bilmektedir ki, DİSK, reformcu ve revizyonist sendikacılığın bir merkezidir ve Öncü'nün dediğinin aksine işçi sınıfının birliği DİSK'in çizgisinde gerçekleşemez. Çünkü, DİSK'in çizgisi işçi sınıfının çıkarlarına aykırıdır. İşçilerse, ancak kendi talepleri etrafında birleşebilirler.

(*) Yazıdaki alıntılar, Öncü'nün 3. sayısından "Yaşasın Türkiye İşçi Sınıfının Birliği, Yaşasın DİSK'in Birliği" yazısından alınmıştır.

BELİRLEYİCİ OLAN SİYASAL ÇİZGİ DEĞİL MİDİR?

DİSK 7. Kongresi ile birlikte hemen herkes "DİSK' in birliği", "işçi sınıfının birliği", "DİSK'in nasıl sınıf sendikası olacağı" vb. konularda ne kadar bildiği varsa, daha doğrusu işine nasıl geliyorsa sorunu öyle ortaya döktü. Çeşitli soydan sendika ağaları, TKP, TİP, TSİP, TİKP revizyonistleri, Demokrat, Öncü gibi ortayolcu bir çizgi izleyen gazeteler konuya ilişkin görüşlerini ortaya koydular. Bütün bu burjuva sendikacılık akımlarının sözcüleri hemen her konuya değinmelerine karşın, sorunun en can alıcı yanına ya hiç yaklaşmadılar, ya da Öncü'nün yaptığı gibi bu can alıcı noktayı önemsiz olarak değerlendirdiler. Ki sorunun önemli noktası DİSK'in izlediği mücadele çizgisinin ne olduğu idi.

TKP, TİP, TSİP TİKP ÇIKARLARINA UYGUN DAVRANDILAR

TKP, TİP, TSİP, TİKP gibi sosyal-faşist partiler, çıkarlarının gereği olarak DİSK'in izlediği çizgiye esasta hiçbir itiraz yöneltmiyorlar. Çünkü, gerek DİSK' in Kuruluş Bildirgesi, gerekse zaman içinde uyguladığı ve "geliştirdiği" çizgi sınıf işbirlikçisi bir çizgidir ve bu sosyal-faşist partilerin çıkarları ve izlenmesini istedikleri çizgi ile çelişmez. Ufak tefek "pürüzler" ise giderilebilecek şeylerdir. Nitekim DİSK yönetimi ile bir yıl önce kanlı bıçaklı olan TKP revizyonistlerinin, 1980 başından beri DİSK yönetimi ile arasından su sızmamaktadır. Bu süre içinde DİSK ağalarının ve TKP'nin çizgisinde herhangi bir değişiklik olmamıştır. Tek fark ağaların çıkarlarını, yükselen sınıf hareketi karşısında ayrı ayrı kalırlarsa mücadeleyi önleyemeyeceklerini görmüş olmalarıdır. İşte bu nedenlerden dolayıdır ki, TKP, TİP, TSİP, TİKP gibi partilerin DİSK'in çizgisine bir itirazları olamaz. Nitekim onlar, TİP, TSİP, TKP, DİSK'in sınıf hareketi içindeki başarısızlığını, DİSK'in başında yer alan yöneticilerin "tabansızlığına" bağlayarak, eğer DİSK yönetiminde Maden-İş, Tekstil, Bank-Sen gibi büyük sendikaların temsilcileri yer alsaydı, DİSK başarılı olurdu demektedirler. TİKP ise, eğer DİSK'in yöneticileri TKP'lilerin oyununa gelmeseydi DİSK başarılı olurdu demekte ve bütün revizyonistler 7. Kongreye bu tahlillerine uygun kombinezonlar önermektedirler. TİP ve TSİP gibi sendikalarda bazı mevziler dışında hiçbir gücü kalmamış revizyonistler ise, TKP'yi koltuklayarak pazarlıkta pay sahibi olmaya çalışmaktadırlar.

Kısacası her soydan revizyonist için, DİSK'in görevlerini başarıyla yerine getirebilmesinin en önemli koşulu DİSK yönetiminin kimlerden olacağı ile sınırlıdır. Yoksa, DİSK'in çizgisi, sınıf işbirlikçisi bir çizgi imiş bu onları sadece kendi işlerine böyle geldiği için ilgilendirmektedir. Koltuklar, ağalar arasında uygun bölüşülürse, DİSK, görevlerini başarıyla yerine getirmekle de kalmayacak, DİSK'in birliği, işçi sınıfının birliği de sağlanmış olacaktır!

DEMOKRAT VE ÖNCÜ, DİSK'İN İZLEDİĞİ ÇIZGİYE NE DİYORLAR?

Öncü'nün DİSK'in Kuruluş Bildirgesi ve izlediği çizgi konusunda ne söylediğini bu sayfadaki diğer yazımızda belirttik. Ancak açıkça görülüyor ki, Öncü DİSK'in çizgisini, reformcu, revizyonist bir ihanet çizgisi olarak suçladığı halde gerçekte bunu önemsiz bir şey olarak ele alıyor olmalı ki, DİSK'i işçi sınıfının birleşeceği tek sendikal merkez olarak görüyor. Dahası o DİSK'in birliğini aynen revizyonistler gibi sendika ağalarının birliği olarak görüyor. DİSK içindeki "tasfiyelere" (TKP'li sendikaların ihracı kastediliyor) de bu nedenle, DİSK'in birliğini bozduğu gerekçesiyle karşı çıkıyor. Ve şunu söylüyor: "Eğer DİSK içinde tasfiyeler olmazsa DİSK olaylar karşısında topyekün tavır alarak güçlü bir sınıf hareketi ortaya koyabilir". Öncü'ye soruyoruz: Madem DİSK böyle bir özelliğe sahip de neden bütün DİSK içindeki kanatları ve genel olarak DİSK'in çizgisini "sınıf işbirlikçiliğinin açık bir ifadesi" olarak suçluyorsun.

Demokrat'a gelince: Cihan Ateş imzalı iki yazı ile DİSK'in 7. Kongresi'nin toplandığı ortamın bir panoramasını çizdikten sonra, "DİSK, bugünkü yapısı, yapılanması ile belirlemeye çalıştığımız görevleri yerine getirebilir mi? Ya da bu görevleri yerine getirmesi için 'ne yapmalı'dır?" sorularına cevap verirken, DİSK hakkındaki düşüncelerini de söylüyor. Ve bu sorulara Demokrat da revizyonistler ve Öncü gibi DİSK'in mücadele çizgisinden bağımsız olarak cevap veriyor. Her şeyden önce DİSK'in izlediği reformcu revizyonist çizgiye bir itirazı olmasa gerekir ki, Demokrat yazarı sorunu tamamen bir örgütlenme biçimi olarak ele alıyor ve şunları belirtiyor:

"Gerek örgütsel yapılanmaları ve gerekse mücadele biçimleri açılarından sendikaların sınıf mücadelesinde gözlenen değişmelere ayak uydurmaları son derece önemlidir. *Yeni dönemlerin yeni görevler, yeni görevlerin de yeni yapılanmalar ve yeni mücadele biçimleri gerektireceği açık değil midir?*

Sınıf mücadelesinin nispeten 'yumuşak' sürdüğü bir dönemde işlevini yerine getiren bir sendika (Demek ki DİSK mücadelenin yumuşak sürdüğü dönemlerde işlevini yerine getiriyormuş—Özgürlük)nın, mücadelenin 'sertleştiği' 'üst düzeylere' sıçradığı dönemlerde gerekli dönüşümleri yapamadığı takdirde işlevsizleşeceği açık bir gerçektir.... DİSK mücadelenin varmış olduğu boyutu tartıp biçerek kendini dönüştürmek zorundadır..." (Demokrat, 23 Haziran 1980)

Demokrat, mücadele biçimleri ve örgüt biçimleri üzerine bir yığın laf söylüyor. Ama açıktır ki örgüt biçimleri ancak doğru bir siyasal çizgi üstünde bir anlam kazanır. Reformcu ya da revizyonist bir çizgi üstünde kitleleri devrimci bir mücadele çizgisine çekecek örgüt biçimlerinin yaratılamayacağı açıkken, Demokrat o eski iradeciliği ile, kendisinin isteği ile böyle bir şeyin gerçekleşeceğini sanıyor. Daha da ileri giden Demokrat yazarı eğer "teşhir ve tecrit" için söylemiyorsa Demokrat yazarı DİSK ağalarının tepeden tabana inerek "kitlelere, işçilere uzanarak, onları faşist saldırılara karşı mevzilenip-donatabileceğini"ni" belirtmekte, DİSK'e böyle bir görev vermekte, DİSK'in böyle bir görevi başaracağı konusunda hayaller yaymaktadır. Eğer bu gerçekleşseydi, reformcu bir çizgi üstünde örgütlenen Direniş Komiteleri kitleleri devrime çeken kitle örgütleri olurdu.

Kısacası, Öncü ve Demokrat, siyasal çizginin belirleyiciliği Marksist ilkesini gözden kaçırdıkları için sorunlar karşısında debelenmekte, reformcu, hain, revizyonist dediklerine devrimci görevler yüklemekte, onlar için emekçiler içinde hayaller yayarak reformcuların ve revizyonistlerin demagoji alanını genişletmektedirler.

İŞKENCE üzerine

Çırpındıkça Batıyorlar

İşkencenin günlük bir uygulama haline gelmesi ve ülkenin her tarafında kitlesel olarak yürütülmesi üzerine, devrimcilerin işkenceye ve faşist teröre karşı yürüttükleri mücadelenin bir sonucu olarak Türkiye ve dünya kamuoyunda Türkiye'deki işkence, tartışma konusu olmuş bulunuyor. İşbaşına geldiğinden bu yana işçi, emekçi ve devrimcilere karşı yoğun bir saldırı kampanyası yürüten ve gerçekleri gizlemek için çıkar yol olarak yalanı ve demagojiyi seçen AP hükümetinin sözcüleri de bu tartışmaya katılmamazlık edemezlerdi. Başta Demirel olmak üzere, hükümet sözcüleri, işkence olayları karşısında Türkiye'de "işkencenin olmadığını" ispatlamak için çırpınmaya başladılar. Demagoji yaparak halkı uyutacağını ve gerçekleri gizleyeceğini zanneden Demirel, işkence "iddialarının" "komünistlerin bir tertibi olduğu" yaygarasına başladı. Demirel şöyle diyor:

"İşkence lafları görev yapanların elini ayağını soğutmak, görevlerini yapamaz hale getirmek için beynelmilel bir slogandır, tertiptir. Onun içindir ki mahkemeleri hür yargı organları hür, parlamentosu hür, basını hür bir memlekette gayriinsani ilişkiler olur mu? Gayriinsani ilişkilerin olması kaide haline gelir mi? Mümkün değil."

Herkese parmak ısırtacak kadar yüzsüzlüğü ele almış olan İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil ise "Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir" demektedir.

Demirel ve bakanları doğru söylüyorlar! İşkence Türkiye'de katiyen yoktur! Bu "komünistlerin", insanları karanlık mahzenlerde katleden canilerin "görev yapmalarını engellemek için" uydurduğu bir "tertiptir" (!) "Türkiye, insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir."(!)

Evet doğrudur! Çünkü, Ankara'da Hüseyin Karakaş adlı bir genç, bildiri dağıttığı iddiası ile gözaltına alındıktan sonra bir daha geri dönmemiştir. Hüseyin Karakaş, gördüğü insanlara "polis beni işkenceyle öldürecek, aileme söyleyin" demiştir. Hüseyin Karakaş'ın işkence sonucu öldüğü adli tıp raporu ile kanıtlanmıştır. 10 uzman doktorun imzaladığı raporda şunlar yazılıdır:

"Netice: 24.12.1979 günü bildiri dağıttığı ihbarı ile yakalanan ve Anafartalar polis merkezine teslim edilen, buradan ifadesi alındıktan sonra birinci şube müdürlüğüne götürülmek üzere iken merdivenden inerken aniden rahatsızlanması görüldüğü ve bu sebeple hastaneye nakledildiği iddia edilen 20 yaşlarında Hüseyin Karakaş'ın klinik olarak ve otopsi sonucu tespit edilip yukarıda yazılan bulgulara göre beyin kanamasından öldüğü, her ne kadar bu kanama otopside damar bozukluğu gibi patolojik sebeplere bağlı denilmiş ise de, kanamaya sebep olacak hiçbir damar bozukluğundan bahsedilmediğine, tarif edilen kanamanın yeri ve niteliğine, bildiri dağıtma gibi aktif halde iken yakalandığına göre haricen iz bırakmayacak bir kafa travmasına maruz kalmış ve bu nedenle ölümü mucip beyin kanamasının husule geldiğinin kabulü gerektiği, b. kanamanın olaydan evvel eski patolojik sebeplere bağlı olduğunun kesin belirtileri bulunmadığı mutasına varıldı."

Yine Ankara'da işkence sonucu katledilen Yaşar Gündoğdu'ya ait adli tıp raporunda vücudunun 18 yerinde değişik büyüklük ve derinde darp ve cebir arazı olduğu belirtilmektedir.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir." (!)

Ankara'da Süleyman Ayten, Yaşar Gündoğdu; İstanbul'da Hüseyin Şen, Recep Estik, Osman Mehmet Önsoy, İskenderun'da Necdet Bozkurt, Adana'da Recai Ünal, Kars'ta Oruç Korkmaz işkence tezgahlarında can verdiler.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir." (!)

Sokakta top oynayan çocuklar, ne dendiğini duyamayan sağırlar, Türkçe bilmeyen Fransız ve Belçikalı turistler, Serap Şimşek, Mürşit Özşahin, Ali Öztürk, Aziz Çınar, Mehmet Gökdeniz, Orhan Bakır, Yusuf Yurdatapar ve daha birçok insan "dur" uyarısına uymadığı için vurularak öldürüldüler. Diyarbakır'da Hamza Yazmaz çarşı ortasında elleri kelepçeli olduğu halde polis tarafından kurşuna dizildi.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir."(!)

Manisa'da 17 kişinin işkence gördüğü Manisa Merkez Hükümet Tabipliğinin 14.4.1980 gün ve 1980/1104 sayılı raporu ile kanıtlandı. Kayseri'de Trafik Bölge Müdürlüğü, Elazığ'da 1800 Evler ve ülkenin birçok karakolu, emniyet binası işkence merkezi haline getirilmiştir.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir." (!)

Tarsus'ta yola üst geçit yapılmasını isteyen halk üzerine açılan ateş sonucu üçü çocuk, biri 65 yaşındaki ihtiyar olmak üzere 9 kişi, İzmir'de öğrencilere açılan ateş sonucu 6 kişi kurşunlanarak öldürüldüler. Demirel işbaşına geldikten sonra geçen altı aylık süre içinde 1667 kişi öldürülürken, yalnızca son bir buçuk ay içinde 350 devrimci ve emekçi faşist katiller tarafından öldürülmüştür.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir." (!)

Demirel hükümeti işbaşına geldikten bu yana geçen süre içinde 29 grev Bakanlar Kurulu kararı ile ertelenmiştir.

18 bin kişi sürgün edilmiş, 70 bin öğretmen hakkında soruşturma açılmış, Maraş katliamını protesto etmekten başka bir "suç"ları olmayan 14 bin öğretmen geçici olarak görevden alınmış ve açlığa mahkum edilmiş, 286 öğretmen ise meslekten ihraç edilmiştir.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir." (!)

Türkiye'de 200 bine yakın insan gözaltına alınmış, 60 bini tutuklanmış ve istisnasız herkese şu veya bu oranda işkence yapılmış, dayak atılmış, küfür edilmiş, falakaya yatırılmış, elektrik verilmiş, bazılarının cinsel organları jiletle parçalanmış, ayakları yarılmış, tecavüz edilmiş ya da tecavüze yeltenilmiştir.

"Türkiye insan haklarına saygılı ender ülkelerden biridir." (!)

Sıkıyönetim komutanı iken gözaltına alınanlara işkence yaptırdığını söyleyen, bunu bir övünç kaynağı sayan Faik Türün isimli kişi "insan haklarına saygılı ender ülkelerden biri" olan Türkiye'nin Cumhur başkanlığına aday olmuştur. Ve AP ve MHP başta olmak üzere birçokları, bu işkenceciliği övünç kaynağı sayan kişinin cumhurbaşkanı seçilmesi için çırpınmaktadır.

"Türkiye'nin insan haklarına saygılı ender ülkelerden biri olduğu"nu daha sayısız örneklerle kanıtlayabiliriz. Ama bunlar yeterlidir. İçişleri Bakanı Gülcügil'i "doğrulamak" için bu kadarı bile az sayılmaz. İşkence iddialarının "bir komünist tertibi" olduğuna, "görev yapanların elini ayağını bağlamak için uydurulduğuna" bütün bunlardan sonra hangi "gafil" inanmayabilir!

Eskişehir Takkalı Mahallesi halkın bir grup. Onlar da vahşi ve akılalmaz işkencelere maruz kaldılar.

İşte ülkenin her ye işkencelerden yaln

Malatya'da işkence gören lise öğrencisi Hayri Tekin

Malatya

—Haydar Koç adındaki bir genç yapılan işkence sonucu akli dengesini kaybederek hastaneye yatırıldı.

—Polis,Hayri Tekin adındaki Turan Emeksiz Lisesi öğrencisine işkence yaptı.

Mut

—Ali Saba: 9 Mayıs 1980 günü Çarşıda annesiyle yoğurt satarken sıkıyönetime götürüleceği söylenerek pencereleri perdeyle örtülü bir dolmuşa bindirilerek Mersin Soğuksu karakoluna getirildi. Gözleri bağlanarak konulduğu hücresinden alınarak sorguya çıkartıldı. Ellerinden bir çarmıha asılarak çırılçıplak soyuldu. Ayak parmağına, göbeğine ve cinsel organına asit dökerek yaktılar. Bir yandan da elektrik veriyorlar ve dövüyorlardı. Daha sonra ayaklarından havaya astılar. Asit dökülen yerlere cereyan vermeye devam ettiler. Bayılması üzerine çıplak vaziyette hücreye attılar. Sabah kendine geldiğinde üzerine buzlu su döküyorlardı. Cop ve dipçikle sürekli dövmeye devam ettiler. Tekrar tezgaha yatırarak cereyan vermeye devam ettiler. Elleri, ayakları ve gözleri bağlı vaziyetteyken işkence yapıyorlardı. Saçlarını çektiler, vücuduna ütü ve sigara basarak yaktılar. İstenilen ifadeyi imzalarsa kendisine iş bulacaklarını söylediler. Dövmeye devam ederek üzerine tekrar su döktüler. Tekrar bayıldı. Kendine geldiğinde birkaç metre yükseklikten aşağı atılmış olduğunu farketti. Ayağına iğne batıran bir polis "daha ölmemiş o... çocuğu" diyordu. Tekrar yukarı çekerek bu sefer kum torbası ile işkenceye devam ettiler. Sırtını, kafasını duvara vurdular. İki gün süren işkenceden sonra bir taksiyle tekrar Mut'a getirerek Adliyeye çıkarttılar.

Eskişehir

Son 5 yıl içerisinde Eskişehir'de tek tek ve toplu olarak toplam 500 kişiye işkence yapıldığı, işkencelerin son zamanlarda iyice yoğunlaştırıldığı bildiriliyor. İşkence sırasında falakaya yatırma, copla dövme, tekme ve tokatla dövme, bıyık yolma, çırılçıplak soyma, suyla ıslatma, soğukta tutma, elektrikli copla vurma, çeşitli psikolojik baskı yollarına başvurma, ırzına geçmekle, öldürmekle tehdit etme gibi yöntemlere başvurulmaktadır.

İşkence görenlerin bazılarının isimleri şunlardır:

İŞKENCE TÜRKİYE`DE GÜNLÜK BİR UYGUL

İşkence yaygınlaşıyor. İşkenceciler kan içmeye, can almaya devam ediyor. Sömürü ve zulme direnen, emperyalist soyguna ve komprador-feodal sömürü düzenine karşı olanlar işkence tezgahlarına çekiliyorlar. İşkencenin yaygınlaşarak kitlevi bir biçim alması ve ülkenin hemen her ilinde, ilçesinde uygulanması, emekçi halk kitlelerinin faşist terör ve baskıya karşı mücadelesinin gelişip yaygınlaşmasıyla doğrudan ilgilidir. Egemenlerin zulüm sistemini yaşatmak için "görev başında olan" işkenceciler, mücadeleyi ezmek mücadelede yer alan insanları yıldırmak için işkence tezgahlarının başında bulunmaktadırlar.

İşkence, hiçbir demagojinin, yalanın gizleyemeyeceği günlük bir uygulama olarak, faşist terörün bir parçası olarak, onunla atbaşı gitmektedir. Türkiye'nin her tarafında işkence merkezleri kurulmuştur. Karakollar, resmi binalar, onlar da yetmediğinde stadyumlar işkencehane olarak kullanılmaktadır. Bütün emniyet müdürlüklerinin 1. Şubelerinde insanlara işkence yapılmaktadır. Bugüne kadar onlarca devrimci bu işkencehanelerde katledilmiştir. Birçok kişi, işkence sonucu sakat bırakılmıştır. İşkenceciler birçok yerde doktor ve savcılarla birlikte çalışmaktadırlar.

İşkence yalnızca, işkence tezgahına yatırılmış olan devrimci ve emekçiye uygulanmamaktadır. İşkencehaneye çekilenin ailesine, akrabalarına da eziyet edilmekte, onlar da işkence edilmekle tehdit edilmekte, çoğu kez, işkence edilenin eşi yanında tecavüzle tehdit edilmektedir.

İşkence merkezlerinde, karanlık mahzenlerde ölmeyip de kurtulanlara baskı ve saldırılar, savcılıkta ve mahkeme sırasında da devam etmektedir. Birçok yerde savcıların, sorgusunu yaptıkları kişiyi yeniden emniyete teslim etmekle tehdit ettiği, örnekleriyle kanıtlanmıştır. Yine mahkemeler, işkence edilen kişinin doktora sevki isteğini reddetmekte, böylece işkenceye ortak olmaktadırlar. Yine işkenceciler hakkında dava açan tutuklulara gözdağı verilmekte, tehdit edilmektedirler. Savcılar, işkenceci katiller hakkında dava açmaktan kaçınmakta, yasaları ayakları altına almaktadırlar.

İşkenceye ortak olan doktorların sayısı da az değildir. Bu türden doktorlar işkence görenlere rapor vermemekte, veya "sağlam" raporu vermektedirler. Bazı "psikologlar" ise bizzat işkence eylemine katılmaktadırlar.

Mut ilçesinden Ali Saba. Kendisine yapılan işkenceler: Çırılçıplak soymak, çarmıha germek, başaşağı asmak, kum torbasıyla dövmek, vücuduna asit damlatmak, elektrik vermek, buzlu su dökmek, iğne batırmak....

Ankara'da işkence ile öldürülen Yaşar Gündoğdu

SON BİR YIL İÇERİSİNDE İŞKENCE İLE KATLEDİLENLER

—SÜLEYMAN AYTEN (Ankara)
—HÜSEYİN KARAKAŞ (Ankara)
—ORUÇ KORKMAZ (Kars)
—RECAİ ÜNAL (Adana)

—HÜSEYİN ŞEN (İstanbul)
—EYÜP AKKURT (Antep)
—NECDET BOZKURT (İskenderun
—RECEP ESTİK (İstanbul)
—CUMA ÖZARSLAN (Antep)
—YAŞAR GÜNDOĞDU (Ankara)
—MEHMET ALİ KAKASU (Malatya)
—OSMAN MEHMET ÖNSOY (İstanbul)

...rinde uygulanan ...zca birkaç örnek

Hayri Vural, Yılmaz Şanlı, Yaşar Çevrioğlu, Kurtuluş Şeman, Levent Demirok, Levent Özdemir, Cengiz Özgüç, Mehmet Pınar, İbrahim Biraderler, Ahmet Aslantürk, Bedri Galerli, Habib Durgut, Tahsin Köybaşı, Nusret Şener, Salih Sözüak, Ulvi Dinç, Bahattin Ülger, Mahmet Saran, Hüseyin Saran, Ali Sakal, Ali Başaran, Hasan Düden, Mustafa Oğuz, Abdullah Çakır, Hüseyin Canbayır, Fahrettin Şimşek, Nadir Yanbastı, Çetin Koyuncu, Musa Kaya, Vildan Çetin, İsmail Açıkel, Kadir Çınar, Battal Sarısaltuk, İbrahim Fidan, Haydar Yuvarlak, İsmail Tokmak, Sırrı Balcı, Ahmet Bolkıran, Serdar Akyol, Metin Çevrim, Esat Özkurt, Ahmet Yavaş, Recep Kaş, Mustafa Kıylıoğlu, Veysel Kayış, Nuri Koçer, Ahmet Kesici, Enver Toker, Ali Karatepe, Zeki Aktaş, Bayram İn, İsmet Saygı, Hasan Uluhan, İsmet Ülker, Kahraman Cem, Hakkı Aycan Ali Albayrak, İbrahim Hakkan, Turgay Dirimlili, Murat Keskin, Erdal Ülker, Bülent Özdamar, Erol Yavuz, Doğan Dirimlili, Mehmet Coşkunkan Orhan Şen, Naci Altan, Mustafa Özkan, Ahmet Özkan.

İşkenceci polislerin adları ise şunlardır:

Reşat Akkaya (Eski Emniyet Müdürü. Şimdi Ordu Valisi), Salih Ceran (eski 1. şube müdürü) Mehmet Arısoy, Emin Göke (Başkomiser), Ülfet Genç, Bekir Tanrıkulu, Mevlut Kaya, Akın Küçükbudak, Cahit Yıldıztekin, Süleyman Bulut, Mehmet Mutlu, Mehmet Gencay, Ali Erol, Necdet Menzil (Eski 1. Şube Müdürü, şimdi Manisa Emniyet Müdür Yardımcısı), Orhan Güler, (Başkomiser, şimdi Manisa'da) Hasan Erol (Başkomiser), Şammaz Yeşilay, Mazhar Erdoğan, (şimdi 1. Şube Müdürü), Murat Zincirci, Aydemir, Mehmet, Muzaffer, Şaban, Bekir, Nihat, Yüksel, Fahri, Şöhret, Salim Kıyas adlı polisler. Bunların hepsi 1. Şubede görevlidir.

Bolu

Bolu'da da MHP'li faşistlerin bölgeye yerleştirilmesi amacına yönelik olarak özellikle Sümer Mahallesi gibi emekçi semtlerindeki terör yoğunlaştırılıyor. Buna bağlı olarak işkenceler de giderek artırılıyor. Basılan evlerden, kahvelerden toplanan emekçilere ve devrimcilere elektrik verme, sağına soluna ateş ederek ölümle tehdit etme, falaka, ırzına geçmekle tehdit etme, sahte idam sehpasına asma, E—5 Karayoluna yatırarak üzerine araba sürme gibi en vahşi işkenceler yapılıyor.

Örneğin Düzce ilçesinden evlerinden alınan 5 devrimci günlerce işkenceye çekildi. İşkenceci polis Turhan Kıyıcı bu devrimcileri ölümle tehdit etti. Daha sonra mahkeme tarafından üçü tutuklandı. Diğer ikisi ise adliye salonunda tekrar gözaltına alınarak 10 gün kadar da Düzce Karakolunda bekletildi. Düzce Karakolunda bir devrimcinin hamile karısı gözaltına alınarak, arkası döndürülerek işkenceci Turhan Kıyıcı tarafından ayağının dibinde silah patlatıldı, hamile olan kadın kanama geçirdi. Gözaltına alınan yakınlarını aramaya gelenler kovuldu. Savcılık yakalananlar ve işkence yapılanlarla ilgili hiçbir dilekçeyi kabul etmiyor.

Bolu'da vali bizzat işkenceciler için emir veriyor. Vali bir eğitim enstitüsü öğrencisini öğrencilerin gözü önünde tokatlayarak polislere "götürün bu adamı, 2 gün işkence yapın" diye emir verdi. Halk, Valinin zalim Bolu Beyi'ni geçtiğini ifade ediyor. Sümer Mahallesinde evlerinden zorla alınan bir kız, bir erkek 14-15 yaşlarında iki kardeşe Cumhuriyet, Milliyet, Demokrat gazeteleri okudukları öne sürülerek işkence yapılıyor. Dilekçeyle savcılığa başvuran babalarının dilekçesi savcı tarafından geri çevriliyor. Savcı "Valinin emri var işkencede dövülenlere hiçbir doktor rapor vermeyecek" diyor. İşkencecilerin 14 DF 414 ve 583 plakalı siyah Renault marka taksilerle dolaştıkları bildiriliyor. İşkencecilerin başında Vali Mithat Çekin, Turhan Kıyıcı, Faruk Karaca, Ali Kaya, Memduh, Remzi, Nejdet adlı polisler geliyor.

...AMADIR

İşkence hapishanelerde de devam etmektedir. İşkencehanelerde uygulanan aç ve susuz bırakma, rutubetli ve soğuk yerde tutma, kimseyle görüştürmeme, yakınlarını öldürmekle tehdit etme vb. yöntemlerin birçoğu hapishanelerde de uygulanmaktadır. Zindanların demir parmaklıkları arkasında tutulan devrimci ve emekçiler hapishane yöneticilerinin, gardiyanların, nöbetçilerin hakaretlerine uğramaktadırlar.

İşkencelerin yoğunlaştığı ve işkencecilerin yeni yöntemler geliştirdiği günümüzde, hükümet sözcüleri milyonlarca emekçinin gözünün içine baka baka "işkence yoktur", "işkence iddiaları komünistlerin beynelmilel sloganlarıdır, tertiptir" diyebilmektedirler. Onlar böyle bir yalana sarılmakla emekçi kitleleri aldatabileceklerini zannetmektedirler. Ama yanılıyorlar.

Eskişehir'de işkence kurbanlarından biri daha. Polis, kadın-erkek demeden karakola, emniyet müdürlüğüne düşen her sanığı, her devrimci ve emekçiyi işkenceden geçiriyor.

İşkence karşısında savcılar ne yapıyor?

Bugün sözde "hukuk devleti" ilkesinin uygulayıcıları olan savcılar da sistematik hale getirilen işkence işleminin bir parçası haline getirilmiş durumdadır. Sözde yasaları uygulamakla görevli olan savcılar, işkencelere açıkça tanık olmalarına rağmen, işkenceden ayakta duramayacak halde karşılarına çıkarılan insanların, isteklerine rağmen doktora sevkini engellemekte, işkencelere gözlerini kapamakta, gizlemeye çalışmaktadırlar. Ardından da işkence ile alınan ifadelere dayanarak iddianameler hazırlamaktadırlar.

Bu duruma yüzlerce örnek verilebilir. İşte bazıları:

—14 Ekim 1979 günü Bursa'da gözaltına alınan Besim Aydoğdu 3 gün süreyle işkence yapıldıktan sonra çıkarıldığı savcı karşısında kendisinden vermesi istenen ifadeyi reddedince, savcılıktan çıkar çıkmaz tekrar emniyete götürülerek işkenceye çekildi. Bu durumun benzeri olaylara çok sık rastlanmaktadır. Hatta işkenceci polisler, işkence sırasında istenen ifadeyi savcılıkta reddederse, kendisinin tekrar işkenceye çekileceğini açıkça söyleyerek tehditlerde bulunmaktadır.

—8 Eylül 1979 günü gözaltına alınarak İstanbul'da 9 gün süren bir işkenceden sonra savcıya kendisine işkence yapıldığını, rapor almak istediğini belirten Mansur Özsoy'a savcı "bunlar olağan şeyler, herkese yapıyorlar. Rapor alıp da ne olacak" dedi.

—5 Ekim 1979 günü İstanbul'da gözaltına alınan Ergun Özalp ise 15 gün işkence gördükten sonra savcılığa çıkartıldı. Savcıya adli tıbba veya başka bir hastaneye sevkedilmesi için başvurdu. Savcı Cahit Çalış bu isteği "işkence yapılıyor. Biliyoruz. Elektrik poliste sorgu yöntemidir, ne yapalım! Adli tıp ancak ayağında pranga izi olanlara, derisi soyulup kemiği görünenlere rapor veriyor. Sana vermez, sen yürüyebiliyorsun" diye cevapladı ve doktora sevkini engelledi.

—Bolu'da çocuklarına işkence yapılması üzerine savcılığa başvuran bir babanın dilekçesini savcı almadı. Üstelik "Valinin emri var, işkencede dövülenlere hiçbir doktor rapor vermeyecek" dedi.

—Kenan Bilgin 5 Ekim 1979 günü gözaltına alınarak İstanbul Emniyet Müdürlüğünde 15 gün süreyle işkence yapıldıktan sonra savcıya çıkartıldı. Savcı Kenan Bilgin'in suratına bakarak "Sen az daha ölüyormuşsun, tesadüfen yaşıyorsun" diyerek çok ağır işkence yapılmış olduğunu kendisi de belirtmiş olmasına rağmen, Kenan Bilgin'in doktora sevk talebini "doğaldır, o polisin yöntemidir" diyerek cevaplandırdı.

...İşkence ve doktorlar

"Tehdit altında bile olsam bilgilerimi insanlık aleyhine kullanmayı kabul etmeyeceğim" (Doktorların mesleklerine başlarken ettikleri Hipokrat yemininden)

"1— Hekim işkenceye ya da zalimce davranışa, aşağılayıcı işleme göz yummamalı ve teşvik edici olmamalıdır.

"2— Hekim işkence amacıyla kullanılan, işkencede kişinin direncini azaltacak hiçbir araç-gereci ve tıp bilgisini kullanamaz.

"3— Hekim işkence ve benzeri işlemlerde bulunamaz" (1971'de toplanan Tokyo, 29. Dünya Tıp Kongresi kararlarından)

Birçok olay ortaya koyuyor ki, bugün ülkemizde işkence giderek daha azgın ve yaygın bir şekilde uygulanmaya çalışılırken doktorlar da bu insanlıkdışı uygulamanın bir aleti haline getiriliyorlar. Bazı faşist ve gerici sözümona doktorlar bu insanlıkdışı uygulamaya gönüllü olarak hizmet etmektedir. İşkencelere bizzat katılmakta, işkencecilere, işkence yapılırken tıbbi bilgileriyle yardımcı olmaktadırlar. Ayrıca yapılan işkencelerin gizlenmesi, ortaya çıkarılmasının engellenmesi işinde de işkencecilere yardımlarda bulunmaktadırlar. Bazı doktorlar ise yapılan baskılara, tehditlere boyun eğerek bu insanlıkdışı, doktorluk mesleği ile hiçbir şekilde bağdaşmayan uygulamalara alet olabilmektedirler.

Örneğin Bolu'da devrimciler dağıttıkları bir bildiriyle, çocuklarına işkence yapıldığı için Cumhuriyet Savcılığına başvuran bir babaya "Valinin emri var, işkencede dövülenlere hiçbir doktor rapor vermeyecek" diye cevap verildiğini açıklıyorlar. Geçmişte işkencelere ortak olduğu ve bizzat işkenceye katıldığı açığa çıkarılan Metin Denli, (12 Mart işkencelerine katılmıştı) Nuriye Toker (İ. Gökhan Edge'ye işkenceleri gizlemek için rapor vermişti), Musa Duman (Pir Ahmet Solmaz'a "sağlam" diye rapor vermişti) gibi insanlık düşmanı sözümona doktorların işkencelerde günümüzde daha çok kullanıldığı bilinmektedir. Bunun dışında çoğu doktor da başvurular karşısında ya hiç rapor vermeyerek, ya da çok kısa süreli raporlar vererek yapılan işkencelerin gizlenmesine yardımcı oluyorlar. Bunun birçok örneği vardır. Örneğin işkence sonucu ölen Hacettepe Hastanesi işçisi Hüseyin Karakaş hakkında doktorlar önce "ölümün normal ölümlerden sayılabileceği" şeklinde rapor düzenlemişlerdir. Ancak yapılan itirazlar sonucunda tekrar inceleme yaptırılarak ölümün işkence sonucu olduğu ortaya çıkartılmıştı. Aynı şekilde bazı sözümona psikologların da işkence uygulamalarına katıldıkları bilinmektedir.

Bu gerçekler Türkiye'de işkencenin ne kadar sistematik bir hal kazandığını ortaya koyan kanıtlardan bir tanesidir.

ÜSS'YE EVET DİYEN GENÇLİK DÜNYASI HANGİ DÜNYAYI SAVUNUYOR?

''Gençlik Dünyası'' adlı dergi 15 Haziran tarihli 4. sayısında gençliğin önemli bir talebi olan isteyen herkese yükseköğrenim hakkının sağlanması ve bunun önündeki bir engel olan ÜSS nin kaldırılması konusu üzerine görüşlerini ortaya koyuyor.

Bu talepler gençliğin gerçekten çok önemli talepleridir. Öte yandan artık hiç kimsenin gözlerden gizleyemediği kangrenleşmiş bir yara olan ÜSS'nin tek başına bir olay olmadığı, mevcut sosyal ve ekonomik düzenin ve onun hizmetinde olan mevcut eğitim sisteminin kaçınılmaz ve doğrudan bir ürünü olduğu da kolayca görülmektedir. Ve bugün gerek gençlik yığınları, gerekse emekçi halk kitleleri bu gerçeği görmekte ve ÜSS'den hareketle eğitim sistemine ve mevcut düzene tepkisi artmaktadır. Bunlardan dolayıdır ki, herhangi bir akımın, siyasi hareketin veya örgütün bu konudaki tutumu hemen onun düzen karşısındaki tutumunu da sergileyebilmekte ve gençliğin gerçek dostları mı, yoksa sahte dostları mı olduklarını ortaya koymaktadır. ''Gençlik Dünyası'' adlı derginin bu konuyu ele alış tarzını ve önerdiği çözüm yollarını değerlendirmek gençliğin çıkarlarını savunduğunu öne süren bu derginin gerçekten öyle olup olmadığını ortaya çıkarmak açısından önem taşımaktadır.

Gençlik, revizyonist ve reformistlerin tüm aldatma ve uyutma çabalarına rağmen ÜSS'nin kaldırılması, herkese yüksek öğrenim hakkı sağlanması için mücadelesini sürdürüyor.

GENÇLİK DÜNYASI''NIN YARASINA BASILAN TUZ

''Gençlik Dünyası'' ÜSS'nin artık hiç kimse tarafından gizlenemeyen kötülüklerini itiraf ediyor. Fakat iş çözüm için ne yapmak gerektiğine geldiğinde onun hem ÜSS'ye tam olarak karşı olmadığı hem de isteyen herkese yükseköğrenim hakkı ve olanağının sağlanmasını istemediği ortaya çıkıyor. ÜSS'nin kaldırılmasını savunan devrimcileri kastederek şöyle diyor: ''Kimileri gençliğin özlemlerini, isteklerini sömürerek devrimcilik adına ahkam kesiyor. 'ÜSS kalksın' diyor. Bu yığınları kandırmak, açık yaraya tuz ekmektir.''

''Gençlik Dünyası'' böylece ÜSS'nin kaldırılmasına karşı olduğunu açıklıyor. ''Gençlik Dünyası'' ÜSS olmalıdır, ancak ''demokratikleştirilmelidir'' diyor. ''ÜSS demokratikleştirilmelidir. Üniversite sınavlarının demokratik ilkeler temelinde uygulanması, eleme değil başarılı olabilecekleri yükseköğrenim kurumlarına yeteneklerine göre yerleştirme sınavı'' olması gerektiğini söylüyor. Bunun da ancak ''İleri Demokratik Bir Düzen''de gerçekleşeceğini öne sürüyor.

ÜSS kaçınılmaz ve zorunlu bir uygulama değildir. O, doğrudan doğruya mevcut komprador-feodal düzenin ve onun hizmetinde olan mevcut eğitim sisteminin çelişki ve çözümsüzlüklerinin bir ürünüdür. Bu nedenle ÜSS'ye karşı çıkmak onun temellerine de karşı çıkmayı getirir. ÜSS'yi savunmak, kaldırılmasına karşı çıkmak ise onun temelinin de, yani mevcut eğitim sisteminin ve komprador-feodal düzenin de savunulması demektir.

Nitekim bu akım mevcut eğitim sistemini ve komprador-feodal düzeni savunmaktadır. Ufak tefek değişikliklerin dışında bunların aynen yaşamasını önermektedir. Zaten ÜSS konusundaki tutumları da bunun bir parçası ve zorunlu sonucudur.

DÜZEN SAVUNUCULUĞU

Bu durum, ''Gençlik Dünyası''nın aynı sayısında reklamını yaptığı, sosyal-emperyalist Rusya'nın uşağı olduğu herkes tarafından bilinen TKP adlı revizyonist partinin programında açık bir şekilde ortaya konmaktadır.

Yayınlanan ''TKP Programı'' adlı broşürde de yazıldığı gibi TKP devlet konusunda, devletin büyük burjuvazi tarafından ''ele geçirilme sürecinde'' olduğunu, gericilerin devlete ''sızdığı''nı söylüyor. Ve önüne devlet mekanizmasından gericilerin temizlenmesi görevini koyuyor. (s. 21) Yani TKP, mevcut devletin sınıflar üstü olduğunu, gericilerden temizlenerek, yani devletin başına kendilerinin geçmesiyle aynen korunması gerektiğini savunuyor.

TKP programında bugünkü parlamentoyu, gerici, işbirlikçi burjuvazinin, toprak beylerinin militarist kliğinin yararına işleyen bir araç olmaktan çıkararak ''işçi ve emekçi halkın yararına işleyen bir araç'' haline getireceğini söyleyerek (s. 27) parlamentoyu da aynen koruyacaklarını açıklıyorlar.

''Ordu memlekete dalan emperyalistlere karşı Ulusal Kurtuluş Savaşında kurulmuştur. Bundan ötürü görevi emperyalizme karşı, işbirlikçilere karşı savaşmak, yurdun bağımsızlık, egemenlik ve halkın demokratik haklarını savunmaktır'' diyen TKP, orduyu emperyalistlerin, NATO'nun, işbirlikçilerin, militarist kliğin elinden ''kurtaracağını'' söylüyor. Yani orduyu onların elinden alarak başına kendinin geçeceğini söylüyor.

TKP, ekonomik düzen konusunda da benzer şeyler söylüyor. Örneğin devletçilikle özel teşebbüsün bir arada bulunduğu fakat devletçiliğin ağır bastığı bir ekonomik sistem getireceğini açıklıyor. Devletin sınıf niteliği de aynı kaldığına göre bu mevcut ekonomik sistemin sürdürülmesi demektir. Öte yandan başta Rusya olmak üzere diğer emperyalist ülkelerden ''yardım'' adı altındaki sermaye ihracının da aynen sürdürüleceği (s. 40) söyleniyor.

Eğitim sistemi hakkında söylenenler de benzer şeylerdir:

Kısaca toparlarsak TKP parlamentosu, ordusu, devleti ve ekonomik sistemiyle mevcut komprador-feodal düzenin aynen devamından yanadır. Önerdiği tek değişiklik devletin, ordunun, parlamentonun kendi ellerinde olması ve ülkenin ABD ve diğer batılı emperyalistler yerine, Rusya'nın hegemonyası altına sokulmasıdır. ''İleri Demokratik Düzen'', ''demokratikleşme'' derken kasdettikleri şey de bundan ibarettir.

''Eğitim sistemi demokratikleşsin'', ''ÜSS demokratikleşsin'' derken de kasdettikleri yine aynı şeydir. Yani mevcut eğitim sisteminin ve ÜSS'nin gençliğin hayatını karartan bütün nitelikleriyle, bütün eşitsizlik ve çözümsüzlükleriyle ufak tefek bazı değişikliklerin dışında aynen sürdürülmesidir.

''İleri Demokratik Düzen''de üniversite sınavlarının ''demokratik ilkeler temelinde'' uygulanması, ''eleme değil, öğrencilerin başarılı olabilecekleri yükseköğrenim kurumlarına yeteneklerine göre yerleştirme sınavı'' olması sözleri ise göz boyamak için söylenmiş bir yalandan başka bir şey değildir. Hem üniversiteye girmek isteyenlerin ancak küçük bir azınlığını yükseköğrenime alacaksın, hem de bunu sağlamak amacıyla yapılan ÜSS, eleme için yapılmamış olacak! ÜSS'nin eleyiciliğini gizleyebilmek için aynı demagojiyi bugün egemen sınıflar da yapmıyorlar mı? ''ÜSS'yi eleme için değil, en başarılı öğrencileri, istedikleri en iyi yerlere yerleştirmek için yapıyoruz'' demiyorlar mı? Aynı şekilde, üniversiteye girmek isteyenlerin ancak küçük bir azınlığının girebilmesi için yapılan bir sınav, ne yapılırsa yapılsın ''demokratik ilkeler temelinde'' uygulanmış olabilir mi? Hele hele ekonomik ve sosyal sistemin yine aynı olduğu, bir yanda her türlü olanağa sahip küçük bir azınlığın, öte yanda yoksulluk ve olanaksızlıklar içerisinde olan sömürülen yığınların var olduğu düşünülürse ''demokratik ÜSS''nin tam bir kuyruklu yalan olduğu açıktır.

''GENÇLİK DÜNYASI''NIN SOMUT İSTEMLERİ''

''ÜSS'nin demokratikleşmesi''nin ancak ''İleri Demokratik Düzen''de gerçekleşeceğini söyleyen Gençlik Dünyası, ''ancak gençliğin bugün de bu yönde somut istemleri vardır'' diyor. Sıraladığı somut istemlere baktığımızda bunların hiçbirinin ÜSS'nin kendisine, eleyiciliğe, eşitsizliğe kökten karşı çıkmadığını görüyoruz.

''Gençlik Dünyası'', ''paralı dersaneler kalksın, devlet parasız kurslar açsın'' diyor. Oysa eğitim sisteminin ve toplumsal sistemin eşitsizlikler içerisinde olduğu bugünkü koşullarda devletin parasız kurslar vermesi ve herkesin bu kurslara gidebilmesi ÜSS'deki eşitsizlikleri ortadan kaldıramaz. Olsa olsa biraz daha artırabilir. Ders araç-gereçleri, eğitim düzeyleri açısından liseler arasında böylesi uçurumlar varken, yapılmakta olan öğretime bir de kurslar eklenmiş neyi değiştirecektir? ''Gençlik Dünyası'' bunun yanında üniversitelerin kontenjanlarının ve meslek liselerine ayrılan kontenjanların artırılmasını öneriyor. Bu da eleyiciliği gözlerden gizleyebilmek için bir aldatmaca anlamını taşımaktadır. Bunların dışında soruların anlaşılır olmasını, ortalama düzeye göre hazırlanmasını, ÜSYM tarafından değil, öğretim üyelerinin de katıldığı ''özerk bir kurum'' tarafından hazırlanmasını öneriyor. Bunların hiçbirisi de yüzbinlerce öğrencinin üniversite kapılarında elenmesi gerçeğini değiştirmeyecektir. Ayrıca ÜSYM'nin ''denetlenmesi'' ve ''demokratik bir yapıya kavuşturulması'' da isteniyor. ''Gençlik Dünyası'' öğrencilerin hangi cevapları işaretlediklerini unuttuklarını, bunun için sınavlarda işaretledikleri cevapları not edebilecekleri bir kağıdın öğrencilere dağıtılması gibi yüzbinlerce öğrenciyi elenmekten kurtaracak olan ve şimdiye dek başka hiçbir ''sivri akıllı''nın aklına gelmemiş ''sihirli'' çözümler de öneriyor! ''Gençlik Dünyası'', ''ÜSYM'nin elde ettiği kazançlar, daha fazla öğrencinin yükseköğrenim kurumlarına yerleştirilmesini hedefleyen yatırımlara harcanmalı, yeni üniversite ve yüksekokullar açılmalıdır'' diyor. Bilindiği gibi ÜSYM'nin kazanç kaynağı öğrencilerden başvurma harcı adında alınan haraçlardan oluşmaktadır. ''Gençlik Dünyası'' bununla, ne öğrencilerden haraç toplanmasına ne de eğitimin paralı oluşuna karşı olmadığını açığa vurmaktadır. Toplanan paraların yeni üniversiteler açılması için harcanmasını istediğine göre de, yakında öğrencilerden alınan sınav harçlarının —tabii öğrencilerin çıkarı için!— daha da artırılmasını istemesi gerekecektir!

EL ÇABUKLUĞUYLA YAPILAN SAHTEKARLIK

Bu arada ''Gençlik Dünyası''nın kaşla göz arasında yapmaya kalkıştığı bir sahtekarlığı da açığa çıkarmadan geçemeyeceğiz. ''Gençlik Dünyası'' şunları yazıyor:

''Sosyalist ülkelerde yükseköğrenim yapanların sayısının büyüklüğü biliniyor. Sovyetler Birliği'nde 1928'de her türden 129 yüksekokul ve bunlarda okuyan 159.800 öğrenci vardı. Aynı sayılar 1932'de 645 ve 394 bin oldu. İkinci Dünya Savaşının yıkımlarına karşın, 1954'de yüksek eğitim kurumlarına kayıtlı öğrencilerin sayısı 1.6 milyonu buldu. Aynı yıl yüksekokullardan 173.000 kişi mezun oldu, yani 1928'deki toplam öğrenci sayısından daha fazla.'' Doğu Avrupa ülkeleri hakkında da aynı konuda rakamlardan bahsederek 1950 yılında 663.000 olan yüksekokul öğrencisi sayısının, 1959'da 2 milyon 783 bine ulaştığını yazıyor. Aynı yıllarda diğer Avrupa ülkelerindeki toplam sayının ise 717 binden 1 milyon 166 bine ulaşabildiğini belirtiyor. Yani Doğu Avrupa ülkeleri daha hızlı bir gelişme katededek 9 yıl gibi bir sürede kapitalist ülkeleri geçmekle kalmamış, onların iki katından daha büyük bir sayıya ulaşmıştır.

Evet, bunlar bir gerçektir ve sosyalizmin parlak başarılarını sergilemektedir. Fakat bundan ''Gençlik Dünyası''na ne! ''Gençlik Dünyası'' 1928 ile 1954 Sovyetler Birliği'ni karşılaştırıyor. O, Lenin ve Stalin'in sosyalist Sovyetler Birliği'dir. Yine örnek gösterdiği Doğu Avrupa ülkeleri o zaman gerçekten sosyalist olan ülkelerdi. Fakat o, Sovyetler Birliği'nde ve diğer Doğu Avrupa ülkelerinde darbelerle iktidarı gasbederek sosyalizm adına ne varsa ortadan kaldıranlar, bu ülkelerde kapitalizmi tekrar geri getirenler, sosyalist Sovyetler Birliği'ni sosyal-emperyalist bir ülke haline getirenler ve bu sosyal-emperyalist ülkenin uşaklığını yapan revizyonistler, sosyalizmin azılı düşmanları o döneme sahip çıkamazlar. Çünkü onlar o döneme ait ne varsa hepsini kapitalizmin ilkeleri ve kapitalizmin unsurlarıyla değiştirmişlerdir. Şimdi kalkıp da o dönemdeki sosyalizmin başarılarını şimdiki revizyonist-kapitalist sistemlerinin kötülüklerini gizleyebilmek için kullanamazlar. ''Gençlik Dünyası'' neden bugünkü sosyal-emperyalist Rusya'dan örnekler vermiyor? Verdiği örnekler her alanda olduğu gibi eğitim alanında da başarısızlıkların, istediği halde yükseköğrenim yapamayan yüzbinlerin, sorunları yıldan yıla büyüyen bir gençliğin sergilendiği örnekler olacaktır. Zaten ''Gençlik Dünyası''nın günümüzün Sovyetler Birliği'nden verdiği tek örnek vardır. O da, orada da ÜSS'nin olduğudur. Böylesi sahtekarlıklar onun uşaklığını yaptığı ülkedeki gençlik düşmanı sistemin yüzünü gizlemeye yetmeyecektir.

Bütün bunlar ''Gençlik Dünyası''nın gençliğin çıkarlarının savunucusu olmadığını, tersine, gençliğin hayatını ve geleceğini karartan mevcut komprador-feodal sistem ve onun eğitim düzeninin savunucusu, dolayısıyla gençliğin çıkarlarının düşmanı olduğunu ortaya sermektedir. O, gençliğin sahte dostudur ve yüzüne geçirdiği sahte ''devrimci'' maskesiyle gençlik düşmanı gerçek niteliğini gizlemeye çalışmaktadır.

''Aydınlık'' gençlik sayfasını tatile soktu

Aydınlık gazetesi yaz tatiline girildiği gerekçesiyle çeşitli aralarla yayınladığı ''gençlik sayfası''nı da tatile soktu.

Okullar tatile girince bir dertten daha kurtulduk diye bütün gericiler sevindiler. Bunlara Aydınlık gazetesi de dahil olduğunu gösteriyor. Aydınlık gazetesi bu hareketiyle aynı zamanda gençliğin kafasını da bulandırmaya çalışıyor. Birinci olarak, yaz gelince öğrenci gençliğin sorunlarının da bittiği, dolayısıyla mücadelesinin de bitmesi gerektiği imajını yaratmaya çalışıyor. Sanki zamlar, hayat pahalılığı, faşist saldırı ve terör her zaman gençliği ilgilendirmiyormuş gibi. Yaz gelince bunlar sona eriyormuş gibi. Böylece Aydınlık diğer gericiler gibi, öğrenim dönemi boyunca başlarına bela olan liseli gençliğin hiç olmazsa yaz döneminde kendilerini rahat bırakmasını istiyor.

Aydınlık'ın karartmaya çalıştığı bir diğer nokta da gençliği ve gençlik hareketini öğrenci gençlikten ibaret göstermeye çalışmasıdır. Böylece hem milyonlarca işçi ve köylü gencin mücadeleden uzak tutulmasına çalışıyor, hem de gençlik hareketinin işçi ve köylü gençlik temeline oturmasıyla tam anlamıyla bir istikrar ve güç kazanacağını gözlerden gizlemeye çalışıyor.

KOMPRADOR–FEODAL DEVLETİN BAZI HÜKÜMETLERİ ELİYLE DEVLETLEŞTİRMELERE GİTMESİ YA DA "DEVLET SEKTÖRÜNÜN", "ÖZEL SEKTÖRE" DEVRİ DÜZENİN EKONOMİK KARAKTERİNİ DEĞİŞTİRMEZ. TEKELCİ DEVLET KAPİTALİZMİNİN ÖZELLİĞİ, TEKELCİ DEVLET MÜLKİYETİNİN TEK BİR KAPİTALİSTİN YA DA BİR GRUP KAPİTALİSTİN MÜLKİYETİNİ DEĞİL, İKTİDARDAKİ BÜTÜN BURJUVA SINIFLARIN MÜLKİYETİNİ TEMSİL ETMESİDİR. BUNUN İÇİN "DEVLET SEKTÖRÜ" İLE "ÖZEL SEKTÖR" ARASINDA ZAMAN ZAMAN ÇELİŞKİ VE SÜRTÜŞMELER UÇ VERİR. AMA BU ÇELİŞKİLER DÜZENİ YIKMAYA YÖNELİK ÇELİŞMELER OLAMAZ. BUNLAR ANCAK KAPİTALİST KLİKLER ARASINDAKİ ÇELİŞKİDİR. BU ÇELİŞKİ VE SÜRTÜŞMELERİ DEVRİMCİ MUHTEVADAKİ ÇELİŞMELER GİBİ ELE ALIP, İŞÇİ SINIFININ KOMPRADOR BURJUVA DEVLETİN DEVLETÇİLİĞİNİ DESTEKLEMESİNİ İSTEMEK EN BAYAĞI REVİZYONİZMDİR.

Devletçilik tartışması yeniden gündemde

AYHAN AKBULUT

Devletin sınıf niteliğine yaklaşım ve devlete karşı tutum her türden revizyonist ve oportünistlerle Marksist-Leninistler arasında önemli ayraçlardan birisidir. Bütün anti-Marksist akımların en belirgin özelliği, devletin sınıf yapısını gizlemek, onu tüm sınıfların bir kurumu olarak ele almak ya da devleti sınıflarüstünde tutup onu bütün sınıfların yararına genel bir düzenleyici olarak göstermekte belirginleşmektedir.

Hükümetin, CHP iktidarı döneminde "devletleştirilen" bir kısım madenlerin eski sahiplerine verilmesine ilişkin aldığı karardan ve KİT'lerin bir bölümünün "özel sektör"e devredileceğini açıklamasından sonra devletçilik tartışması bir kere daha gündeme geldi. Her türden revizyonist, reformist sendika ağası ve ortayolcu akımlar saflarını eskiden olduğu gibi yine "devletçilik" yanında aldılar. İşçi sınıfı ve emekçi halk arasında "devletçilik" üzerine sahte hayaller yayıp "devletçiliği" bir kez daha akladılar.

Geçmişte CHP reformizmi eliyle gerçekleştirilen bir kısım madenlerin "devletleştirilmesini" "gerek emekçilerin talepleri, gerekse ülke ekonomisinin çıkarları açısından ileri bir adım" olarak değerlendiren ve açıkça komprador feodal devleti savunan TSİP, KİT'lerin "özel sektör"e devri meselesinde de aynı tutumu takındı. Temsil ettiği sınıflar açısından zaten farklısını yapması mümkün değil.

Ocak–Mayıs 1980 tarihli sayısında TSİP yayın organı İlke şöyle yazıyor: "Ve özel sektörün yakınmaları, sanki Türkiye'de bir 'devletçilik' varmış, ağırlıktaymış gibi gösterir ortamı. Özel sektör korosunun mensubu ve başı da, her iktidar olduğunda 'devlete celeplik yaptırmayız' diye açar perdeyi!"

Bu yazılanlara bakarsak TSİP'in bir taraftan devletçiliğin ağırlıkta olmadığına hayıflandığını öte yandan da "özel sektör korusunun mensubu ve başı" olarak adlandırdığı bugünkü iktiradın başbakanı Demirel'in devlete karşı gösterilmekte olduğunu görürüz. O halde TSİP revizyonistlerine sormak gerekir: Demirel ve onun başını çektiği "özel sektör" devlete karşı ise devlet hangi sınıfın elinde. Emekçi sınıfların ya da proletaryanın mı elinde? Bunu söyleyemeyecek kadar mesele açık olduğuna göre TSİP için devlet sınıflarüstü. Bu Leninist devlet teorisine yönelik çok kaba bir saldırıdır. Bugünkü komprador-feodal devletin sınıf niteliğini gizlemektir.

Devletin sınıf niteliğini gizlemek, devletçiliği savunmak yalnızca TSİP'in politikası değil. Bu politika aynı zamanda TKP ve TİP'in de çizgisidir. Ve bunun kökleri Şefik Hüsnü oportünizminden, Kruşçevci revizyonizme kadar uzanır. Bilindiği gibi Şefik Hüsnü, Kemalist diktatörlüğe kapitalistyoldan kalkınmanın reçetesini yazmış, onlara devletçiliği, devlet tekellerini önermişti. O, devlet tekellerinin kurulmasıyla devrimin derinleşeceğini ve sosyalizme gidileceğini düşünüyordu. TKP'nin Kemalist burjuvazinin uyguladığı devletleştirmeleri desteklemesi, üstelik toplumsal kurtuluş ve sosyalizme varmak için devletçiliğin daha da hız kazanmasını istemesi sonucunda TKP içinde başını Şevket Süreyya, Vedat Nedim Tör ve Sadrettin Celal'in çektiği "Kadro Hareketi" çıktı. Burjuvazinin bu karargahı, Kemalist devletçiliği destekleyip, burjuvazinin açık savunuculuğunu yaparken, aynı zamanda kapitalistler eliyle de olsa devletleştirmelerin sosyalizm olduğuna ilişkin propaganda yapmışlardır.

Kruşçev de sosyalist Sovyetler Birliği'nde iktidarı gasbetmesiyle birlikte proletarya diktatörlüğünün gereksizliğini ilan edip ünlü "halkın devleti" şiarını ortaya atmıştı. Ama modern revizyonizmde "halkın devleti" tekelci burjuva diktatörlüğünün yüzünü örtmeye çalışan perdeden başka bir şey değildi.

TKP, TİP, TSİP revizyonistlerinin "özel sektör" mü "devlet sektörü" mü sahte ikilemini yaratıp "devlet sektörünün" yanında yer almaları bir yandan devletin sınıf niteliğini gizleyip komprador-feodal devletin ayakta kalmasına yardımcı olmak için diğer yandan da sosyal-emperyalistlerin "devletten devlete" kredilerinin emperyalist talancı ve soyguncu yönünü gizleyebilmek içindir. Bilindiği gibi sosyal-emperyalist Rusya, geri ülkeler üzerindeki emperyalist nitelikteki talan ve soygununu "haklı" çıkarabilmek için "biz devletten devlete kredi veriyoruz" diyorlar. Sanki kredi verdikleri devlet Türkiye proletaryasının devletiymiş gibi.

Ortayolcuların devletçiliği

Devletçilik tartışmasının tekrar gündeme gelmesiyle birlikte ortayolcu akımlar da devletçilik safında yer aldılar. "Kurtuluş" yayın organında madenlerin "özel sektöre" devrine karşı çıkarken "madenlerin özel sektöre peşkeş çekildiği"ni yazdı. "Sınıf sendikası" olduğunu söyleyen Yeraltı Maden-İş sendikası, yayın organı Maden İşçisinin Sesi'nin 17. sayısında şunları yazıyordu: "Metal-İş Sendikası geçtiğimiz günlerde madenlerin devletleştirilmesi meclislerde tartışılırken, devletleştirmeyi işçilere ve halkımıza kötü göstermek amacıyla kanunsuz direnişe geçtiler..."

Ortayolculara göre madenler "özel sektöre" devredilerek burjuvaziye peşkeş çekiliyor. Ya "devlet sektöründe" işletirken ne oluyordu? Ulusal ekonominin bir parçası olarak proletarya ve diğer emekçi sınıfların yararına mı kullanılıyordu? Komprador-feodal devlet eliyle madenler burjuvazi için yağmalanmıyor muydu? Madenleri devlet işletirken bunlar emperyalist yağmadan uzak mı tutuluyordu?

Ülkemizin yarı-sömürge yapısı kırılıp, devletin sınıf niteliği değişmedikçe madenler ister "özel sektör" eliyle ister "devlet sektörü"nce işletilsin sonuçta komprador burjuvazi ve emperyalist burjuvazinin sömürü alanlarından başka bir şey değildir. Aralarındaki fark "özel sektör işletirken burjuvazinin bunu doğrudan doğruya yapması; devlet sektörü" ile işletilirken devlet eliyle gerçekleştirilmesidir. Örneğin devlet eliyle işletilen Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ)'nde sömürünün olmadığını, TKİ'de çalışan işçilerin artı değerinin gasbedilmediğini hangi babayiğit iddia edebilir? Nereye gidiyor bu artı-değer toplamı? Devlete. O halde sömüren doğrudan doğruya komprador burjuvazi değil de onun devleti olursa daha mı iyi? Peki ama işçi sınıfı açısından değişen ne oluyor? Patronun şu ya da bu olması işçi sınıfına ne gibi bir değişiklik getiriyor.

TKİ'nin kömür damarlarını en düşük teknolojiyi kullanıp mümkün olduğu kadar fazla kömür elde etmeye çalıştığını herkes bilir. Bunu gerçekleştirmenin de iki yolu vardır ve TKİ bunun ikisini de yapıyor. Birincisi en zengin damarları işlemek. Dolayısıyla o havzada diğer damarlarını öldürmek, böylelikle de Türkiye'nin bugününü olduğu gibi yarınını da yağmalamak. Diğeri de sömürü oranını yükseltmek. Bunun içindir ki TKİ işletmelerinde alınması gereken en basit tedbirleri almıyor. Daha az yatırım için örneğin daha fazla birkaç destek koymuyor; ya da havalandırma bacalarının sayısını artırmıyor. Ocaklardaki grizu gazı oranı patlama sınırına yaklaştığında da "zaman kaybetmemek" için üretime devam ediliyor, havalandırma yapılmıyor. Sonuçta her yıl yüzlerce işçi TKİ işletmelerinde can veriyor. İşçilerin cesetlerine haftalarca ulaşılamıyor.

Her gün yaşanan bu gerçeklere rağmen "proletarya sosyalistleri" ve maden işçisinin "sınıf sendikası" Yeraltı Maden–İş, TKİ'yi görmeyip aynı yöntemleri kullanan özel sektörü görüyor. Bunun temelinde devlete güven vardır. Bunun temelinde 58 yıllık revizyonizmin ve reformizmin mirası vardır.

Devletleştirmelere Marksizm-Leninizmin bakışından değil de Şefik Hüsnü ve modern revizyonistlerin penceresinden bakan bu ortayolcu akımlar modern revizyonizmin çöplüklerinden beslenecekleri yerde biraz Marksizm-Leninizmin ustalarını görseydiler "oligarşik" devleti savunma durumuna düşmezlerdi.

Leninist devlet teorisine göre devlet, sınıfların ortaya çıkmasıyla beraber oluşmuş olup ekonomik ve sosyal planda egemen olan sınıf ya da sınıfların zor aygıtıdır. Devlet, sınıflardan bağımsız olamayacağı gibi hangi sınıfın (ya da sınıfların) elindeyse onun lehine ekonomiye müdahale eder.

Devletin ekonomiye müdahalesine ilişkin olarak Engels şunları yazmıştır:

"Ne olursa olsun, tröstlerle ya da tröstlersiz, sonunda kapitalist toplumun resmi temsilcisinin devletin, üretimin yönetimini eline alması gerekir. Devlet mülkiyeti durumuna dönüşüm zorunluluğu, kendini önce posta - telgraf, demiryolları gibi büyük ulaştırma örgenliklerinde gösterir".

Engels yukarıdaki satırlara koyduğu bir dipnotta sorunu daha da somutlamıştır.

"Gerekir diyorum. Çünkü ancak üretim ve ulaştırma araçları gerçekten hisse senetli şirketler tarafından yönetilemeyecek kadar büyük oldukları, bunun sonucu devletleştirme iktisadi bir zorunluluk haline geldiği durumda ancak bu durumda, hatta bu işi yapan bugünkü devlet de olsa, devletleştirme, iktisadi bir ilerleme anlamına. Ama son zamanlarda Bismarck, kendini devletleştirmelere verdiğinden bu yana ortaya, hatta şurada burada bir ruh düşkünlüğü biçiminde yozlaşan ve her türlü devletleştirmeyi, hatta Birmarck'ınkini bile, sosyalist (devletleştirme) olarak ilan eden düzmece bir sosyalizmin çıktığı görüldü. Kuşkusuz, eğer tütünün devletleştirilmesi sosyalist (devletleştirme) olsaydı, Napoleon ile Metternich sosyalizmin kurucuları arasında sayılırdı.... Yoksa krallık Deniz Ticareti Şirketi, Krallık Porselen Manifaktürü ve orduda bölük terzisi, hatta 30 yıllarına doğru Frederic – Guillanme III çağında, büyük bir muzip tarafından, çok büyük bir ciddiyetle önerilen devletleştirme –genelevlerin devletleştirilmesi– sosyalist kurumlar olurdu." (Anti–Dühring. İkinci Baskı, s. 439–440)

Yukarıdaki alıntılardan da anlaşılacağı gibi üretim ve dağıtım araçları gerçekten hisse senetli şirketler tarafından yönetilemeyecek kadar gelişince önce posta-telgraf ve demiryollarında devlet mülkiyetine dönüşüm zorunlu olmuştur.

Görüldüğü gibi Engels her türden devletleştirmeyi sosyalizm saymadığı gibi bunu böyle kabul etmenin, düzmece sosyalizm olduğunu söylüyor.

"Devletleştirmeyi işçilere ve halkımıza kötü göstermek" karşısında Yeraltı Maden-İş'in siyasetçilerinin kanunsuz direnişleri (?) eleştirip işçileri kanunlara saygıya çağırması, Kurtuluş'un madenlerin devlet elinde kalmasını savunması acaba hangi sosyalizm adına oluyor?

Çağımızda kapitalist devletlerin ekonomiye müdahaleleri daha da gelişmiştir. Lenin'in devlet tekeli ile özel tekeller arasındaki ilişki ile ilgili görüşü şöyledir:

"Banka kodamanları, ummadıkları bir yerde, devlet tekelinin işe el atmasından korkar görünüyorlar. Ancak şurası da besbelli ki, bu korku aynı dairenin iki yönetici bölümünün arasındaki rekabetin çerçevesini aşmamaktadır. Çünkü, bir yandan tasarruf sandıklarına emanet edilmiş milyonlar kesinlikle yine bu aynı kodamanların emrinde demektir; öte yandan, kapitalist toplumdaki devlet tekeli, aslında, şu ya da bu sanayi arasında iflas sınırına gelmiş milyonerlerin gelirlerini artırmak ve teminat altına almak için kullanılan bir araçtan başka bir şeyi ifade etmemektedir." (Emperyalizm, s. 48–49)

Yine Lenin daha ilerde *"... mali sermaye döneminde özel tekeller ile devlet tekellerinin nasıl iç içe bir durum gösterdiğini, ikisinin de dünyanın paylaşılması amacıyla en büyük tekeller arasındaki emperyalist mücadele halkalarından başka bir şey olmadığını"* tespit etmektedir.

Görülüyor ki tekelci kapitalizm bir tarafta devlet tekeliyle öte tarafta özel tekeller şeklinde birbirlerinden tecrit edilmiş, farklı üretim biçimlerini temsil eden ekonomik birimlerin basit bir toplamı değildir. Mali sermaye sistemi devlet tekelleri ve özel tekellerle bir tek kapitalist örgüt oluşturur.

Lenin'in bu tahlilleri emperyalist ülkeler için olduğu gibi, emperyalist sistemin içinde yer alan geri ülkeler için de geçerlidir. Tek fark geri ülkelerin emperyalizme bağlı olmasındadır. Bu nedenledir ki devlet mülkiyeti, sosyalizmin inşası olmadığı gibi yarı-sömürge ülkeler için de aynı zamanda emperyalist sömürünün tasfiyesi anlamına da gelmez. Önemli olan devleti elinde bulunduran sınıflar ve bu sınıfların politikasıdır, yani devletin sınıf niteliğidir. Devlet anti-emperyalist politika izleyen sınıfların eline geçmedikçe, devletin ekonomiye müdahalesi hangi biçime bürünürse bürünsün özünde bir ve aynıdır. Komprador burjuvazi ve toprak ağaları eliyle ya da emperyalizme karşı uzlaşmacı politika izleyen milli burjuvazi eliyle olan devletin ekonomiye müdahalesi ister "özel sektörü" teşvik etmek ve desteklemek, ister "devlet sektörü" yanında olsun bu emperyalist sömürünün tasfiyesi ve sosyalizm olmaz.

Bu bakımdan;

Komprador-feodal devletin bazı hükümetleri eliyle devletleştirmelere gitmesi ya da "devlet sektörünün" "özel sektöre" devri düzenin ekonomik karakterini değiştirmez. Tekelci devlet kapitalizminin özelliği, tekelci devlet mülkiyetinin tek bir kapitalistin ya da bir grup kapitalistin mülkiyetini değil, iktidardaki bütün burjuva sınıfların mülkiyetini temsil etmesidir. Bunun için "devlet sektörü" ile "özel sektör" arasında zaman zaman çelişki ve sürtüşmeler uç verir. Ama bu çelişkiler düzeni yıkmaya yönelik çelişmeler olamaz. Bunlar ancak kapitalist klikler arasındaki çelişkidir. Bu çelişme ve sürtüşmeleri devrimci muhtevadaki çelişmeler gibi ele alıp, işçi sınıfının komprador-burjuva devletin devletçiliğini desteklemesini istemek en bayağı revizyonizmdir.

Zimbabwe halkı silahıyla, kanı canı pahasına kazandığı siyasal bağımsızlığını aç kurtlara yem etmeyecek!

Zimbabwe halkının zaferi ve emperyalist kurtların gülümseyişi

SİLAHLARIN NAMLULARI SOGUMAMIŞ OLAN ZİMBABWE'NİN EMEKÇİ KİTLELERİ VE İŞÇİLERİ, EMPERYALİSTLERE VE ONLARIN TALANLARINA KARŞI SUSMAYACAKLARDIR

Hemen hemen her gün dünya ajansları ayaklanan, başkaldıran halklardan haber geçiyorlar. Peş peşe bir zalim, bir sömürgeci, bir emperyalist kuklası diktatör devriliyor; bazı ayaklanmalar Güney Kore'de olduğu gibi, geçici yenilgilere uğruyorlar —daha deneylenmiş ve yeni patlayışa doğru. Kapitalizmin geçmek bilmeyen ekonomik bunalımı tüm emperyalist dünyayı, cephe gerisi sömürgeleri, yarı-sömürgeleriyle birlikte derin ve sürekli bir sarsıntıdan geçiriyor; hem bu "cephe gerilerinde" hem de emperyalistlerin kendi inlerinde devrim dalgası bazı yerde yavaş, bazı yerde hızla, ama sürekli yükseliyor. Emperyalistlerin savaş hazırlıkları da gittikçe somut ve yoğun bir hal alıyor.

Bunalımın girdabında çalkalanan, dünyanın yeniden paylaşılması için kolları sıvayan emperyalistler, zalimlere karşı savaşlar içinden yükselen yeni devletlerden hemen el çekmiyor, tam tersine pençelerini daha da derine batırmak üzere binbir yoldan bu devletleri yeni baştan ele geçirmeye girişiyorlar. Çoğunlukla proletarya ve yoksul köylülüğün ittifakına dayanan iktidarlar yerine, emperyalizmle uzlaşması kaçınılmaz olan milli burjuvaların kurduğu bu yeni devletler, emperyalistlerin yeni sömürgeci iştahlarını şahlandırıyor ve, halk kitleleri daha henüz ilk adımları atılmış bir özgürlüğün coşkusu içindeyken, ülke bağımsızlığının etrafında tehlike çanları çalmaya başlıyor. Zaferin mutluluğu, çok geçmeden yerini, oradaki milli burjuva devletin anti-emperyalizmini nereye kadar sürdüreceği, yeni sömürgeci manevralara karşı ne denli uyanık kalacağı ya da halkın çıkarlarına ve ülkenin bağımsızlığına ne kadar sadık kalacağı, oralarda milli burjuvaziyi bertaraf edip ülkeyi gerçek bağımsızlık ve kurtuluş yolunda yürütecek devrimci bir işçi-köylü iktidarı seçeneğinin var olup olmadığı vb. yolundaki kaygılara bırakıyor.

İşte Zimbabwe. Küstah ırkçı Ian Smit'i devirip bağımsızlıklarını elde ettikleri gün, bu kara halkın nasıl sevindiği hepimizin hatırında. 18 Mayıs 1980'de yıllar süren silahlı bir mücadele sonunda bağımsız bir devlet kurdular. Bu bir zaferdi. Ama her şey değildi; siyasal bağımsızlık, zengin doğal kaynaklarının, işgücünün yabancı sermayenin içeri akmasının önünde bir engel değildi. Tarihte onlarca örneği görüldüğü gibi, siyasal bağımsızlık ekonomik bağımsızlığın engeli değildir; tersine, ekonomik bağımsızlık ile tamamlanmadığı sürece, ekonomik yağmanın paravanalığından başka bir işe yaramaz. İşte Kurtuluş Savaşı ertesi ülkemiz...

Şimdilerde, başta İngiliz emperyalistleri olmak üzere, emperyalistler, Zimbabwe'nin bağımsızlığının yeni sömürgeciliğin ağına yuvarlanıp bir sahte paravana dönüşmesi, yani ırkçı rejimden arta kalan devlet aygıtının birkaç ufak tefek değişiklikle korunması, beyazların ve çokuluslu şirketlerin egemenliğinin sürmesi için manevralarına başladılar bile.

Mugabe'nin yönetime gelmesinden (5 Mart 1980'de yapılan seçimlerden) sonra, Zimbabwe'ye yapacakları "yardım"lara ilişkin büyük programlar ilan ettiler. İngiliz Dışişleri Bakanı Carrington'a ait olan Rio Tinto Zinc Şirketi, Zimbabwe madencilik sanayine 11 milyon sterlinlik bir yatırım yapacak. British Leyland ise çok kısa bir zaman önce ülkede bir motorlu araç fabrikası açtı. İngiliz hükümeti, üç yıl içinde 75 milyon sterlin "yardım" yapacağını açıkladı. ABD "yardım"ını iki katına, 14 milyon sterline çıkarıyor. AET de emperyalist akbabaların "yardım" yarışına katılıyor ve 110 milyon sterlin "yardım" vaat ediyor. İngiliz hükümetinin "yardımı" polislerin eğitimine, yayıncılığa vb. ayrılacak, ayrıca İngiltere, Zimbabwe ordusunu eğitmeyi ve örgütlemeyi de planlıyor.

Bu yardımlara bağlı olarak emperyalist şirketlerin yatırımlar için hükümete başvuruları da arttı. Sadece 1980'in ilk iki ayında 20 başvuru yapıldı. Birleşmiş Milletler için en son hazırlanan oldukça ayrıntılı bir rapora göre, Zimbabwe ekonomisi ezici bir ölçüde yabancı egemenliği altında. Şu anda ülkede 130 İngiliz, 43 Güney Afrika şirketi ve Amerikan vb. emperyalistlere bağlı şirketler faaliyet gösteriyorlar. Ülkedeki sermaye toplamının % 70'i yabancıların denetiminde. Uluslararası mali sermaye madencilik alanının % 90'ını elinde tutuyor ve bu alanda çalışan toplam işgücünün % 80'ini çalıştırıyor. Bu şirketler halen ülkenin zengin altın, krom, amyant, nikel vb. kaynaklarını yağmalıyorlar. İngiliz Turner ve Newall şirketi, ülke kromunun % 78'ine sahip durumda. Bu şirketin ülkedeki amyant üretiminin yakında önemli ölçüde artması bekleniyor. Bu çokuluslu şirketlerin etkinlikleri tarıma da uzanıyor. Örneğin dev Anglo-Amerikan ortaklığı doğrudan ya da yan şirketleri aracılığıyla nikel, bakır ve kömür kaynaklarını elinde tutmanın yanı sıra, ülkenin en büyük iki şeker üreticisinden de biri.

Fakat daha silahların namluları soğumamış olan Zimbabwe'nin emekçi kitleleri işçileri, tarım emekçileri bütün bunlar karşısında susmuyorlar. Ülke, bağımsızlık ilanının hemen ilk ayları içinde binlerce işçinin grevine tanık oldu; olmaya devam ediyor. Anglo—Amerikan ortaklığının bir işletmesinde 3 bin maden işçisi Mayıs ayı başlarında greve gittiler. % 800'lük bir ücret artışı istiyorlar; çünkü şu anda aldıkları açlıktan ölmelerine yetiyor. Aynı günlerde, 9 bin şeker kamışı işçisi emperyalist tekellere karşı greve gittiler. Yine 1000 bakır işçisi İngiliz Lornho ortaklığına karşı greve gittiler vb...

Zimbabwe halkı 1966 yılından beri sürdürdüğü silahlı mücadelede en değerli kızlarını ve oğullarını (25 bin kişi) özgürlüğe feda etti. Kahramanca akıttığı kan, kağıtlarda donan göstermelik bir bağımsızlık için değildi. Son grev dalgası ve kır emekçilerinin de tarımda sömürgeciliğin tasfiyesi talebiyle ayağa kalkmaya başlaması, Zimbabwe halkının aldatılmaya boyun eğmeyeceğinin belirtileridir.

GÜNEYDOĞU ASYA'DAN DEVRİMCİ BİR SES YÜKSELİYOR

Yeni Zelanda KP "Mao Zedung düşüncesi"ni mahkum etti

Yeni Zelanda Komünist Partisi geçtiğimiz günlerde gerçekleştirdiği kongresinde Çin revizyonizmini ve "Mao Zedung Düşüncesi"ni mahkum etti. Kongre, Çin'de hiçbir zaman proletarya diktatörlüğünün olmadığını ve Mao'nun da bir Marksist-Leninist olarak nitelenemeyeceğini vurgularken, Çin revizyonizminin teşhir edilmesinde Arnavutluk Emek Partisi'nin önemli bir yerinin olduğunu belirtti. Bugün dünyada tek sosyalist ülkenin Arnavutluk olduğu ve Arnavutluk'u savunmayan hiçbir partinin komünist partisi olarak görülemeyeceğini dile getiren kongre bildirisinde, Çin revizyonizminin ve sözde "Mao Zedung düşüncesi"nin etkilerinin partide yanlış ve Marksist-Leninist olmayan düşünceleri geliştirmiş ve pratikte yanlış sonuçlara götürmüş olduğu, dolayısıyla partiye büyük zararlar vermiş olduğu belirtildi. Parti kongresi bildirisinde, tutarlı bir anti-emperyalist mücadele verilmesinin önünde bir engel teşkil etmiş ve devrimci mücadeleyi bölmüş olan bu görüşün reddedilmesiyle partinin önünün açıldığı ve devrimci mücadelenin gerçek anti-emperyalist rayına oturtulduğu belirtilirken, özellikle de bir emperyaliste karşı mücadelenin diğerine dayanarak yapılamayacağı noktasını vurguluyor.

Güney Afrika'da ırkçı rejim darbeler yiyor

1976 Soweto ayaklanmasının 4. yıldönümünde siyah göstericilerle ırkçı rejimin polisi arasında çıkan çatışmalarda 40 kişi öldü, 200 kişi ise yaralandı. Bilindiği gibi 1976 yılında patlayan ve aylar süren Soweto ayaklanması kanlı bir şekilde 600 kişi katledilecek bastırılmıştı. Ayaklanmanın 4. yıldönümünde siyahların yoğun olarak oturduğu bölgelerde yollara barikatlar kuruldu. Kitle gösterileri yapıldı. Öğrenciler geniş çapta boykota gitti, grevler patlak verdi. Yeterli derecede silahlı olmayan göstericiler, ırkçı rejimin "vur emri" çıkarmasıyla çok sayıda kayıp verdiler. Gösteriler hâlâ sürmektedir.

GÜNEY AFRİKA

26 milyon nüfusun 18,6 milyonu Afrikalılardan oluşuyor. Güney Afrika'da zengin maden kaynakları bulunmakta, bunlardan en önemlisi olan altın, dünya üretiminin % 75'ini oluşturmakta, Anglo-amerikan tekelci sermayesinin ve beyaz ırktan toprak sahiplerinin egemenliğindeki ülkede siyah çoğunluğun hiçbir ekonomik, siyasi hakkı yoktur. Ülke yüzölçümünün ancak % 13'lük bir bölümü siyahların kullanımına bırakılmıştır ve burada üretilen ürünler ulusal üretimin ancak % 2'sini oluşturmaktadır. Askeri harcamalar için her yıl 160 milyar TL ayıran ırkçı rejim, aynı zamanda 60 bin kişilik güçlü bir orduya sahiptir.

Alman halkı faşistlere hayat hakkı tanımıyor

Geçtiğimiz hafta Almanya'nın iki kentinde, Bad Hersfeeld ve Frankfurt'ta onbinlerce anti-faşist bir kez daha faşist gösterileri engelledi. Alman faşist partisi NPD'nin düzenlemek istediği gösteriler, polis korumasına rağmen onbinler tarafından polis barikatları kırılarak dağıtıldı. Çıkan çatışmada çok sayıda kişinin yaralanmasına ve tutuklanmasına rağmen, sonuçta faşistler toplantılarını terk ederek kaçmak zorunda kaldılar.

Bu ve buna benzer olaylara son iki yıl içinde Almanya'da artık sık sık rastlanıyor.

Hitler faşizminin Almanya'yı bir emperyalist savaşa götürmesi ve milyonlarca emekçinin bu savaşta kırılması Alman halkının belleğinden henüz silinmemiştir. Savaş sonrası halkların baskısı sonucunda, bu musibetin bir daha doğmaması için faşizm bir insanlık suçu sayılarak, faşist örgütlenme Almanya'da yasaklanmıştı. Alman halkı bir daha faşizm istemiyor, faşizmi lanetliyordu. Ancak emperyalizmin bunalıma girmesiyle ve savaş kışkırtıcı propagandasını artırmasıyla birlikte, bugün faşizm yeniden hortlatılmak isteniyor. Küçük partiler şeklinde de olsa (bugünkü NPD) Almanya'da yeni bir faşist örgütlenme sözkonusudur. Demokratik bir ülkede herkesin söz hakkı olduğunu, dolayısıyla da faşist görüşlerin de temsil edilebileceğini söyleyen iktidardaki Alman Sosyal Demokrat Partisi SPD, şimdi faşizmi altedebilecek tek alternatifin kendileri olduğunun, bu işlerin şiddet kullanmadan çözülebileceğinin vaazını veriyor.

Oysa Alman halkı kitlelere pasifizm öğütlenerek faşizmin alt edilemeyeceğini kendi tarihi deneyleri ile biliyor. Çünkü geçmişte Hitler faşizmine yolu açan, tam da o dönemin pasifizmi öğütleyen sosyal demokratları olmuştu. İşte geçmişin acı deneylerini yaşamış olan Alman halkı, bu nedenle bugün yeni bir faşist hortlamaya karşı aktif bir şekilde mücadeleye atılıyor, kazandığı anti-faşist mevzileri sonuna kadar kullanıyor, her faşist kıpırdanışı ezmeye çalışıyor.

Barikatlar geçildikten sonra faşistler kovalanıyor.

Neo—Nazileri koruyan polis barikatları kırılıyor!

Anti-faşist mücadele örnekleri

Almanya'da son yıllarda faşist teröre ve örgütlenmeye karşı sayısız anti-faşist gösteri yapıldı. Gösterilerin önemli bir niteliği, bunların büyük bir bölümünün yasadışı olarak gerçekleşmesiydi. Bunların en görkemlisi faşist NPD partisinin Hamburg'da yaptığı genel kongre sırasında 40 bin anti-faşistin katılmasıyla gerçekleşti. Bu kongre ancak binlerce polisin koruması altında yapılabildi. Bunun yanı sıra, polisin koruma çabalarına rağmen, sayısız faşist gösteri ve toplantı geniş anti-faşist kitleler tarafından engellendi ve faşistler bu bölgelerden kovuldu. Bu konuda AKP/ML'nin yanı sıra "Savaşa ve Faşizme Karşı Halk Cephesi" ("VOLKSFRONT")nun da büyük katkıları oldu.

Anti-faşistler, faşist toplantı ve gösterileri engellerken genellikle şöyle bir taktik izliyorlar: Faşist gösteri ya da toplantı yerinin daha önceden belli olması durumunda, devrimci-demokrat ve komünist yayın organlarında günler öncesinden sözkonusu faşist provokasyonun yeri bildiriliyor. Çevre halkına sözlü ve yazılı propaganda (sokak konuşmaları, kapalı toplantılar, afiş, bildiri, el ilanı vb.) götürülüyor; bu arada Halk Cephesinin propagandası yapılıyor, gazete satışları örgütleniyor. Faşist gösterinin yapılacağı gün, anti-faşist kitle, gösteriye giden bütün yolları kesiyor ve gösteri yerini işgal ediyor. Faşistlerin ikinci bir gösteri yeri belirlemeleri durumunda ise, bu bölgeye doğru yürüyüşe geçiliyor ve polis barikatları kırıldıktan sonra faşistler bölgeden kovuluyor. Sayıca çok az olmasına rağmen gerçekleşen faşist gösteriler ancak geniş polis koruması altında yapılabiliyor.

Devrimci bir anti-faşist geleneğe sahip olan Alman halkı, geçmişin deneylerinden dersler çıkararak yeni bir 1933'e fırsat vermemek için, faşistlere hayat hakkı tanımıyor.

Alman ve yabancı işçiler son demir-çelik grevinde de olduğu gibi omuz omuza mücadele ediyorlar.

● TARİHİN TEKERRÜR EDECEĞİNİ SANAN FAŞİSTLER, YAHUDİ DÜŞMANLIĞI YERİNE ŞİMDİ DE YABANCI İŞÇİ DÜŞMANLIĞI YARATABİLECEKLERİNİ SANIYORLARSA ALDANIYORLAR

Türkiyeli işçileri istemeyenler Alman halkı değil faşistlerdir.

Günaydın gazetesi geçtiğimiz hafta mülteci sorunu dolayısıyla Almanya'da Türk düşmanlığının arttığı ve bu düşmanlığın duvarlardaki, Türkiyeliler aleyhine yazılarla kendini gösterdiği şeklinde resimli bir haber verdi. Resimde duvara yazılmış "Türkler dışarı" sloganı gözüküyordu. Ama nedense yazının devamı resimde çıkmamıştı. Bir nedeni var tabii; çünkü yazının sonunda kocaman harflerle yazılmış Alman Nazi Partisinin imzası ve gamalı haç yer almaktaydı.

Gerçekte de Türkiyeli işçileri istemeyenler Alman faşistleridir. II. Dünya Savaşı öncesinde faşistler, Yahudi düşmanlığına girmişlerdi. Almanya'daki düzenin tüm aksaklıkları onlara göre Yahudilerden ileri geliyordu, işsizliğin de, açlığın da sebebi hep Yahudilerdi. Kapitalizmin çürümüşlüğü geçmişte böyle örtülüyordu. Şimdi de kitleler önüne yeni bir hedef çıkartılmalıydı. Bu da, Almanya'daki yabancı işçilerdi. Faşistler de kapitalizmin tüm kötülüklerini yabancı işçilerin varlığıyla açıklamak istemektedirler. İşsizliği yabancı işçilerin yarattığını ileri sürmektedirler.

Ancak Alman halkı onların bu yalanlarına inanmıyor. Çünkü yabancı işçiler de, Türkiyeli işçiler de, bugün grevlerde, meydanlarda, yürüyüşlerde hep Alman sınıf kardeşleriyle birlikte kol kola yürüyorlar. Köln'de Ford fabrikalarında patronlara ve sendika ağalarına karşı yasa dışı greve giderken, yabancı işçiler Alman sınıf kardeşlerinin karşısında değil, yanında yer alıyorlardı. Çelik işçileri grevinde de öyle. 1 Mayıs gösterilerinde de, tüm anti-faşist kitle eylemlerinde de öyle...

Tarihin yine tekerrür edeceğini sanan faşistler, Yahudi düşmanlığı yerine şimdi de yabancı işçi düşmanlığı yaratabileceklerini sanıyorlarsa aldanıyorlar. Alman halkı faşistlerin başını enternasyonal dayanışmanın yumruğuyla ezecektir.

Günaydın gazetesinde çıkan resimler

Türk düşmanlığını körükleyenler Alman faşistleri Duvarlara yazılan yazıların sonunda faşist partinin imzası yer alıyor.

ÇİN'DEN İNCİLER...

* Çinli revizyonistlerin 'itibar iade etme' listelerinde sıra ortaçağ kasaplarına geldi! Çin yöneticileri, modernleşme harekatlarıyla kültürel bir bütünlük arzettiğini düşündüklerinden olacak, geçenlerde İç Moğolistan'da yapılan Cengiz Han'ı anma toplantısına katıldılar. 9 at ve 81 inek eski savaş ağasına kurban edilir ve adaklar adanır, Şaman papazlar kurbanların üstüne şarap ve süt serperken, kimbilir Çin sosyal-emperyalistleri, bu 13. yüzyıl insan kasabıyla paralellikler çizerek ne "modernleşme" hayallerine daldılar!

* Bilindiği gibi Çin yöneticileri, geçenlerde, İtalyan Komünist Partisi lideri Berlinguer'i Çin'e davet etmiş ve AET—NATO savunuculuğunu, komünizm düşmanlığını, tekelci burjuvazi destekçiliğini 'komünist' geçinerek sürdürmeyi daha uygun gören bu zatı ve partisini "Şanlı, büyük, Marksist-Leninist" ilan etmişti.

İspanya'da aynı işleri yıllardan beri icra etmekte olan Carillo'nun İspanyol Komünist Partisi'nin geçenlerde toplanan 60. Kongresi Çin'in Avrupa'daki yeni dostları arasında yeni ilişkiler geliştirmesinin bir fırsatı oldu. Carillo'nun partisi de Çin basınında günlerce geniş yer tutarak İtalyan partisine layık görülen sıfatlardan payını aldı.

* Çin herhalde yakında kanlı diktatörlerin arasıra vicdanları sızlayınca gidecekleri bir yer haline gelecek. Mutlaka Arjantin'in eli kanlı katili Videla geçenlerde Çin'e gittiğinde böyle bir haldeydi! Çinliler onu başlarının üstünde ağırlayıp uğurladıktan sonra basınlarında öyle şeyler yazdılar ki "Arjantin'in milli bağımsızlığının savunucusu", "Arjantin halkının temsilcisi" vb.

Ülkesinde de —tuhaf bir rastlantıyla— Çin revizyonistlerinin "can düşmanı" Sovyetlerin uyduluğunu yapan revizyonist Arjantin Komünist Partisinin "cuntanın ilerici kanadının temsilcisi" vb. yollu tanımlamalarına konu olduğundan revizyonist övgülere aşina olan Videla bile bu "Çin dozuna" hayret etti.

* Çin revizyonistleri "bu yüzyılın sonuna varmadan Çin'i 'modern' bir ülke yapmaya" ahdetmiş bulunuyorlar. Ve gerçekten "modernleşmelerinin" önündeki bütün pürüzleri ortadan kaldırarak tam istim ilerliyor, bütünlüklü bir faaliyet sürdürerek çağdaş, "modern" bir ülkenin yapması gereken şeyleri yerine getiriyorlar: İçte sömürüyü yoğunlaştırma, dev adımlarla kapitalistleşme, emekçi kitleleri açlığa, işsizliğe mahkum etme, devletin hızla faşistleştirilmesi, dışta savaş kışkırtıcılığı, bölgesel savaşlar yaratma, Amerika—Japonya'yla savaşçı ittifakı pekiştirme, IMF üyeliği vb. Elbette muhtemelen tepesi atabilecek olan Çin halkının ağzına ot tıkamanın çeşitli yöntemleri. İşte bunun en sonuncusu bugünlerde gerçekleştirilecek olan Anayasa değişikliği. Çin Ulusal Meclisi Daimi Komisyonu geçenlerde bir açıklama yapıp Anayasanın 45. maddesinin Çince kısaltılmışı "Si Da" olarak anılan ("özgürce konuşmak, görüşlerini açıkça savunmak, toplantı düzenlemek ve büyük duvar gazeteleri asmak") bölümünü değiştireceğini bildirdi. "Çin halkının büyük bir hoşnutlukla karşıladığı" bu değişikliğin gerekçelerini de ekledi:

1) "Anayasa zaten halkın söz, haberalma, basın, toplantı, grev vb. özgürlüklerini tanımış bulunuyor"muş. Ama 2) "Si Da yurttaşların demokratik haklarını zedeliyor"muş! (Çin halkının elde ettiği bu kitlesel demokratik uygulama herhalde yurttaşları değil, Çin yönetimini "zedeliyor" nitekim itiraf ediyorlar: 3) "Bazı kötü kişiler 'Si Da'yı ÇKP yönetimini devirmek için kullanıyorlar"mış.

Devrimci bir sanatçının portresi: DRİTERO AGOLLİ (1)

Geçtiğimiz günlerde ülkemizi ziyaret eden Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği Başkanı, şair, yazar ve gazeteci Dritero Agolli Arnavutluk'un dünyaca ünlü devrimci sanatçılarından biridir. O, sosyalist gerçekçiliğin gerçek bir savunucusu ve uygulayıcısıdır.

Bu sayımızda Dritero Agolli'nin sanat ve edebiyata ilişkin görüşlerini açıklamakla okurlarımıza hem Agolli'yi hem de devrimci Arnavutluk sanat ve edebiyatını tanıtmayı amaçlıyoruz. Agolli'nin görüşlerini içeren aşağıdaki yazı, onun çeşitli dergi, kitap ve gazetelerde çıkan yazı ve konuşmalarından derlenmiştir.

Gelecek sayımızda D. Agolli'nin "Romanda kahraman sorunu," "sosyalist sanatta ulusal ve evrensel yanlar", "Arnavutluk'ta yazarların yaşam ve çalışma tarzları" vb. konulara ilişkin görüşlerini yayınlayacağız.

YAŞAM ÖYKÜSÜ

Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği Başkanı Dritero Agolli, Arnavutluk'un en tanınmış şair ve yazarlarından biridir. Ülkemizde "Komiser Memo" romanıyla tanınan D. Agolli, 1931 yılında Güney Arnavutluk'un Devoll bölgesinde küçük bir köyde doğdu. Genç yaşlarda, ülkenin faşist işgalden kurtulması için mücadele eden partizanlarla ilişki kurdu. Ortaöğrenimini Gjirokaster'de (E. Hoca'nın şehri), yükseköğrenimini Sovyetler Birliği'nde Leningrad Üniversitesinde yaptı. Daha sonra Tiran Üniversitesinde gazetecilik üzerine dersler verdi.

D. Agolli'nin çoğu şiir kitabı olmak üzere birçok yapıtı vardır. Bunların en bellibaşlıları: Yolumu Tuttum (1958), Asfalttaki Adımlarım (1961), Ben ve Babam İçin Şiirler (1963), Dağ Patikaları ve Kaldırımlar (1965), Öğle (1967), Pire (1971), Arnavutluk Ana (1974), Komiser Memo'dur.

Hareket halindeki bir süreci yansıtmak ileri görüşlülüğü gerektirir

Bugün Arnavutluk'ta sosyalist sanatçıların aşmak için uğraştıkları çeşitli sorunlar var. Örneğin şiir, diğer sanat türlerine kıyasla daha gelişmiştir; çünkü köklü bir geleneğe sahiptir; ama şiirde kıtalar biçimsel olarak güzel olduğunda içeriğinin artışılmaması şeklindeki anlayışlar hâlâ var. Aynı şekilde şiirimizin monoton, tek yanlı olmaması, tersine, çok yönlü olması için çaba sarf etmemiz gerekiyor.

Karşı karşıya olduğumuz sorunlar içinde en can alıcısı, konu bulmadır. Ulusal Kurtuluş Savaşını ele alan pek çok romanımız var, ama bugünkü gerçeği konu alan romanımız pek az. Hem tarihsel gerçek, hem de bugünkü gerçek sanata tüm yönleriyle yansıtılmalıdır. Ama yalnızca geçmişle yetinmek yeterli değildir, sosyalist inşa tüm yönleriyle sanata yansıtılmalıdır.

Bununla Ulusal Kurtuluş Savaşını ele alan eserleri bir tarafa ittiğimiz anlaşılmasın, tersine, Ulusal Kurtuluş Savaşı hâlâ güncelliğini korumaktadır; çünkü bugünkü sosyalist inşanın temelini sağlayan tam da odur. Ancak edebiyatımızda güncel sorunlara daha büyük bir yer vermemiz gerekiyor. Elbette güncel sorunları değerlendirmek daha zor bir şeydir. Çünkü sözkonusu olan bugünkü yaşantımıza yön veren uzlaşmaz ve uzlaşır çelişkileri edebiyat ve sanatta yansıtmaktır. Yaşanmakta olan, hareket halindeki bir süreci yansıtmak, geçmiş bir süreci, kurtuluş savaşını yansıtmaktan daha zordur, daha büyük bir ileri görüşlülüğü gerektirir.

Çin edebiyatı bir slogan edebiyatıdır ve komünistten başka her şeydir

Bugünkü gelişme sürecini yansıtmak daha zor ve daha tehlikelidir. Bu tehlikelerden biri, işin kolayına kaçarak, şekilciliğe düşmektir. Bazen, örneğin güncel gerçek, dikensiz gül bahçesi gibi yansıtılmakta, verilen mücadelelerden, çekilen sıkıntılardan, çok yönlü sorunlardan hiç bahsedilmemektedir.

Çinlilerde bu eğilim çok güçlüdür. Çin edebiyatı sinsi bir şekilciliğin etkisi altındadır. Bu şekilcilik altında birey olarak insan, insanın kişiliği kaybolmaktadır. Çin edebiyatı bir slogan edebiyatıdır; can sıkıcı ve elbette komünistten başka her şeydir; çünkü mevcut gerçek çelişkileri örtbas etmektedir. Sovyet edebiyatı da belli bir ölçüde şekilciliğin etkisi altındaydı.

Gerçeği dile getirirken karşılaşılan tehlikelerden biri de her şeyi kötü göstermek, işin yalnızca kötü yanlarını dile getirmektir. Şekilciliğin karşıtı olarak ortaya çıkan bu tehlike olaylara liberal yaklaşımdan kaynaklanmaktadır. Her iki akıma karşı da mücadele edilmelidir.

Parti, biz yazarlardan gerçeği tüm yönleriyle kavramamızı, insanların günlük yaşantısını bilmemizi ve toplumsal gelişmeyle ilgili tüm hareketlere katılmamızı istiyor

Bugün edebiyatımızın niteliğini belirleyen bu iki sapma değildir, ama bunlar bizim için de azımsanmayacak bir tehlike teşkil etmektedir. Bu sapmalara karşı mücadele etmenin yolu, yazarları yaşamla, canlı gelişme süreçleriyle yüz yüze getirmektir; onları karşı karşıya oldukları tüm sorunlarla, tüm zorluklara, sapmalara, bürokratizme karşı mücadeleleriyle yeni yaşantımızın kahramanlarını çizecek bir ortama sokmaktır.

Bu yüzden, Parti, biz yazarlardan gerçeği tüm yönleriyle kavramamızı, insanların günlük yaşantısını bilmemizi ve toplumsal gelişmeyle ilgili tüm hareketlere katılmamızı istiyor. Bu tip sorunlar hem basında hem de Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği'nin düzenlediği tartışmalarda ve toplantılarda ele alınır.

Sosyalist gerçekçilik geçmişteki tüm yöntemleri rafa kaldırmadı. O, bu yöntemlerdeki tüm iyi yanları muhafaza etti ve devraldı

Burjuva ideologları sosyalist gerçekçliği "tepeden inme" bir yöntem olarak değerlendiriyorlar. Onlar için, insanın bugün karşı karşıya olduğu gerçek sorunlar yalnızca ajitasyon konusudur. Onlar sosyalist gerçekçilik yöntemine saldırıyorlar; ama esas saldırı hedefleri sosyalizmin kendisidir; çünkü sosyalist gerçekçilik yöntemini ortaya çıkartan sosyalizmdir.

Sosyalist gerçekçiliğin "tepeden inme, zorla kabul ettirilen" bir yöntem olduğunu iddia etmek saçmalamaktan başka bir şey değildir. Sosyalist gerçekçilik tarihsel bir zorunluluktur. O, hayatın içinden, toplumsal gelişme sürecinden çıkmıştır. O, sosyalist edebiyatın sorunlarını çözmesini sağlayacak tek yöntemdir. Niçin? Çünkü tüm diğer yöntemler perspektiften yoksundur. Onların yaşamın ortaya çıkardığı sorulara verecek cevapları yoktur. Toplum nereye gidiyor? İnsanlık nereye gidiyor ve ne yapmalı? Marks'ın dediği gibi, bizim görevimiz, yalnızca toplumu değerlendirmek değil, onu değiştirmektir de.

Sosyalist gerçekçilik kendi geleneklerine sahiptir. O, geçmişte geliştirilmiş olan en iyi sanat yöntemlerinin mirasçısıdır. O, örneğin, klasik sanattan, insanın topluma karşı sorumlu tutulması sorununu, haksız toplumsal ilişkilerin eleştirisini, egemen sınıfların ahlaksızlığının eleştirisini vb. devralmıştır. Ancak klasik sanat bunları toplumsal çelişkiler olarak görmüyor, insanın özellikleri olarak değerlendiriyordu. O, sorunu, iyi ile kötü arasındaki mücadele olarak görüyordu. Klasik sanatın kullandığı yöntemlerle o toplumun sorunlarının çözülemeyeceği ortaya çıktı.

Toplumsal gelişme içerisinde, Büyük Fransız Burjuva Devrimi sonucu romantik sanat ortaya çıktı. O, Schiller ve Heine'nin yaptığı gibi, insanın iç dünyasına nüfuz ederek güçlü bir silah haline geldi. Sosyalist gerçekçilik romantik sanatın bu güzel yanını da devraldı. Ancak romantik sanat da toplumun çelişkilerine nüfuz edemiyor, onları tahlil edemiyordu. Romantik sanat yalnızca ihtiraslarla, duygularla ilgilenen idealist bir sanattı. Ama toplumdaki olumsuz şeyleri şiddetle eleştirdi. Örneğin, Schiller'in "Hile ve Aşk" adlı eseri bunu iyi bir örneğidir. Biz bu eseri geçen Ağustos ayında sahneye koyduk, büyük bir başarı elde ettik. Bu eserde ele alınan bazı şeyler bugünkü toplumumuzun bazı yanlarını da yansıtmaktadır. Ama, elbette Schiller'in eserine temel teşkil eden şey toplumu dönüştüren sınıf mücadelesi değildir.

Romantizm, yerini eleştirel gerçekçiliğe bıraktı. Edebiyatın gelişmesinin en önemli adımlarından biri olan eleştirel gerçekçilik, toplumu köklü bir şekilde tahlil edebildi. O, burjuvaziyi gerçeğe uygun bir şekilde tasvir etti. Eleştirel gerçekçilik maddeci olduğundan, sosyalist gerçekçiliğin en önemli temellerinden birini teşkil etti. Ama o da burjuvaziye karşı yönelttiği tüm keskin eleştiriye rağmen, yalnızca mevcut ilişkilerin düzeltilmesinden yanaydı. Onların değiştirilmesi, dönüştürülmesinden yana değil. Gene de Marks'ın kendisinin Balzac'tan, İngiliz ekonomistlerinden öğrendiklerinden daha fazlasını öğrendiğini söylemesi laf olsun diye söylenmiş bir şey değildir.

Yani, sosyalist gerçekçilik geçmişteki tüm yöntemleri rafa kaldırmadı. O, bu yöntemlerdeki tüm iyi yanları muhafaza etti ve devraldı. Sosyalist gerçekçilik sağlam bir materyalist temele dayanır ve toplumsal gelişmenin perspektiflerini açar. Bugünkü yaşam çok çeşitli olgular yaratıyor–bunların anlamı ne? nereye gidiyoruz? Sosyalist gerçekçilik, proleter sınıf mücadelesine dayanır ve şunu gösterir: Bu sınıf mücadelesi proletarya diktatörlüğüne ve oradan da sınıfların ortadan kalkmasına götürecektir. Sosyalist gerçekçiliğin temel ilkesi partizanlıktır, devrimci sınıf tavrıdır.

Şair AGOLLİ

Dritero Agolli, ülkemizde "Komiser Memo" romanıyla tanınıyor. Bu nedenle de bir romancı olarak biliniyor. Oysa Agolli'nin ilki 1958 yılında yayınlanmış (Yolumu Tuttum) ona yakın şiir kitabı bulunuyor. Aşağıda Agolli'nin Türkçeye A. Kadir – Mehmet Günsür tarafından çevrilen bir şiirini yayınlıyoruz:

PARTİZAN MEKE

Altı kauçuk ağır postalları vardı Partizan Meke'nin
Ağır postalları vardı ve ağır bir tüfeği.
Kütüklükler asılıydı kemerinde, Belçika mermisi dolu,
ve eski bir piştov asılıydı, dokuz patlarlı.
Karnı açtı o gün girdiğinde saraya,
hem karnı açtı, hem ölüyordu uykusuzluktan.
Amma yaptın ha, Partizan Meke,
sırası mı zilliği kırmanın şimdi, bi kıyımcık kestirmenin sırası mı?
Açtı kapısını bir odanın, baktı içerde şahane bir yatak,
ömründe böyle bir yatak görmemişti, inanın,
yepyeni bir metelik gibi gıcır gıcırdı,
tarlalara düşen çiy tanesi gibi parlak.
Üçüncü Viktor–Emanuel uyumuştu o yatakta
Vasil (*) in kurşunundan kurtulmadan bir gün önce.
Gıcırdattı dişlerini pembe yatağın karşısında Partizan Meke:
"Boynu kırılsın senin gibi tabancanın,
uğursuz namlu nasıl da titremişti!"
Gitti oturdu yatağa, açtı antika tabakasını,
düştü örtünün üstüne iri tütün taneleri,
çakmaktan fışkıran kıvılcımlar düştü,
soğuk taştan çakan kıvılcımlar.
Bir anda yayıldı imparatorun odasına
kav ve tütün kokusu.
Tomor dağlarının kavı bu.
Mezhgoran soyaklarının tütünü.
Bir duman kapladı duvara asılı resmini imparatorun.
Dumandan bir ufacık çerçevede çöküverdi bıyıkları.
Bu odada taramıştı bu bıyıkları o gün imparator,
kurşundan kurtulduğu gün, Tiran'ın bir sokağında.
Bağırdı Partizan Meke: "Ucuz atlattın gene hadi!"
Biz o gün imparator falan görmedikti,
bir kılkuyruk gördüktü, bir zibidi,
tarardın bıyıklarını sedef bir tarakla.
metelik etmezsin ama sen kendin.
Tuh sana be!
Sen ne şu benim içtiğim tütünü içtin,
ne de benim gibi böyle, çakmağa çakıp kavı yaktın:
Bu örtünün altında, bu yatakta sen
haybeye yattın be, haybeye yattın!
İki oğlum vardı benim, bu Meke'nin iki oğlu,
boza pişireceklerdi senin tepende,
geldin ecel gibi, aldın onları benden,
aldın gönderdin İtalya adalarına.
Oğullarım öldü, sensin onları denize fırlatıp atan.
Bizim kocakarı tek başına kaldı dünyada senin yüzünden.

Tarlam senin yüzünden tam beş yıldır boş,
senin yüzünden kütüklerle ayrık otları sardı bağımı.
Öldüren sensin oğullarını Ali oğlu Kasım'ın
harman yerinde biz sap çektiğimiz gece,
sensin öldüren Gekiyo'nun oğlu Kiço'nun küçük kızını da
hamur teknesinde ekmek yoğururken kadınlar.
Benden söz edildiğini duymadın mı bir kez olsun, Meke'den?
Duymadın mı söz edildiğini benden, söyle ulan?
Benim adımı mutlaka yazmışsındır bir kenarına defterinin,
mutlaka biliyorsundur benim adımı.
Ben Meke'yim, işte na,
altı kauçuk deri postallarımla,
kavlı çakmağımla,
kemerim, kütüklerim ve piştovumla
Meke'yim ben!
Benim senin bütün kışlalarını yakan
Sicilya'dan ta Bradases'e kadar,
senin askerlerini esir alan benim.
Ben her yerde vardım, her yerde varım, her yerde olacağım.
Sense kaçacaksın benden bucak bucak.
Ama sonunda bir köşeye sıkıştıracağım seni bir gün,
ister uyanık ol, ister uykuda!
Tuh! Senin gibi imparatorun tüküreyim suratına,
kılkuyruk, zibidi seni,
seni pamuk elli,
sıçtığımının Viktor'u!"
Ve Partizan Meke'nin uyumak istiyordu canı hâlâ.
Ve Partizan Meke imparatorun yatağına uzanıverdi.
Çıkarmadı postallarını ayağından,
sökmedi kemerinden kütüklükleri,
Koyarak elini geniş göğsüne
mırıldandı Partizan Meke:
"Bak sen şu işe,
ben de imparator oldum gitti!"
Birden kayboldu sisler içinde Üçüncü Viktor Emanuel
Birden kayboldu bir imparatorluk sisler içinde.
Altı kauçuk deri postallar durur şimdi
İtalya'dan getirilmiş örtünün orta yerinde,
kuştüyü beyaz yastığın altında da
Partizan Meke'nin dokuz patlarlı piştovu durur,
ve sarkar yatağın başucunda tüfeği.

Haydi iyi geceler, Partizan Meke,
iyi geceler!

(Çev.: A. Kadir – Mehmet Günsür)

(*) Vasil Laçi, bir Arnavut işçisi, Arnavutluk, İtalyanların işgali altındayken, 1940 Mayısında Tiran'ı ziyarete gelen İtalya Kralı Üçüncü Viktor–Emanuel'i tabancayla öldürmek istemiş, ama başaramamıştı.

Orman emekçileri güvenceden yoksun

Bizler Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinden Kısacık Altı Köyü orman kesim emekçileriyiz. Sendikasız, sigortasız ve işgüvenliğinden yoksun koşullarda orman içinde kesim işlerinde çalışmaktayız.

Bundan önce sosyal güvence için yaptığımız tüm başvurular cevapsız kaldı.

Kısa bir süre önce de Orman Bölge Müdürlüğü'nün bizden istediği odun kesimlerini yaptık. Daha önce Orman Bölge Müdürlüğü ile sözleşme yaptığımız halde orman şefi sudan bahaneler göstererek odunlarımızı teslim almak istemedi. Ancak biz orman emekçilerinin örgütlü mücadelesi sonucu odun; sterlerini teslim almak zorunda kaldılar. Örgütlü bir biçimde mücadele verdiğimiz takdirde tüm sosyal haklarımızı alacağımıza inanıyoruz.

Ayvacık'tan orman emekçileri

Buldanlı dokuma İşçilerinden

Buldan, Denizli iline bağlı nüfusunun % 80'i dokumacılıkla geçinen küçük bir kasabadır. Bizler sendikasız, sigortasız, hiçbir can güvenliği olmayan çalışmaya elverişsiz atölyelerde patronlarımıza kâr sağlarız. Günde en az 10–12 saat çalışırız.

Patronlar daha fazla çalışmaya teşvik ve daha fazla kâr sağlamak amacıyla işçinin dokuduğu mala göre haftalık verirler. Bu nedenle elektrik kısıtlamaları olduğundan dolayı, biz, bırakın gezip eğlenmeyi, karnımızı doyurabilmek için sabahlara dek çalışmak zorunda kalırız. Gene de elimize haftada 1000–1500 liradan fazla geçmez. Bir kilo soğanın 100 lira olduğu bu dönemde aldığımız haftalık bizim ancak karnımızı doyurabilmektedir. Yiyeceğimizden kısıntı yaptığımız günler bile oluyor.

Örgütlü bir mücadelemiz olmadığı için, işten atılacağız korkusuyla bugüne kadar hiç ses çıkaramıyorduk. Fakat şimdi anladık ki biz ses çıkarmadıkça onlar tepemize biniyorlar. Ve yine şimdi anladık ki bu sömürüyü yok edecek olan kendi güçlü kollarımızdır.

Buldanlı dokuma işçileri

"Zindanlardakilerin seslerine de yer verin"

Biz Manisa'ya bağlı Soma ilçesi zindanlarında yatan ilerici, devrimci, yurtsever tutuklu ve hükümlüleriz.

Faşizmin Türkiye halkına ve gençliğine yönelik saldırılarını yoğunlaştırdığı böylesi bir dönemde halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin bir parçası olarak yayın hayatına başlamanız şüphesiz bizlerin de mücadele azmini bir kat daha artırdı.

Bizim sizlere bir önerimiz olacak: ÖZGÜRLÜK'te biz tutuklu ve hükümlülere de bir sayfa ayırmanızı istiyoruz. Bizim de sorunlarımıza ışık tutmanızı, yol göstermenizi, zindanlarda yatan insanların mücadelesini halka duyurmanızı talep ediyoruz. Bu önerimizi dikkate alacağınıza inanıyoruz.

Ülkemizin güncel sorunlarından biri olan Erdal Eren davası ile ilgili öğrenmek istediğimiz bazı şeyler de var... Bizler bu konuda bazı girişimlerde bulunmak istiyoruz... Ayrıca sizden Uluslararası Af Örgütü gibi örgütlerin adreslerini rica ediyoruz. Yayın hayatınızda başarılar.

Soma Cezaevinden Muzaffer Mecit

Sayın Okuyucumuz;

ÖZGÜRLÜK, aynı zamanda bugün Türkiye cezaevlerinde bulunan onbinlerce devrimci, ilerici ve yurtsever insanın da sesidir. Zindanların kalın duvarlarını aşıp bize ulaşan her söz elbette ki sayfalarımızda yer bulacaktır. Ancak sayfa sayımızın kısıtlı olmasından dolayı şimdilik her hafta düzenli olarak cezaevlerinin ve buralardaki devrimci ve emekçilerin sorunlarına eğilemiyoruz.

Mektubunuzda bizden sorduğunuz soruları da yine yer darlığından dolayı burada cevaplandıramıyoruz. Ancak istediğiniz bilgiler mektupla adresinize ulaştırılacaktır.

Yine bir iş CİNAYETİ

Ayazağa Köyü Cendere mevkiinde ÖRTEL işyerinde çalışan Arif Ekmen adlı işçi arkadaşımız bir iş kazası sonucu 16 Haziran günü yaşamını yitirdi. Arkadaşımız işyerinde tornacı olarak çalışmasına ve elektrikçi bonservisi olmamasına rağmen patron tarafından zorla elektrik işlerinde çalıştırılıyordu. Arif arkadaşımızın ölümüne neden olan kaza da elektrik işleriyle uğraşırken meydana geldi. Oysa kendisinin bu konularda tecrübesi ve bilgisi yoktu.

Arkadaşımızın ölümü üzerine patron hemen sahte bonservisle onu elektrikçi olarak gösteriverdi. Ağızlarından "yolumuz işçi sınıfının yoludur", "iş güvenliği" gibi sahte sözler eksik olmayan İGD'li ve TSİP'li sendika ağaları da patronun bu sahtekarlığı karşısında seslerini çıkarmayarak kimlerin dostu olduklarını hem bize hem de başkalarına gösterdiler.

Arif Ekmen arkadaşımızın ölümüne neden olan olay bir iş kazası değil, iş cinayetidir.

ÖRTEL'den işçiler

"Herkes bizim gibi yapsa kimse öğretmenlerimizi süremez"

Bizler Beyoğlu İhsan Şerif İlkokulu öğrencileri olarak yarının mutluluğunu karartan, bizlerin beyinlerini gerici temelde şartlandırmaya çalışan gerici eğitimi her gün protesto ediyoruz. Öğretmenimiz faşist-feodal eğitimin hain yüzünü bize anlatıyor ve bizi bu tür eğitime alet etmeden devrimci tarzda yetiştiriyor.

24 Aralık'ta faşistlerin Maraş'ta halkı öldürmesini kınayan, insanca yaşayalım bizim de sendikamız olsun diyen öğretmenlerimiz açığa alındı. Hemen kartona "Faşizme Ölüm, Öğretmeni İsteriz" yazdık, okul bahçesinde toplanıp, faşist yazılarla dolu Türkçe kitabını yaktık, öğretmeni isteriz, faşistlere ölüm diye bağırdık, sonra bazılarımızın anası babası geldi onlar da bizimle bağırdı; tebeşirle duvarlara öğretmeni isteriz, "Faşizme ölüm halka hürriyet" yazdık. Sonra jandarmalar geldi, kim dedi size böyle yapın diye dedi; biz de kimse demedi biz öğretmeni istiyoruz dedik. Jandarma bizi kovaladı. Ertesi gün jandarmaya, abi siz burada ne bekliyorsunuz diye sorduk. Bize sizi bekliyorum dedi. Bize ne olur ki git zenginleri bekle dedik; sizde mi komünistsiniz diye bizi kovaladı biz de "faşizme ölüm öğretmeni isteriz" diye bağırarak sınıfımıza gittik. Sonra müdür geldi, siz faşisti biliyor musunuz dedi, bizi dövmek istedi; biz de biliyoruz tabii sen de faşistsin, faşist olmasan hakkını arar bizim öğretmenlerimizi desteklerdin dedik; bize vuramadı, gitti.

Okula verilen vekil öğretmenleri ana babalarımızla kovduk; faşistlerin kafasına vura vura öğretmenlerimizi geri aldık. Bütün okullardaki öğrenciler böyle olsa bir öğretmeni dahi süremezler.

İhsan Şerif İlkokulu
4. ve 5. sınıf öğrencileri

"Bizim için de bir şeyler yapmanızı istiyoruz"

Saygıdeğer amcalarım;

Tüm halkımızın gazetesi olan Özgürlük'ü çıkardığınız için ne kadar mutlu annem babam...

Ama ben ve benim gibi kardeşlerim için (geleceğin biz büyükleri, siz büyüklerin dediği gibi) acaba bizler için bir şeyler yazmanız mümkün değil mi? Annemi, babamı okutmayanlar kitaplara zam yaparak bizleri de okutmak istemiyorlar. Kendi düzenlerinin yıkılacağından korktukları için.

Siz amcalar bizim gibi yoksul halk çocukları için bir şeyler yapmanızı gazetenizde bize de yer ayırmanızı istiyoruz.

Hülya Şirin
İlkokul 4. sınıf öğrencisi

Sevgili Hülya,

Senden ve diğer yaşıtlarından gelen mektuplar bizi çok sevindiriyor. Daha "yarının büyükleri" haline gelmeden bile doğruları gören, halkını seven öğretmenlerinin, hakları için mücadele eden, anne-babalarının yanında yer alabilen küçücük dostlarımızın varlığı, sadece yarın için değil, bugün için de çok sevindirici bir şey; bizlere güç veren bir şey.

Doğrusu, küçük kardeşlerimize yönelik bir yayın doğrultusunda hiçbir hazırlığımız yok. Çok büyük sözler vermeyelim ama, senin bu isteğini unutmayacağız ve elimizden geleni yapacağız. Mektuplarını bekliyoruz.

ÖZGÜRLÜK'ten okuyucularımıza

YİNE DAĞITIM ÜZERİNE

Geçen hafta bu sütunlarda sözünü ettiğimiz dağıtım konusundaki aksaklıkların bir kısmı yine sürüyor. Aksaklıkların bellibaşlıları yine polisin yasadışı tutumundan, bazı illerin başbayilerinin engelleyici çabalarından ya da faşist çetelerin saldırganlıklarından kaynaklanıyor.

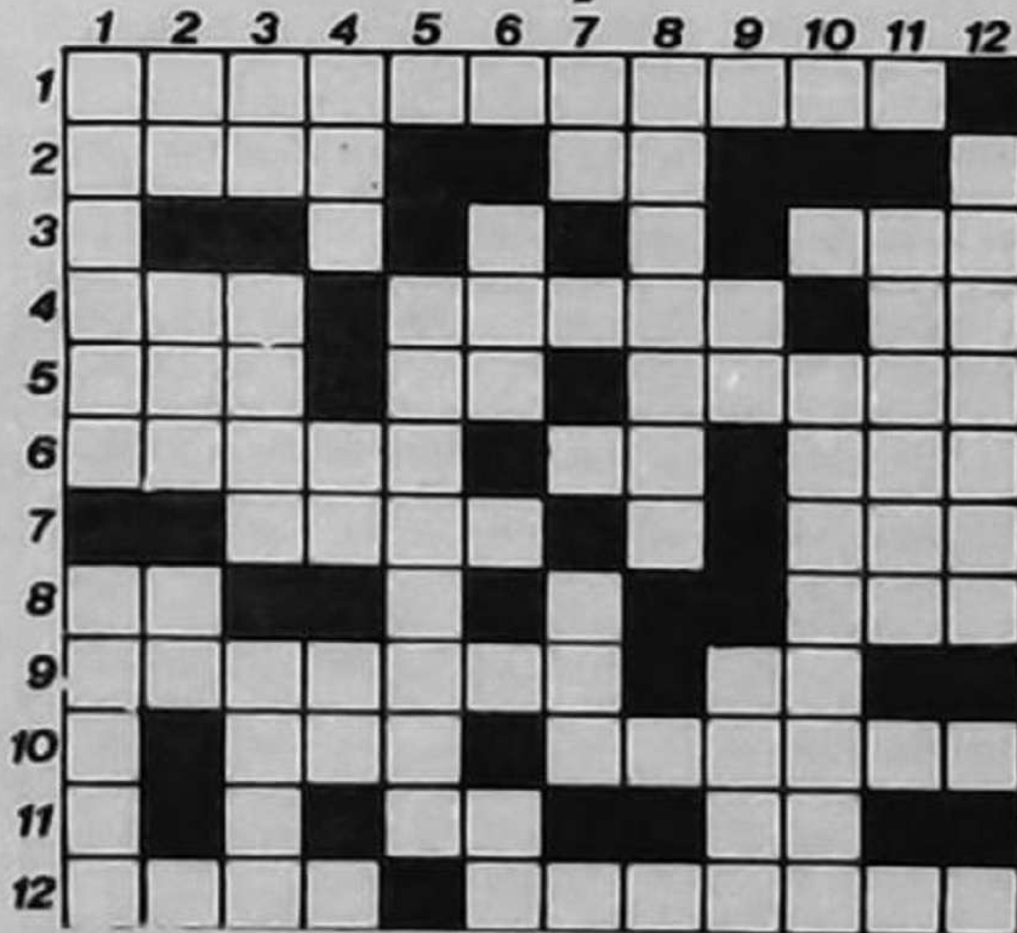
Öte yandan emekçilerin ve devrimcilerin çabaları sonucu bu zorlukları yavaş da olsa aşıyoruz. Ülkenin dört bir yanından bize ulaşan bilgiler, okurlarımızın dağıtım konusunda ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla büyük bir uğraş verdiklerini gösteriyor. Örneğin; birçok okurumuz gazetemize ulaştırdıkları haberlerle illerine yeterli sayıda gazete gelip gelmediği konusunda bizi bilgilendiriyorlar. Yine devrimciler gazeteyi daha geniş kesimlere yaymak amacıyla bayilerden toplu olarak satın aldıkları gazeteleri çevrelerinde dağıtarak gazetenin ulaşamadığı alanlarda da satılmasını sağlıyorlar.

Birçok okurumuzun da, gazetemizi satmayan ya da satsa bile tezgah altında tutarak varlığını okurlarımızdan saklayan bayileri uyararak önemli aksaklıklardan birine çözüm buldukları haberlerini alıyoruz.

Bazı okurlarımız ise yerleşim merkezlerine uzak olmaları veya diğer nedenlerden dolayı çevrelerinde gazeteyi bulmalarının olanaksız olduğunu belirterek bizden ne yapabileceklerini soruyorlar. Bu okurlarımıza bu takdirde gazetemize abone olmalarını öneriyoruz. Abone koşullarımız gazetemizin kimlik bölümünde belirtilmiştir. İstenen süre karşılığında gösterilen abone bedellerinin posta havalesi ile Ali Saran Çatalçeşme Sok. Çatalçeşme Han, No: 25/14 Cağaloğlu–İSTANBUL adresine gönderilmesi abone olunması için yeterlidir. Yalnız okurlarımızdan havale kağıtlarının üzerine adreslerini açık bir biçimde yazmalarını ve yine posta havalesi makbuzu üzerine "Abone bedelidir" ibaresini koymalarını rica ediyoruz.

Devrimci selamlar.

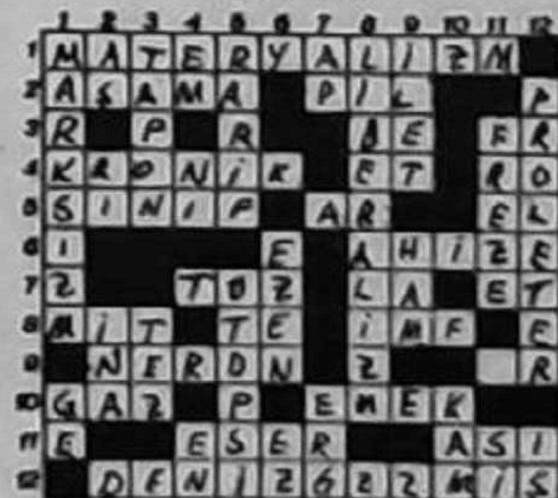
BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Kapitalist ekonomilerde sıkça rastlanan, bir ülke parasının diğer paralar karşısında değer kaybetmesi durumu 2) Değeri yaratan güç—Bir cetvel 3) Dava ya da savda gerçeğe uygunluk, doğruluk, adalet 4) Tersi bir renk — Bir şeyi yapmayı ya da yapmamayı belirleyen iç güç, isteme —Bir hece 5) Tersi, bayağı — Tersi çalışma, uğraşı — Bilme, anlama 6) Faşistler tarafından 1978 yılı sonunda kana bulanan bir şehir—Beyaz — Uluslararası Çalışma Örgütünün kısa yazılışı 7) Kapitalist sistemin onulmaz hastalıklarından — Tersi, değeri olan, bir işe yarayan şey 8) Bir şeyin temel öğesi — Bir sayı 9) Vasıf, kalite — Bir emir 10) Tersi bir bağlaç — Bağnaz, tutucu 11) Bin metrenin kısa yazılışı — Bir sonu takısı 12) Gerçek (yabancı dilde) — Günümüzde iyice yaygınlaştırılan, ancak bugüne kadar uygulayıcılarını kaçınılmaz sonlarından kurtaramayan insanlıkdışı bir uygulama

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) "Yeni üretim ilişkileriyle arasındaki çelişmenin, çöküşüne sebep olduğu eski siyasi üstyapının, belli bir anda kuvvet yoluyla yıkılması" — Büyük bir işte, toplumsal bir davada önde giden, onları yöneten, lider 2) Bebeğe emir—Evin bölümlerinden—Bir hece 3) Bir bağlaç—Bir para birimi—Bir bitki 4) Elektrik kuvvetini gerektikçe akım halinde harcamak üzere toplamaya yarayan aygıt — Utanma duygusu—Bir organ 5) Kapitalist-revizyonist sistemin ekonomik bunalımlarının sonuçlarından biri 6) Bir renk — Bir soru takısı 7) Bir hayvan—Motorlu araçlarda bir aygıt 8) İşçi sınıfının örgütlerinden biri 9) Asker—Ekim işlemi 10) Ortadoğu'da siyonistlerce işgal edilmiş bir ülke 11) Başkalarının sırtından geçinen, parazit 12) Toplumların üretim, değişim, bölüşüm, tüketim yapısını ve işleyişini inceleyen bilim dalı

(Geçen haftaki bulmacanın) çözümü)

ÖZGÜRLÜK

*Sahibi : A. Saran * Sorumlu Yazıişleri Müdürü : R. Yücetürk * Yönetim yeri ve yazışma adresi : Çatalçeşme Sok. Çatalçeşme Han No 25/14 Cağaloğlu — İSTANBUL * Abone Şartları : Yıllık 1000, 6 aylık : 500, 3 aylık 250 * Yurt dışı iki katıdır. * Basıldığı yer: Hürriyet Ofset Tesisleri * Genel Dağıtım : Hürriyet Dağıtım — Baskı tarihi : 28.6.1980*

ANALAR İŞKENCELERİ ANLATIYOR

Kimi 15, kimi 20, hepsi genç, hepsi devrimci. Tek suçları halkını sevmek ve halkına hayatı zindan eden sömürü ve zulüm düzenine karşı çıkmak.

Gece yarıları yataklarından, güpegündüz sokak ortalarından alınmışlar...

Nasıl mı?

Selman'ın anası anlatıyor: "Çağlayan'daki evimizde gece oturuyorduk. Evimizi bastılar, altüst ettiler. Bula bula baba yadigarı bir silah buldular. Büyük oğlum Selman'ı, küçük oğlum Eyüp'ü aldılar. Gelini dövdüler. Etmedik laf bırakmadılar. Sonra çekip gittiler..."

Bir başka ana da: "Evde oturmuş oğlumla birlikte televizyon seyrediyorduk. Birdenbire evimiz basıldı. Polisler her yanı aradılar evde bir şey bulunmadı. Ama çocuğumu alıp götürdüler" diyor.

Çocuğu yoldan alıp götürülen bir diğeri de: "Şubat ayında, yoldan geçerken gözcülük yapıyorsun, yazı yazanlarla birliktesin diye jandarmalar yavrumu tutmuşlar" diyor.

Hepsi de karakollara, şube hücrelerine, bilinmeyen işkencehanelere götürülmüşler. Falakalara yatırılmış, elektrik kablolarına bağlanmışlar. Bu arada anaları ne mi yapmış?

Oğlu "şüpheli şahıs" olduğu gerekçesiyle gözaltına alınan bir ana, bu süreyi şöyle dile getiriyor: "Götürürlerken suçunu sordum. Henüz bilmiyoruz, öğreneceğiz dediler. 15 gün şubede kaldı. Ölü mü diri mi haberini alamadık. Her gün ölüm haberini bekledik. Ha bugün öldü diyecekler, ha yarın diye. O işkencede öldü dirildi, ben dışarda öldüm dirildim. 15 gün boyunca ne yaptılarsa çocuğuma, bir gördüm ki elleri bütün kabarmış. Kan oturmuş ellerine. Sırtı kızarmış, parmağım kalınlığında sopa izleri vardı sırtında. Ayakta durmaya mecali yok. Hiçbir yeri sağlam değil. 'Oğlum sana ne yaptılar bu hale geldin?' dedim. Söylemedi. 'Ölmedim ya, sen ona bak ana' dedi. Ölmemiş ama konuşmaya takati yok''.

Şeref'in anası da şöyle diyor: "Oğlum işkencede kaldı. 4 gün az gibi görünüyor. Ama dört günde yaşlanmış, kararmış, kurumuş, görüşe arkadaşının kollarında geldi. Dört gün önce taşı sıksa suyunu çıkarırdı. Elleri morarmış, yüzü gözü şişmiş, Ben daha o karakoldayken çorap götürmüştüm. O zaman ayaklarını gördüm. Öyle şişmişti ki, ayakkabıya falan girmiyordu. Üstü başı sırılsıklam, elbiseleri çamur içindeydi. Şubede Soğuk suyun içine oturtmuşlar, sonra elektrik vermişler. 1. Şubede yakalananların ayaklarına jilet atıyorlarmış. Benim oğluma da atmışlar. Şimdi hapishanede."

17 yaşındaki Yusuf'un anası da oğlunun Şubat ayında kahveden alınarak götürüldüğünü belirterek, "Tam 16 gün yüzünü görmedim. 16 gün 1. şubede işkencede kaldı. Siz gizli örgüt kurdunuz, filanı öldürdünüz, kabul edin. Yoksa seni öldürürüz demişler. Önce elektrik vermişler, sonra falakaya yatırmışlar. Ben gördüğümde iki gözü şişmiş, yara bere içindeydi. İşkenceciler çocuğumun ensesini yakmışlar. Bütün ense derisi olduğu gibi yanmış. Benim yanıma içim fena olmasın diye hep atkı takarak çıktı. İşkencenin en sonunda beynine silahı dayamışlar, sonra da tam kulağının yanında silah patlatmışlar" diyor.

"Tam 17 gün iki çocuğumdan da haber alamadım" diyor iki çocuğu işkenceden geçirilen yaşlı bir ana. Ve devam ediyor: "Oğullarım 17 gün 1. Şubede işkencede kalmışlar. 17 yaşında olan küçük oğlum eve döndüğünde tanıyamadım. Ceryan vere vere böbrekleri iltihap toplamış. İşkencenin üstünden dört ay geçti hâlâ kan işiyor. 1. Şubede tırnaklarını yarmışlar. Yarıklarından ceryan vermişler. Saçlarını yolmuşlar, saçı kalmamış. Her yeri yara bere. Yavrumu döve döve aklını kaçırtmışlar. Şimdi ne zaman bir askeri araba, ne zaman bir polis görse hemen eve koşuyor. Eskiden çok dilliydi. Şimdi ağzını bıçak açmıyor. 'Oğlum neden gezip, hava almıyorsun?' diyorum. 'Ana, evden dışarı çıkarsam beni yine işkenceye götürecekler' diyor, başka bir şey demiyor. Doktor baksa, delirdiğini anlar rapor verir. Ama doktora nerden götüreyim, ekmek alacak param yok. Bir de büyük oğlum var ki, onun da tüm dişleri iltihap içinde. Bütün bacakları cılk yara. Yüzü davul gibi şişmiş".

ANALARIN ÇAĞRISI VE İŞKENCEYE KARŞI MÜCADELE

İşkence gören insanların anaları, babaları, kardeşleri, yakınları, hapishane kapılarında, karakollarda, emniyet merkezlerinde biraraya geliyorlar. Hepsinin de yüreği aynı acı, aynı kin ve öfke ile dopdolu. Hepsi de işkencelere karşı çıkıyor. Bu vahşetin, bu zulmün kökünün kazınmasını istiyor. "Bunun için mücadele etmekten başka yol yok" diyor. "Herkes elinden geleni yapmak zorundadır" diyor... Hayat içerisinde, mücadele içerisinde dayanışmanın, birliğin önemini, gerekliliğini görüyorlar. Bunun acilliğini içlerinde hissediyorlar. Ve giderek daha sıkı bir dayanışma içine giriyorlar, birliklerini geliştiriyorlar.

Çünkü yaşadıkları olaylar onları birçok gerçekle yüz yüze getiriyor. Öncelikle görüyorlar ki işkence birkaç "sadist polisin" işi değildir. Bugün binlerce insana giderek azgınlaşan bir şekilde işkence yapılıyor olmasının nedeni daha derinlerde yatmaktadır. Ayrıca onlar karakollarda, işkence merkezlerinde, hapisane kapılarında karşılaştıkları olaylardan, işkence gören yakınlarının anlattıklarından görüyorlar ki, bugün işkence sadece belirli insanlara yönelmemektedir. Kitlesel bir hal kazanmış ve tüm toplumu yıldırmaya yönelmiştir. Ne zaman, kimin başına geleceği belli değildir. Bu koşullarda hiçbir kişi çeşitli gerekçe ve bahanelerle işkenceye çekilemeyeceğinden emin olamaz. Somut hiçbir gerekçe olmasa bile binlerce insana işkence yapılabilmektedir. Öyle ki artık işkenceler, yakalanan insanların ailelerine de yönelmeye başlamıştır. İşkenceye çekilen kişilere istenilen suçlar kabul ettirilebilmek için, ailelerinden buna uygun ifadeler alabilmek için artık ailelerinin, yakınlarının da işkenceye çekilmesi işi giderek yaygınlaştırılmaktadır.

Bu gerçekler onlara şunları da kavratıyor: İşkenceler, işkence gören insanların ve ailelerinin tek tek karşı çıkmasıyla önlenebilecek bir şey değildir. Bu, çürümekte olan sistemin bir yarasıdır ve tüm halkı hedeflemektedir. O halde ancak topluca karşı çıkılarak, kitlesel bir mücadeleyle engellenebilir. Bütün bunlar dayanışmanın, birliğin, örgütlenmenin önemini ortaya koymaktadır.

İşkence görenlerin yakınları, anaları, babaları, kardeşleri bu gerçekleri görerek en başta işkence görenlerin anaları, yakınları olmak üzere, tüm emekçileri, devrimcileri, ilericileri işkencelere karşı birleşmeye, dayanışmaya, mücadele etmeye çağırıyorlar. Analar, çocukları işkence görmüş olsun olmasın, tutuklanmış olsun olmasın tüm analara işkencelere karşı çıkma, mücadele etme çağrısı yapıyorlar. "Çünkü" diyorlar, "kimin çocuğu var, kimin çocuğu halktan yana, bugün olmasa yarın aynı eziyet, aynı zulüm, aynı işkenceyle karşı karşıya gelebilir"

İşte işkence görenlerin analarının, yakınlarının yüreklerinde duyarak yaptıkları bu çağrı, aralarında geliştirdikleri dayanışma bu açıdan önemli ve anlamlıdır.

DURDURAMAZLAR YÜREĞİMİ

Yaşatmak için,
zalimin egemenliğini,
ağa topraklarında köleliği,
Ve dönen çarkın bir dişlisi olarak sömürülmeyi
yaşatmak için,
susturmak istiyorlar kin dolu yüreğimi.
Karanlığın, zulmün, sömürünün temsilcileri,
Güneş görmemiş mahzenlerin,
yarasa ruhlu yaratıkları,
ayırmak istiyorlar bedenimi,
aydınlık geleceğe inanç dolu yüreğimden.
Ama bu yürek susturulamayacak kadar öfke dolu,
durmayacak kadar canlı.
Bu yürekte, milyonların yüreği atmakta.
Bu yüreğe kan taşıyan damarlar,
sömürüsüz bir geleceğin ve aydınlığına
taze oksijen taşıyan milyonlarca işçinin yüreğine bağlı.
Zalimin tezgahı canımı alabilir,
ama durduramaz yüreğimi.
Çünkü benim yüreğim, milyonlarca proleterin göğüs kafesine gömülü.
Benim yüreğimdeki öfke,
milyonların inancıyla yoğrulu.
Benim yüreğimde, kabına sığmayan,
o, bilmem kaç yüz voltun durduramadığı,
milyonların faşizme kinidir.
Ve ben, direnirken zalime,
milyonların direnciyle,
yenilmez olanın, geleceğin temsilcisiyle birlikte,
kutsal kavganın neferleriyle birlikte,
ellerimi uzatıp güneşe, sıkarken yumruklarımı.
yüreğimdeki milyonların yüreği hınçla atmakta.
Hınç bilemekte emekçiler,
zalime.
Zalimin tezgahı canımı alabilir,
ama durduramaz yüreğimi.

Selami Çulsuz

Türkiye'de işkence yok diyenlere cevap:

Türkiye'de işkence vardır

Bütün gericiler, egemen sınıflar ve onların uşakları Türkiye'de işkence uygulandığını gizleyebilmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Bunun için yalan söylemekten, işkenceleri açıklayanlara baskı uygulamaya kadar her yola başvuruyorlar. Bunu halk düşmanı yüzlerini gizleyebilmek ve işkence uygulamalarına karşı güçlü bir tepki oluşmasını engelleyebilmek için yapıyorlar. Böylece bu insanlık dışı uygulamaları daha rahat ve yaygın bir şekilde sürdürmeye çalışıyorlar.

Oysa bütün emekçiler biliyor ki işkence, Türkiye'de başta gelen baskı yönetmlerinden birisi durumundadır ve yıllardır aralıksız ülkenin her yanında uygulanmıştır. Egemen sınıflar ve uşakları yalan, demagoji ve baskı ile ne bu gerçeği gizleyebilirler, ne de halkın işkencelere karşı nefretini yatıştırabilirler.

Şimdi yakın geçmişten günümüze değil çeşitli işkence örneklerini sıralıyoruz. Bu örnekleri önümüzde ki sayılarda da sürdüreceğiz.

Günümüzdeki işkence örneklerinin yanı sıra çevrenizdeki geçmiş yıllarda yapılan işkenceleri de —mümkünse belgeleyerek— gazetemize iletirseniz, bu yayınımız açısından çok yararlı olacaktır.

* 18 Ocak 1976 Zeytinburnu'nda gözaltına alınan Ali Naki Özkan'a günlerce işkence yapıldı. Tırnakları söküldü, ve vücudunda sigara söndürüldü. Hasan Aksu ve Mustafa Yapışkan'a Emniyet 1. ve 2. şubelerinde işkence yapıldı. M. Yapışkan 20 güne yakın işkencede kaldı. İşkence görenlere Dr. Ali Fikri Ayhan (12718) rapor vermedi.

* Şubat 1976 Malatya Vilayeti bodrumunda Abuzer Karahan'a işkencede gözlerine mil çekildi.

* 10 Şubat 1976— İstanbul'da Mehmet Sümer 1. Şubede işkenceye çekildi. El tırnakları söküldü ve elektrik verildi.

* Ağustos 1976— Ceyhan'da polislerin işkencesi soucu bir kişi karakolda öldü. Selendi'de 200 kişiye silah tehdidi ile meydan dayağı atıldı.

* Kasım 1976—Ceyhan'da Gülistan Kutlu adındaki devrimci bir kadın hamile olduğu halde işkenceye çekildi. Ceyhan Emniyetindeki Komiser Sami adlı polis başta olmak üzere polislerin yaptığı bu işkencelerin sonucu kadın çocuğunu sakat olarak doğurdu.